

Helsinki info

Numero 2 9.4.2006

Julkisen tiedote



**Arkeologia tuo esiin
mennyttä aikaa.**

Lue Helsingistä löydetyistä
muinaisjäännöksistä
sivuilta 10–11.

**Palvelutaloista saa hoitoa
ympäri vuorokauden.**

Lue sivu 6.

**Ansökningstiden är nu
– 227 studentbostäder.**

Se sidan 19.

Piknikille Kamppiin?.....	2
Oliko se b vai d?	3
Laulu raikaa stadissa	4
Leivon lailla	5
Melkein kuin kotona	6
Iloa hoitajille ja hoidettaville	7
Jaettua osaamista	8
Hellästi Helsinkiä sarjakuussa	9
Mammutin luista piipunvarsiin	10–11
Käyttövalmis Kamppi	12–13
Meidän koulu	14
Kansakunnan portailta	15
Stadissa tapahtuu	16–17
Helsingiläisiä makunautintoja	18
Helt kvarter svenska studentbostäder	19
Vemodigr lämna världens bästa jobb	20
Ballader och blues på Klubb Akustik	21
Tataarina on Suomessa hyvä elää	22
Lukijakilpailu	23
Rokkia ja kukkia	24

Helsingin kaupunki tiedottaa

Numero 2 ● 9.4.2006 ● 30. vuosikerta

Julkaisija	Helsingin kaupunki
osoite	PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
puhelin	1691 (vaihe)
faksi	169 3750

.....

Päätöimittäjä	Rita Ekelund
Toimitussihteeri	Leena Seitola
Toimittaja	Tiina Kotka
Ruotsinkieliset sivut	Nina Weckström
Ulkoasu	Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kannen kuva	Jukka Uotila
Kirjapaino	Keski-Uusimaa Oy, Tuusula
Painosmäärä	297 355 kpl ISSN 0782-0453

.....

Jakeluasiat	Suomen Posti Oy
puhelin	020 451 5382, 020 451 5658
faksi	020 451 5221

.....

Lehti ilmestyy myös internetversiona osoitteessa www.hel.fi/helsinki-info

.....

Seuraava Helsinki-info ilmestyy 4.6.

.....

Kannen kuvassa Itä-Pasilan palvelutalon johtaja Kaisa Rankaviita ja asukas Hanna Siekkinen.

Piknikille Kamppiin?

Jännite sisä- ja ulkotilan, yksityisen ja julkisen kaupunkitilan välillä kiinnostaa kaupunkitutkijoita. Kauppakeskusmainen tilantuotanto, jossa katetut käytävät liikkeineen puhkovat kortteleita ja limittyvät viihtymisen kaupunkikoneiksi rakennettuihin elokuva- ja kulttuurikomplekseihin, on muokkaamassa Helsingin koko keskustan joksikin, joka on julkisen ja yksityisen tilan välissä, kirjoittaa **Pasi Mäenpää** väitöskirjassaan *Narkissos kaupungissa* (Tammi 2005).

Samalla kun puolijulkisen, kulutusta palvelevan sisätilan pinta-ala kasvaa, kauppa- ja ravintolatoiminta rikkoo kirjaimellisesti seinään ja tulee vitriinimäisten ikkunoiden, lasiovien ja ulkorakennelmien kautta ulos kaduille. Minkä tahansa Helsingin kaupunkikuvaan olennaisesti kuuluvan rakennuksen julkisivun saattaa yllättäen peittää seinän korkeinen mainoslakana.

Pasaasit, katetut kauppakadut korttelien sisällä, kuuluivat jo 1800-luvun kaupunkiin, ja basaareilla on vielä pitempi historia. Nykyajan kauppakeskukset puolestaan jäljittelevät oikeaa kaupunkia tilallisilla elementeillään, kaduilla ja aukioilla, materiaaleilla ja kalusteilla. Itäkeskus katettuine bulevardeineen on Mäenpään analyysissä valtava, keinotekoinen kaupunkikeskusta, joutilaisuuden ja shoppailun puuhamaa, joka ajankäytöllisesti rinnastuu vaikkapa laivaristeilyyn. Helsingissä uusin kauppakeskus on noussut Kamppiin, josta kerrotaan enemmän sivuilla 12–13.

Pohjoismaisessa ilmastossa katujen ja torien jatkuminen katettuihin sisätiloihin on sinänsä varsin miellyttävää. Mutta voi myös kysyä, onko tällä mukavuudella ja miellyttävyydellä hinta – menetämmekö jotakin, kun kieltäydymme jäämästä säiden ja katujen yllätyksellisen, kontrolloimattoman tapahtumisen armoille? Mitä tapahtuu kaupunkilaisten suhteelle perinteiseen kaupunkikeskustaan, kun pystytämme yhä lisää tavarakulutukseen ja viihtymiseen orientoitunutta katettua kaupunkia, joka on kaikkialla aika samannäköistä? Kenelle kadut sitten jäävät – ketkä jätetään kadulle?

Kauppakeskusmainen rakentaminen luo suojattua, vartioitua ja normitettua tilaa, joka suomalaisittain suuressa sallivuudessaankin sulkee pois joitakin ihmisryhmiä, yhdessäolon ja tekemisen muotoja. Pultsarit, polttarit ja performanssit eivät yleensä hakeudu suljettuihin tiloihin, joiden aukioloa rajoitetaan, kirjoittaa Mäenpää. Taiteiden yön alkuperäinen viehätys toisaalta piilee juuri siinä, että kulttuuritarjonta siirtyy yksityisistä ja puolijulkisista sisätiloista ulos taivasalle, missä teokset ovat maksutta kaikkien koettavissa.

Voiko kauppakeskuksen piazzalle levittäytyä piknikille, kuten Esplanadin nurmikolle? Voiko siellä järjestää mielenosoituksen? Sopiiko sinne Via Crucis -kulkue? Monimuotoinen vapaa kansalaistoiminta tuntuu tarvitsevan tilaa paljaan taivaan rajattomuuden alla. Kaupunkilaisilla on tilaisuutensa nyt, kun uudessa Kampissa kolme komeaa toria etsii käyttäjiä.

Rita Ekelund ■

Puhdasta kevättä

Helsingissä on meneillään jokaheväinen katujen puhdistus talven hiekoitussepelistä. Kaupungin rakennusvirasto siivoaa ajoradat, torit ja kevyen liikenteen väylät. Jalkakäytävien puhdistus on kiinteistöjen vastuulla, paitsi niillä alueilla, joilla kaikki kiinteistöjen kadunhoitotehtävät on siirretty kaupungille.

Ensimmäiseksi kaupunki puhdistaa pääväylät, joukkoliikennereitit ja vilkkaat kevyen liikenteen alueet. Tämän jälkeen puhdistuskalusto suuntaa asutokaduille. Taloyhtiöt voivat lakaista hiekoitusseppelin jalkakäytävältään ajoradan reunaan, josta rakennusviraston koneet korjaavat sen pois. Jo puhdistetulle ajoradalle hiekkää ei kuitenkaan pidä siirtää. Jos Hel-

singin ilmanlaatu heikkenee leijuvan pölyn takia liiaksi, rakennusvirasto kastelee ajoratoja laimealla suolaliuoksella. Liuos sitoo pölyn maahan, jolloin ilmanlaatu paranee. Lehtipuhaltimien käyttö hiekoitushiekan poistamiseen on kielletty Helsingin ympäristönsuojelumääräyksissä.

Puhdistustöistä tiedotetaan katujen varsille tuotavilla siirtokehotuskylteillä. Autoilijoilta toivotaankin taas tarkkaavaisuutta, jotta pysäköidyt autot eivät hidastaisi Helsingin keväistä kasvojenpesua.

Kantakaupungin katujen puhdistusaikatauluista löytyy tietoa myös rakennusviraston verkkosivuilta www.hkr.hel.fi/hiekanpoisto -osoitteesta.

Lintuinfluenssaan varaudutaan

Helsingin kaupunki varautuu omalta osaltaan lintuinfluenssaan ja siihen liittyvään pandemiauhkaan. Kansalaisia kehoitetaan ottamaan lintuinfluenssaa koskevissa kysymyksissä yhteyttä ensisijaisesti maa- ja metsätalousministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön maksuttomaan neuvontanumeroon 0800 02277, jossa vastataan arkisin klo 10–18. Sähköpostitse kysymyksiä voi lähettää osoitteeseen lintuinfluenssa@mmm.fi. Tietoa löytyy myös verkkosivuilta www.mmm.fi/luontoinfluenssa.

Yksittäiset kuolleet linnut eivät ole hälyttävä ilmiö, mutta jos Helsingissä havaitaan useita kuolleita vesilintuja, niistä tulee ilmoittaa kaupungin ympäristökeskuksen päivystäväl-

le terveystarkastajalle, virka-aikana puh. 7312 2700, ja tarvittaessa virka-ajan ulkopuolella Yliopistollisen eläinsairauksien päivystykseen, puh. 1914 9600.

Ympäristökeskuksen verkkosivuilta löytyy ohjeita, miten toimia kohdattaessa sairastuneita tai kuolleita luonnonvaraisia lintuja, www.hel2.fi/ymk/ajankohtaista/ajankoht-paasivu.html.

Yleisiin hätänumeroihin ei pidä soittaa, koska numeroiden ruuhkautuminen voi aiheuttaa vakavia vaaratilanteita. Epäiltäessä lintuinfluenssan tarttumista ihmiseen käännyttään oman terveysaseman puoleen, josta ohjataan tilanteen mukaan oikeaan hoitopisteeseen.

Oliko se b vai d?

Jos lukeminen, kirjoittaminen ja luetun ymmärtäminen takkuavat, saatavat syynä olla luki- ja oppimisvaikeudet. Niistä kärsivät saavat maksutta apua lukineuvolasta.

Luki- ja oppimisvaikeuksia hävetään ja piilotellaan, vaikka ne eivät johdu älyn puutteesta tai laiskuudesta. Olihan **Albert Einsteinin** erilainen oppija. Yli miljoonalla suomalaisella on jonkinasteisia oppimisvaikeuksia. Lukivaikeus ei tarkoita luku- tai kirjoitustaidottomuutta. Lyhyesti sanottuna niistä kärsivät ovat täysitolkkuisia ihmisiä, mutta töppöilevät välillä sanojen kanssa”, toteaa lukiasiamies **Kaijamaija Parviainen**.

Hän vetää Kaisaniemessä sijaitsevaa lukineuvola. Se tarjoaa palveluja nuorille ja aikuisille luki- ja oppimisvaikeuksista kärsiville sekä heidän omaisilleen ja eri alojen ammattilaisille.

Parviainen myös kiittää ympäri pääkaupunkiseutua kertomassa lukivaikeuksista. Tänä päivänä hän on pystyttänyt lukineuvolateltan Haagaan. Siellä voi täyttää liuskan mittaisen pikalukitestin, joka antaa osviittaa siitä, kärsiikö testattava lukivaikeuksista. **Kirsti Kalliomaa** pysähtyy teltan luo. Hän haluaa tehdä testin, koska arvelee kärsivänsä lukivaikeuksista.

”Ei minun kouluajanani puhuttu lukivaikeuksista. Itselläni pulmat ilmenevät niin, että joudun lukemaan lehden moneen kertaan, enkä ole sittenkään varma, ymmärsinkö asiat oikein. Jos taas kuulen samat asiat luettuna, ymmärrän ne heti. Vältän kirjoittamista enkä suositsi millään esimerkiksi järjestön sihteeriksi. Se aika mikä minulta kuluu pöytäkirjan kirjoittamiseen, on varmaan kolme kertaa pidempi kuin muilla. Kielet olen oppinut kuuntelemalla ja telkkaria katsomalla. Jos joku näyttää, kuinka kudotaan kolmella langalla, opin sen heti, mutta kirjoitettuja ohjeita tavatessa menevät hermot.”

Parviainen vahvistaa Kalliomaan epäilyt todeksi sanomalla, että hitaasti lukeminen ja luetun ymmärtämisen vaikeus ovat tyypillisiä lukivaikeuksia. Lukiessa saattavat myös rivit hyppelehtiä ja sanat mennä sekaisin. Pitkiä tai vieraskielisiä sanoja voi olla vaikea ymmärtää ja ääntää. Ääneen lukeminen koetaan usein epämiellyttäväksi.

Monille lukivaikeuksista kärsiville on kirjoittaminenkin työlästä, sillä sanoja tai kirjaimia voi tipahdella pois. Lisäksi ne saattavat vaihtaa paikkaa, kuten numerotkin. Esimerkiksi lukuja 59 tai 95 voi olla vaikea erottaa toisistaan, kuten myös kirjaimia b ja d. Pitkien ja lyhyiden vokaaleiden eroakaan ei aina huomata.

”Kaavakkeita voi olla tuskallista täyttää, kun ei hahmota, mikä asia tulee mihinkin sarakkeeseen. Käsiälä saattaa myös olla hyvin epäselvää. Osalla lukivaikeuksista kärsivistä on ongelmia kirjoittamisessa, mutta ei lukemisessa, tai päinvastoin”, kertoo Parviainen, jolla itselläänkin on lukivaikeuksia.

”Itselleni on erityisen työlästä lukea karttaa. Se johtuu siitä, että monien lukivaikeuksista kärsivien on vaikea erottaa toisistaan vasenta ja oikeaa sekä hahmottaa ilmansuuntia. Kirjoitan myös usein tietyt sanat väärin. Aivan kuin ne kuulostaisivat oikeammilta ja sujuvammilta väärin kirjoitettuna. Voi olla todella vaikeaa oppia kirjoittamaan tuollaiset sanat oikein. Kielet olivat minulle koulussa vaikeita ja sain ehdot aika monta kertaa. Monien muiden lukivaikeuksisten tavoin en pidä puhelimessa puhumisesta, vaan keskustelen mieluummin kasvotusten.”



Värit apuna opiskelussa

Lukivaikeuksista puhutaan yleensä yhdessä oppimisvaikeuksien kanssa, sillä lukivaikeus on osa oppimisvaikeuksien kokonaisuutta. Oppimisvaikeuksista kärsivillä on usein lukivaikeuksien lisäksi hahmottamisen, keskittymisen ja kehon koordinaation ongelmia. Heidän voi olla vaikea oppia uusia kieliä ja matematiikkaa, pysyä aikatauluissa ja opetella asioita ulkoa.

”Kukin käyttää yksilöllisesti aisteja tiedon vastaanottamisessa. Yksi ymmärtää viestin parhaiten kuuntelemalla, toinen lukemalla ja kolmas tekemällä asioita. Meillä on lukineuvolassa käytössä havaintokanavatesti, jolla saadaan selville henkilön vahvimmat aistikanavat. Niiden tietäminen on tärkeää erityisesti opiskelun kannalta. Olisi hienoa, jos jo peruskoulun opettajat voisivat tukea entistä enemmän erilaisia oppimistapoja”, Parviainen toteaa.

Lukineuvolassa annetaan oppimis- ja lukivaikeuksista kärsiville vinkkejä, miten oppimista voi helpottaa. Parviainen muistuttaa, että parhaiten asiat opitaan, kun ensin saadaan yleiskäsitys kokonaisuudesta ja vasta sitten mennään yksityiskohtiin. Tämän vuoksi olisi aina hyvä lukea kirjan sisällysluettelo. Esitelmän pitäjien taas tulisi kertoa aluksi esitelmän rakenne ja pääpiirteet sekä jakaa kopiot luentokalvoista kuulijoille.

Oppimisvaikeuksista kärsiville on tarjolla englannin, ruotsin ja espanjan kielen kurssuja Erilaisen oppimisen keskuksessa Kaisaniemessä, jossa Lukineuvolakin sijaitsee. Maksullisia kurssuja järjestää Helsingin Seudun Erilaiset Oppijat ry HERO. Kurseilla hyödynnetään muun muassa rytmejä ja värejä.

Lukivaikeuksista kärsiville on myös kehitetty erityisiä metodeja, joilla lukivaikeuksia voi helpottaa. On olemassa esimerkiksi erityisiä tietokoneohjelmia, joilla voi harjoitella numeroiden hallintaa. Ohjelmiin voi tutustua HEROssa.

”Tekstin saa lukea moneen kertaan, ennen kuin ymmärtää sen”, toteaa Kirsti Kalliomaa (vas.) lukiasiamies Kaijamaija Parviaiselle. Tämä kertoo piirteen olevan tyypillisen lukivaikeuksista kärsiville.

Syyt pääosin perinnöllisiä

Parviainen mukaan työpaikoilla tulisi kiinnittää huomiota oppimis- ja lukivaikeuksiin jo työtehtäviä jaettaessa. Esimerkiksi pöytäkirjanpitäjiksi voisi pyytää muita työntekijöitä. Oppimisvaikeuksille pitäisi myös varata riittävästi aikaa uusien asioiden oppimiseen.

”Tämä kannattaa, sillä työelämän vaatima jatkuva nopea uuden oppiminen voi muuten aiheuttaa oppimisvaikeuksista ja lukihäiriöistä



kärsiville työuupumusta ja ennenaikaista eläköitymistä. Joskus pienikin satsaus voi helpottaa tilannetta huomattavasti. Esimerkiksi näppäimistöihin voi liimata tavallista suuremmat kirjaimet tai numerot”, Parviainen toteaa ja lisää: ”Luki- ja oppimisvaikeudet johtavat herkästi henkilön syrjäytymiseen. Noin 80 prosenttia päihteiden väärinkäyttäjistä ja noin 90 prosenttia vangeista kärsii niistä. Ei olekaan samantekevää, miten yhteiskunta suhtautuu luki- ja oppimisvaikeuksiin.”

Lukivaikeuksien syyt ovat yksilöllisiä, mutta suurin osa, 60 prosenttia, johtuu Parviaisen mukaan perinnöllisistä syistä.

”Synnytyksessä on myös saattanut tulla hapikadon vuoksi lievä aivovaurio. Sellainen on voinut tulla kolarissakin tai jonkin neurologisen sairauden seurauksena. Jos lapsella on ollut toistuvia korvatulehduksia 0–3-vuotiaana, jolloin äänneiden erottelukyky kehittyi, ei hän ole ehkä oppinut kieltä normaaliin tapaan alentuneen kuulokykynsä vuoksi.

Pääkaupunkiseudun lukineuvola rahoittaa Euroopan Sosiaalirahasto ja koordinoi Opetushallitus. Hallinnoijana on Helsingin seudun erilaiset oppijat ry HERO, jonka tiloissa lukineuvola toimii. Viime vuonna perustetulle lukineuvolalle on tällä hetkellä rahoitusta ensi vuoden loppuun, mutta hankkeen tavoitteena on se, että neuvolasta tulisi osa kunnan tarjoamia pysyviä palveluja.

Tiina Kotka ■

● Pääkaupunkiseudun lukineuvola, Vilhonkatu 4 B 13, puh. 6869 3500, www.lukineuvola.fi, avoinna ma–pe klo 11–18. Lukiasiamiehelle tulisi varata aika etukäteen puhelimitse sähköpostiosoitteesta kaijamaija.parviainen@lukihero.fi tai puhelimitse numerosta 040-751 2724 (viesti vastaajaan). Lukineuvola toimii Helsingin Seudun Erilaiset Oppijat ry HERO:n tiloissa (www.lukihero.fi).

● Seuraava kaikille avoin lukiseula on torstaina 20.4. kello 16 HEROssa.

Tietoa rakennustyömaista

Rakennusviraston verkkosivuilla voi tutustua viraston keskeisiin katu- ja puisto-työmaihin Helsingissä vuonna 2006. Työkohteet on järjestetty kaupunginosittain. Kustakin kohteesta kerrotaan sijainti ja työn ajan-kohta. Lisäksi kuvataan kohteessa tehtävät työt ja annetaan yhteyshenkilön tiedot tarkempia tiedusteluja varten. Jos kohteesta on saatavilla jotain muuta materiaalia, esimerkiksi pdf-kuva työsuunnitelmasta, sekin on linkitetty verkkoon.

Töitä tehdään monissa kaupunginosissa. Esimerkiksi Hermannissa peruskorjataan Velhamonpuistoa ja rakennetaan uusia katuja. Pakilassa jatkuu Tuusulanväylän meluesteiden rakentaminen ja Kluuvissa on meneillään kadunrakennus Yliopistokadulla välillä Mikonkatu–Fabianinkatu.

- Lisätietoja kohteista saa nettiosoitteesta www.hkr.hel.fi/tyokohteet.



”Ääneen tutustuminen on huikea, loputon seikkailu”, toteaa klassisen laulun yliopettaja Sirkku Wahlroos-Kaitila.

Auto tarpeen mukaan

Helsingissä on toiminut muutamien vuosien ajan City Car Club, jonka jäsenet voivat maksua vastaan käyttää eri tyyppisiä autoja henkilöautoista pakettiautoihin tarpeensa mukaan. Klubilla on autoja yli sadassa paikassa Suomessa. Autot ovat noudettavissa ja palautettavissa niihin ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä. Varaukset tehdään internetissä tai soittamalla varauskeskukseen. Auto avataan ja suljetaan asiakkaan matkapuhelimella. Tällä hetkellä palvelua käyttää 1 100 suomalaista.

- Lisätietoja palvelusta löytyy nettiosoitteesta www.citycarclub.net ja puhelinnumerosta 3434 7700.

Skidirockia Kurkimäessä

Kurkimäen korttelitalon piha-alueella rai-kuu skidirock 31.5. kello 9.30–12.30. Suosittu muksujen tapahtuma järjestetään nyt yhdeksättä kertaa. Saman päivän iltana kello 17 samassa paikassa juhlitaan Kurkirockin 10-vuotista taivalta. Tilaisuus päättyy kello 21. Kurkimäen korttelitalolle (Karpalokuja 7) pääsee esimerkiksi Itäkeskuksen tai Kontulan metroasemilta bussilla numero 94.

Laulu raikaa Stadiassa

Stadian klassisen laulun yliopettajan, **Sirkku Wahlroos-Kaitilan**, ammatin kuulee äänestä, joka kaikuu heleästi korkeakattoisessa aulakahvilassa Ruoholahdessa.

Wahlroos-Kaitila kertoo innostuneensa työsäään nimenomaan vaikuttamaan sisältöihin. ”Musiikki on kommunikointia, jossa laulajalla on käytössään kielen antamat mahdollisuudet luoda eri tunnelmia. Oppimisprosessi nopeutuu olennaisesti, jos opiskelija sisäistää musiikin ominaisuutensa lisäksi laulettuun kielen karakteriin. Vasta näiden kohtaamisesta syntyy vakuuttava tulkinta, ja laulukoulutuksessa on olennaista antaa keinot tämän toteuttamiseen. Minusta on tärkeää luoda hyvä fyysis-liikunnallinen perusta laulun opiskelulle, ja hengitystekniikkahan on kaiken pohja”, hän tähdentää.

Lauluäänen soivan rentouden on löydyttävä opittujen lihasjännitysten takaa, mutta löysäilyä klassinen laulaminen ei suinkaan ole: ”Energia on kanavoitava oikein, äänen tulee projisoitua tilaan niin, että se kuuluu perimmäiseen soppeen. Se vaatii lihastyötä, joka on opeteltavissa. Vaikka laulaja tunnetiloja välittääkin, hän ei saa olla kontrolloimattomasti tunteen viettävänä esityshetkellä. Amatitaitoon kuuluu lukemattomia muitakin elementtejä: äänen pitää soida ja kestää sekä taipua monenmuotoisiin sävellyksiin. Täytyy myös hallita tekstianalyysi ja näyttämöllinen ilmai-

su sekä laaja-alainen ohjelmistotuntemus eri tyyliuuntineen.”

Stadialla on käytössään tilat Ruoholahden musiikkitalossa, jossa toimii myös Konservatorio toisen asteen koulutuksineen; pedagoginen koulutus on Stadian puolella. Sirkku viihtyy tiloissa, jotka ovat modernit, lämminsävyiset ja hengittävät; sali soi hyvin. Myös yhteistyö Stadiassa toimii hänen mielestään hyvin ja opetus on korkeatasoista.

”Vaikka kouluissa laulunopetus valitettavasti on osittain kesannolla, niin toisen asteen koulutus toimii erinomaisesti. Usein nuori löytää äänensä vasta vähän myöhemmin kuin instrumentaaliset kykynsä, mutta hyviä laulajia tulee silti riittävästi meille asti. Täällä laulua voidaan sitten kehittää ammatin vaatimusten mukaiseksi. Opiskelu kestää neljä ja puoli vuotta.”

Stadian musiikin koulutusohjelmassa on kansainvälistä yhteistyötä. Viime keväänä yhteistyökumppaneina olivat Wienin musiikkiyliopisto ja Reykjavikin musiikkikorkeakoulu, joihin organisoitiin konsertit ja mestarikurssit. Sirkku itse on ollut kyseisissä kaupungeissa niin konsertoimassa kuin mestarikurssin pitäjänä, joten yhteistyölle oli luonnollinen pohja. Sikääläiset professorit kutsuttiin vastavierailulle Suomeen.

Tämä kaikki vaikuttaa inspiroivalta ja hedelmälliseltä, mutta eikö laulajia valmistu yli tarpeen?

”En sanoisi niin. Opetuksemme lähtee työelämän tarpeista, meiltähän valmistuu nimenomaan musiikkipedagogeja, ja oppilaamme sijoittuvat nähdäkseni hyvin; heillä on rohkeutta myös perustaa omia laulustudioita ja lähteä ulkomaille. Erikoislahjakkuuksiakin on”, toteaa Sirkku Wahlroos-Kaitila.

Yliopettajan hallinnolliset velvollisuudet ovat mittavat, mutta hänellä on myös kahdeksan omaa laulunopiskelijaa. ”Laulunopetus on luova, intiimi tilanne: pitää olla ’herkällä’, jotta löytää oppilaan parhaan soinnin ja hyvät ominaisuudet. Niiden tukemiseksi tarvitaan luottamus ja yhteinen kieli, jossa mielikuvin ja terminologisin käsittein yritetään havainnollistaa hyvin abstrakteja asioita tuosta näkymättömästä instrumentista. Mukana on kaikki fysiologinen tieto, mutta sen välittäminen oppilaalle ymmärrettävällä tavalla on tavaton haaste”, selvittää yliopettaja.

Laulaminen onkin henkilökohtaisin mahdollinen soitin, ja se voi mennä täysin lukkoon parista väärin valitusta sanasta.

Sirkku on opettanut kohta 15 vuotta ja kypsynyt yhä yksilöllisempään lähestymiseen: ”Ääneen tutustuminen on huikea, loputon seikkailu. Jotta laulamista tulisi taidetta, tarvitaan omaa sanottavaa ja kykyä välittää tunnetiloja yleisölle. Se on syy siihen, miksi instrumentti rakennetaan.”

Pirjo Tuohimaa ■

Ilmoittaudu kesätapahtumiin

Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen Kesäpassiin on kerätty yhteensä lähes kolmesataa mahdollista tapaa viettää kesälomaa: leirejä, tapahtumia ja kursseja. Kesäpassi löytyy netistä osoitteesta www.kesapassi.info. Ilmoittautuminen tapahtumiin on alkanut.

Kesätekemistä on tarjolla niin kaupungissa kuin luonnossa. Teemat vaihtelevat taikomisesta hip hoppiin, kädentaidoista musiikkiin ja eläinten hoitamisesta karting-ajeluun. Mukana on myös kansainvälistä toimintaa, teatteria ja skeittausta.

Uusia kaupunkitoimintoja ovat muun muassa Munkan Rantanuta ja Kontulan City Action, jonka ohjelmassa on footbagia,

parkouria, katukorista ja skeittausta sekä Amazing City -seikkailuleiri. Valikoimaan kuuluu esimerkiksi Nuuskion kansallispuistossa tehtävä lehmävaellus. Siinä mitataan yön yli kestävällä vaelluksella kumpi on kestävämpi: ihminen vai lehmä.

Leirit ovat nuorten kestoosioita. Tarjolla on runsaat 30 leiriä ja päiväleiriä, joista valtaosa järjestetään nuorisosiainkeskuksen leirisaareissa Hangon Bengtsåriissa. Uutuutena on nuorten kansainvälinen työleiri elokuussa. Painettu Kesäpassi on jaettu maaliskuussa Helsingin kaupungin suomenkielisten koulujen 7–17-vuotiaille oppilaille ja SommarKompassen ruotsinkielisten koulujen 7–18-vuotiaille oppilaille.



- Lisätietoja: vs. nuorisosiainneeri Olli Järvenkylä, puh. 041 5121 702, olli.jarvenkyla@nk.hel.fi, www.kesapassi.info

Leivon lailla

Riitta Leivon työrupeama Kontulan alue-muusikkona alkoi viime marraskuussa. Kitarra soittava lauluntekijä yllätti heti pestinsä alkajaisiksi loihdittamalla iloisen ja elämänmaikuisen laulun Kontulasta. Laulu kuvaa taiteilijan tutustumista Kontulaan ja ihmisten merkitystä toisilleen.

Alueen nimikkomuusikkona Leivo laulattaa ja leikittää sekä lapsia että aikuisia. Esiintymispaikkoina ovat esimerkiksi leikkipuistot, kerhot, päiväkodit ja sairaala. Hänen työpäivänsä täyttyvät laulu- ja leikkituokioista, vauvamuskarista sekä teatteri-ilmaisun iltapäiväryhmästä. Kaksikielisenä Riitta Leivo laulattaa lapsia myös parissa ruotsinkielisessä päiväkodissa.

”Ruotsia opin puhumaan muutettuani 6-vuotiaana äidin kanssa Malmöön. Heti kun opin kielen aloin tehdä loruja, lauloin ja perustin omia kerhojakin, sillä koulussa meidän lasten annettiin toteuttaa omia ideoitamme”, Leivo kuvailee kipinää taiteen maailmaan. Jossain vaiheessa teatterikerho ja klassisen baletin harrastaminen jättivät laulamisen taka-alalle, mutta vain tilapäisesti.

Kun Riitta Leivo nuorena aikuisena palasi Suomeen, oli sattumaa, että hän jäi Helsinkiin. Asian ratkaisi työpaikan ja asunnon järjesty-

minen täältä saman päivän aikana. Muutama vuosi muuttonsa jälkeen hän toteutti haaveensa, hankki kitaran ja alkoi tehdä omia lauluja. Sitä kautta hän tutustui useisiin muusikoihin, joita edelleen arvostaa ystävinä, tiennäyttäjinä ja inspiraation lähteinä.

Lauluntekijä Leivo on kiinnostunut monenlaisesta musiikista. Hänen omat laulunsa ovat popin, kansanmusiikin ja etnon sekoitusta. Keikoilla hän esittää niiden lisäksi ikivihreitä, muun muassa jazzstandardeja. Riitta Leivon kesäkalenteriin kuuluu säännöllisesti myös Kaustisen kansanmusiikkifestivaalit, jossa hän esiintyy Kesäpelimannit-yhtyeen laulusolistina.

Nuoriso-ohjaajan koulutuksen saanut musikkanti tuntee aina välillä halua kokeillaan rajojaan. Se tarve vei hänet vuosituhanen vaihteessa Outokumpuun opiskelemaan musiikki-teatteria. Siellä asuessaan hän hetken mielijohteesta osallistui Pohjois-Karjalan kirjailijayhdistys Ukrain järjestämään Runosuu-kilpailuun ja voitti sen itseironisella tilityksellään.

Monipuolisesti musiikista kiinnostunut taiteilija esiintyy useissa kokoonpanoissa. Hänet on nähty niin Musiikkiteatteri Mustissa kuin Performance Sirkuksen klovninakin. Hän on mukana myös kansainvälisessä Amon Rai -ryhmässä, joka yhdistää esityksissään tanssia ja

musiikkia. Ryhmän esityskielet ovat suomi ja englanti.

Yksi uusimmista haasteista on vasta perustettu Riitta Leivo Ensemble, joka harjoittelee Kurkimäen korttelitalolla.

Kontulaa ja sen ympäristöä Riitta Leivo luonnehtii eläväksi ja kansainväliseksi asuinalueeksi, jossa todella panostetaan ihmisten viihtyvyyteen.

”Olen viihtynyt täällä hyvin. Kontulan kehittämisestä voisivat muutkin alueet ottaa esimerkkiä”, hän toteaa.

Kontulassa on useita taiteilijoita, jotka on palkattu Urban II -yhteisöaloiteohjelman hankevarjoilla. Projektin yhtenä tarkoituksena on taiteilijoiden työllistäminen.

Puolivuotinen aluemusiikon pesti on Riitta Leivon osalta päättymässä, ja taiteilijaa odottaa toisenlainen arki, jossa leipä on tienattava palasina maailmalta. Pian päättyvä jakso on herättänyt taiteilijassa uudelleen kiinnostuksen tehdä työtä lasten kanssa. ■ LS

■ **Hyväntuulinen Riitta Leivo Ensemble harjoittelee Kurkimäen korttelitalossa. Kokoonpanossa soittavat myös Pablo Salmes (vas.), Timo Valkamo ja Harri Tuominen.**



Kuvassa La Kinky Beat -yhtye

Maailma kylään

Maailma kylässä -festivaali tarjoaa toukokuun 27.–28. päivänä kansainvälisiä elämyksiä Rautatientorilla ja Kaisaniemen puistossa. Ilmaista pahtumassa on mukana kotimaisten ja kansainvälisten huippuartistien lisäksi yli 50 etnistä keittiötä ja 250 näytteläsestajaa.

Ulkomaisiin pääesiintyjiin kuuluvat legendaarisista jamaikalaisista reggaemusikoista koostuva yhtye Fully Fullwood's Peter Tosh Celebration Tour sekä espanjalainen La Kinky Beat -yhtye. Kotimaisista tähdistä nähdään muun muassa Trio Töykeät saksofonisti Dac Thien Quyen:in kanssa.

Messuosastoilla esitellään muun muassa vapaaehtoistoimintaa, kehitysyhteistyötä, kummilapsitoimintaa, maailmankauppoja sekä Aasiaa.

Perheen pienimmille on tarjolla Paukkumaissi-orkesterin reggae- ja ska-rytmejä. Lapsille on lisäksi oma Tenava-Timbuktu alue.

Tapahtuman pääjärjestäjä on Kehitysyhteistyön palvelukeskus KEPA ja yhteistyökumppanina on muun muassa kulttuurikeskus Caisa.

● Lisätietoja saa www.maailmakylassa.fi -nettiosoitteesta.

Liikevaihto kasvussa

Vuonna 2004 Helsingissä toimi lähes 33 500 liikeyritystä ja niissä työskenteli 230 500 henkeä. Kokonaisliikevaihto yrityksissä oli yli 57 miljardia euroa. Helsinkiläisyriestysten liikevaihto kasvoi vuosina 2003–2004 noin yhdeksällä prosentilla. Kahden vuoden liikevaihdon kasvu on sama kuin muualla maassa. Helsingin osuus koko maan yritysten henkilöstömäärästä oli 18 prosenttia ja liikevaihdosta 20 prosenttia.

Henkilöstömäärän kehityksen osalta Helsinki poikkeaa muusta maasta. Kun muualla liikevaihdon kasvu tuotti 6 300 hengen lisäyksen henkilöstöön, Helsingissä määrä laski neljällä prosentilla eli 9 000 hengellä.

Lisää tietoa aiheesta saa Helsingin kaupungin tietokeskuksen julkaisusta Yritystoiminta Helsingissä 2004.

● Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2006:3 (5€).

● Tilaukset: tietokeskus.tilaukset@hel.fi



Kuva Jukka Uotila

Toimivan kodin uusi näyttely on avattu

Toimiva koti on Helsingin sosiaaliviraston esteettömän asumisen ja asumista tukevien apuvälineiden näyttely. Näyttelyn teemat vaihtuvat vuosittain. Juuri valmistuneessa näyttelyssä teemoina ovat dementia, istuminen ja lapset.

Näyttelyyn on sisustettu kaksi esteettömään asumiseen suunniteltua asuntoa. Toimivan kodin noin 80 yhteistyöyritystä ovat huonekaluillaan, apuvälineillä ja muilla tuotteillaan luoneet asumista helpottavan ympäristön.

Näyttelyn ratkaisuja ei ole tarkoitettu vain vanhuksille ja vammaisille, vaan Toimivasta kodista voivat saada ideoita kaikki, joille kodin esteettömyys ja turvallisuus on tärkeää. Näyttelystä saa vinkkejä muun muassa siitä, miten löytää kunnan valaistus tai miten sisustaa keittiö, WC tai kylpyhuone toimiviksi. Näyttelyssä on myös mahdollista kokeilla erilaisia apuvälineitä.

Näyttelyssä vieraillee vuosittain opiskelijoita, järjestöjen edustajia ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia eri maista. Toimiva koti on

hyvä tutustumiskohde myös esteettömän asumisen suunnittelijoille ja opiskelijoille. Näyttelyyn tutustuminen on maksutonta yksittäiselle kävijälle. Opatetut ryhmäkäynnit ovat maksullisia ja niitä varten täytyy varata aika.

● Toimiva koti, Käpyläntie 13, on avoinna tiistai- ja perjantaihin klo 10–16, maanantaisin suljettu. Ryhmäkäyntien varaukset, puh. 310 80353.

● Lisätietoja saa nettiosoitteesta: www.toimivakoti.fi.



"Palvelutalossa on apu aina lähellä", toteavat Hanna Siekkinen (vas.) ja Kaisa Rankaviita.

Melkein kuin kotona

Useat iäkkäille tarkoitetut palvelutalot ovat alkaneet antaa ympärivuorokautista hoitoa. Parhailaan myös yhdenmukaistetaan talojen tasoa ja asukkailta perittäviä maksuja.

Ympärivuorokautinen hoito aloitettiin tämän vuoden alkuun mennessä 14:ssä Helsingin kaupungin omistamassa palvelutalossa. Uudistuksen ansiosta mahdollisimman moni asukas saa elää kodinomaisessa ympäristössä. Samalla voidaan vähentää laitospaikkoja. Ympärivuorokautista hoitoa antaviin palvelutaloihin pääsevät lähinnä ne, jotka eivät pärjää kotona kotihoidon turvin, mutta ovat liian hyväkuntoisia sairaaloiden osastoille tai vanhainkoteihin", kertoo vanhainkoti- ja palveluasumisen päällikkö **Eeva-Liisa Tuominen** sosiaalivirastosta.

Kaupunki myös yhdenmukaistaa ympärivuorokautista hoitoa antavia palvelutalojaan esimerkiksi peruskorjausten avulla. Niiden ajaksi asukkailla etsitään tilapäiset asunnot. Seuraava remontti on tulossa syksyllä Kannelmäen vanhusten palvelutaloon.

"Kaupungin vanhoista palvelutaloista seitsemän ei sovellu rakenteellisista syistä ympärivuorokautisen hoidon antamiseen. Ne otetaan käyttöön sosiaaliviraston muihin toimintoihin tai muutetaan joko tavalliseksi asuintaloiksi tai vanhusten asuintaloiksi. Osa asukkaistamme jää asumaan vanhusten asuintaloihin, jos he ovat niin hyvässä kunnossa, etteivät tarvitse ympärivuorokautista hoivaa vaan selviävät kotihoidon turvin", toteaa Tuominen.

Ruoka ja pyykinpesu turvataan

Palvelutalojen asumis- ja palvelumaksukäytäntöjä yhtenäistetään toukokuun alusta alkaen. Näin tehdään sekä kaupungin omissa että kaupungille ostopalveluja tuottavissa palvelu-aloissa.

Uuden maksujärjestelmän mukaan kaikilta asukkailta peritään tuloihin suhteutettuna vuokra, perusmaksu, ateriamaksu ja palvelumaksu. Vuokra määrittyy muun muassa asunnon koon perusteella. Perusmaksuun kuuluvat esimerkiksi asuntojen hälytysjärjestelmät, talon tarjoama virike- ja kulttuuritoiminta sekä yhteistilojen käyttö sanomalehtineen ja televisioineen. Palvelumaksu sisältää hoidosta ja huolenpidosta aiheutuvat kulut, liina- ja käyttövaatteiden pesun sekä erilaisia siivouspalveluita. Ateriamaksua peritään luonnollisesti vain sen mukaan, kuinka paljon ateriapalveluja henkilö käyttää.

Uudistuksen jälkeen kaikille palvelutalojen asukkailla tulee jäädä käyttöön nettotuloista 20 prosenttia, ja joka tapauksessa vähintään 199 euroa kuukaudessa.

"Uudistus ei pienennä kenenkään käteen jäävän rahan määrää. Jos käyttövarat ovat silti liian pienet esimerkiksi suurien lääkekulujen tai muiden henkilökohtaisten kulujen vuoksi, voivat asukkaat hakea toimeentulotukea", kertoo Tuominen.

Ystävät lähellä

Itä-Pasilan palvelutalossa ei hotkyillä palvelutalojärjestelmän ja maksukäytäntöjen muutoksista.

"Uudistukset eivät ole puhuttaneet meitä erityisemmin. Jokaiselle taitaa olla tärkeintä se, että saa tulevaisuudessakin asua täällä ja tulee toimeen taloudellisesti. Ja niinhän tulee käymään muutoksista huolimatta", toteaa **Hanna Siekkinen**, 76, joka asuu talossa kolmatta vuotta.

Hän käyttää pyörätuolia, sillä liikuntakyky ei ole palautunut täysin aivoinfarktin jälkeen.

"Tarvitsen avun lähelle, sillä joskus kun siirryn pyörätuolista sängylle tai takaisin, saatan kupsahtaa lattialle enkä pääse sieltä omin avuin ylös. On helpottavaa tietää, että apua saa nopeasti mihin aikaan vuorokaudesta hyvänsä. Talossa on sähköisesti aukeavat ovet ja hissit helpottamassa liikkumista. Asuntojen ulko-

ovissa on hälytysjärjestelmä, joka ilmoittaa henkilön poistuneen kotoaan. Järjestelmä on tarpeen dementoituneille asukkailla, sillä he saattavat lähteä hortoilemaan keskellä yöta puolipukeissa käytäville."

Siekkinen pitää nykyisestä kodistaan ja koko palvelutalosta. Hänellä on siellä ystäviä ja miesystäväänkin.

"Meillä on esimerkiksi lukupiiri. Käymme välillä teatterissa tai ulkona syömässä. Taidamme kuitenkin olla niitä virkeimpiä täällä, sillä suurin osa on todella huonokuntoisia. Pystyn käymään kaupassa, ja tuon samalla muillekin ostoksia."

Ruokailukertoja lisää

Itä-Helsingin palvelutalon johtaja **Kaisa Rankaviita** ja Hanna Siekkisen kanssa samaa mieltä siitä, etteivät maksu- ja palvelutalouduudistukset ole asukkaita erityisesti mietittyneet. Uusi maksujärjestelmä saadaan käyttöön toukokuun alussa.

"Olemme pitäneet asiasta tiedotustilaisuuden, ja tehneet asioista muistion jokaiselle. Pidän uudistusta hyvänä. Se turvaa kaikille ruokailun, ja ruokailukertoja tulee lisää. Ennen meillä tarjottiin vain aamiainen ja lounas, mutta uudistuksen jälkeen myös päiväkahvi, päivällinen ja iltapala. Asukas saa tuki itse valita, mihin niistä haluaa osallistua. Ruokailu on tärkeä asia, koska monet asukkaistamme ovat niin huonossa kunnossa, etteivät kykene laittamaan itse ruokaa. Jokaisessa asunnossa on kuitenkin keittomahdollisuus."

Sosiaaliviraston alaisuudessa toimivassa Itä-Pasilan palvelutalossa on 114 asukaspaikkaa. Talossa työskentelee muun muassa sairaanhoitajia, lähihoitajia, hoitoapulaisia ja toimintaterapeutteja.

"Meillä on tavoitteena se, ettei asukkaistemme tarvitse lähteä sairaalaan hakemaan apua. Teemme tarvittaessa yhteistyötä kotisairaalan kanssa. Kykenemme antamaan kuntouttavaa tukea toiminta- ja fysioterapeutin avulla. Emme hoputa asukkaistamme laitok-

siin, vaan he saavat asua täällä halutessaan kuolemaansa saakka, jos se on heidän terveytensä vaarantamatta mahdollista", Rankaviita toteaa ja lisää:

"Henkilön on oltava aika huonossa kunnossa päästäkseen palvelutaloon. Jos hän esimerkiksi pystyy liikkumaan ilman apuvälinettä, pitää olla muuten painavia syitä tänne hakeutumiseen. Pidän palvelutaloja hyvänä etappina kodin ja laitoksen välillä, koska suurin osa ihmisistä haluaa asua kotona tai mahdollisimman kodinomaisessa ympäristössä. Jos ei voi enää asua kotona, täällä on tarjolla oma asunto, jonne voi tuoda omat tavarat ja kalusteet."

Valtakunnallinen tavoite ylittyy

Helsingin kaupungille jää uudistusten jälkeen 14 palveluasumiseen tarkoitettua taloa. Kaupungilla on reilut 1 400 omien palvelutalojen tarjoamaa asukaspaikkaa ja noin 1 050 ostopalveluina hankittua paikkaa. Pääkaupungissa on lisäksi runsaasti yksityisiä, esimerkiksi järjestöjen ylläpitämiä, senioritaloja.

"Ympärivuorokautista hoitoa tarjoaviin kaupungin omiin tai ostopalveluina hankittuihin palveluasumisen paikkoihin jonottaa tällä hetkellä 70 asukasta. Suurin osa heistä on dementoituvia henkilöitä, jotka pitäisi saada erityisiin dementiarhymäkoteihin. Joukossa on myös niitä, jotka haluavat juuri tiettyyn palvelutaloon ja jonottavat sinne paikkaa", kertoo vanhainkoti- ja palveluasumisen päällikkö Eeva-Liisa Tuominen.

Palvelutalojen muuttaminen ympärivuorokautiseen hoitamiseen sopiviksi vaatii henkilökunnan lisäämistä. Työntekijämäärää kasvatetaan vanhustalvohjelman suunnitelmien mukaan vielä 165 työntekijällä vuoteen 2009 mennessä.

Kaupungin järjestämää palveluasumista on tarjolla tänä vuonna 6,8 prosentille yli 75-vuotiaista. Määrä ylittää selvästi valtakunnallisen 3–5 prosentin tavoitteen.

Tiina Kotka ■

Iloa hoitajille ja hoidettaville

Huumori kukkii, ja vakavatkin asiat tulevat käsitellyiksi omaishoidon toimintakeskus OHO:ssa. Piristystä saavat niin omaishoitajat kuin hoidettavatkin.

Ryhämme on lämminhenkinen, kuin toinen perhe. Olemme sopineet, että täällä kertomamme henkilökohtaiset asiat jäävät näiden seinien sisälle. On helpottavaa kuulla, että muilla on samanlaisia ongelmia. Esimerkiksi demen-toituvan omaisen hoitaminen voi olla raskasta ja vaatia kekseliäisyyttä. Toisilta saa paljon vinkkejä ja tukea”, kertovat OHO:n vertaistukiryhmän jäsenet kuin yhdestä suusta.

Ryhmä kokoontuu viikoittain pariksi tunniksi Itäkeskukseen Vanhusten omaishoidon toimintakeskukseen. Ryhmäläiset voivat ottaa omaisen mukaan, sillä keskuksessa on tapaamisen ajan hoitaja. Tapaamiset ja hoito ovat maksuttomia.

”Onneksi mieheni lähtee mukaan mielellään. Täällä on ikäisiämme kävijöitä. Välillä puhumme vakavastakin asioista huumorilla, mikä tekee hyvää. Täällä voin kertoa hymyssä suin, että mies taas eilen kysyi, ’koska teidän vuoronne loppuu’”, kertoo **Pirkko-Liisa Lantee**.

Ryhmä ryhtyy suunnittelemaan seuraavan viikon teatteriretkeä. Pirkko-Liisa alkaa empiä. Pitäisikö puoliso ottaa sittenkin mukaan, koska hän saattaisi jaksaa katsoa esityksen?

”Harjoittele nyt vain yksin olemista, äläkä tunne syyllisyyttä. Jos miehesi tulee mukaan, tarkkaillet häntä kaiken aikaa. Nyt sinulla on tilaisuus hengähtää ja katsoa esitystä kaikesa rauhassa”, kannustaa ryhmää vetävä projektityöntekijä **Teija Eevala**.

”Niinhän se on, mutta kun on oltu melkein 50 vuotta tiiviisti yhdessä, on vaikeaa mennä minnekään yksin”, Pirkko-Liisa toteaa.

Tunteiden purkua

Omaishoitajien vertaistukiryhmä on tarkoitettu itähelsinkiläisille ikääntyville omaishoitajille, mutta muitakaan helsinkiläisiä ei ole käännytetty ovelta.

”Aktiivisia kävijöitä on reilut kymmenen. He ovat iältään 60–90-vuotiaita. Tänäpä mukana on aika vähän porukkaa, koska osa on taputtamassa Uutisuutu-ohjelman kuvauksissa. Yrittän keksiä jokaiseen tapaamiseemme jonkin teeman. Meillä on käynyt eri alojen asiantuntijoita kertomassa omaishoitajia kiinnostavista asioista”, toteaa Teija Eevala. Yksi ryhmäläisistä, **Emilia**, lisää:

”Meillä kävi hiljattain ENTER ry:stä asiantuntija kertomassa digitaalisen television aiheuttamista muutoksista. Se oli hyödyllistä tietoa. Piristyn täällä aina, sillä puolisoni on mollissa melkein koko ajan, ja hänen psykensä on muuttunut. Hän toipuu aivoinfarktista, ja diabeteskin vaikeuttaa elämää. On todella hyvä, että on tällaisia ryhmiä, joissa voi purkaa tuntojaan.”

Tuolijumppaa ja sählyä

OHOI järjestää vertaistukiryhmän lisäksi muutamakin ohjelmaa omaishoitajille. Myllypuron Liikuntamylyssä jumpataan keskiviikkoisin fysioterapeutin ja liikunnanohjaajan opastuksella.

”Tämä on kuin lämminhenkinen perhe”, toteavat omaishoitajien vertaistukiryhmästä Pirkko-Liisa Lantee (vas.), Olga Roudak, Taina Zitron, Ritva-Leena Heikkinen, Teija Eevala ja Marja-Leena Kangas.

Ryhmä on kokeillut tuolijumppaa, sählyä tuoleissa istuen, tasapainorataa, punttisalia ja sisäradalla kävelyä. Osallistujilla on myös mahdollisuus pelata sulkapalloa ja tennistä.

”Liikuntaryhmään mahtuu vielä, ja mukaan voi tulla mistä päin kaupunkia hyvänsä. Liikuntamylyyn on hyvät kulkuyhteydet, sillä se sijaitsee aivan Myllypuron metroaseman vieressä”, kannustaa Eevala väkeä liikkeelle.

OHO:ssa pidetään viikoittain Tiistaikahvilaa, jonne omaishoitajat voivat piipahtaa vaihtamaan kuulumisia joko hoidettavansa kanssa tai yksin.

”Ei ole monia paikkoja, joihin voi tulla esimerkiksi pahasti dementoituneen omaisen kanssa. OHO:ssa kukaan ei katso kummeksuen, vaikka omainen käyttäytyisi erikoisesti”, Eevala toteaa.

Hän toivoo, että kahvilaan ja ryhmiin olisi helppo tulla, koska ne eivät ole luonteeltaan virallisia.

”Moni saattaa tulla araksi, jos ei pääse kokaan kodin ulkopuolelle tapaamaan muita ihmisiä. Toki kaikki eivät voi tai halua lähteä kotiaan esimerkiksi kuntonsa vuoksi, mutta suurimalla osalla se on mahdollista. On myös tärkeää harjoitella erillään olemista, sillä monilla on jo näköpiirissä laitossijoitus tai kuolema.”

Teija Eevalan mukaan OHO:n kaltaiset paikat ovat tärkeitä myös siksi, että niiden avulla saadaan levitettyä tietoa esimerkiksi sosiaalipalveluista ja kannustettua asukkaita käyttämään niitä.

”Osan täytyy harjoitella palvelujen vastaanottamista. Liian moni venyttää omaa jaksamistaan niin pitkälle, että on täysin uupunut. Omaishoitajahan on hoidettavansa kanssa lähes vuorokauden ympäri, ja hänellä on lain mukaan oikeus kahteen vapaapäivään kuukaudessa. Kuka vain väsyä tuollaisessa tilan-

teessa. Jos hyväksyy edes joitain tukipalveluja, jaksaa paremmin.”

OHOI tarjoaa omaishoitajille muutaman kerran vuodessa retkiä ilmaiseksi tai hyvin pientä maksua vastaan. Esimerkiksi teatteri-ilta maksaa viisi euroa.

Yhteistyö luo hyvää

OHO:n toiminnan turvaa Urban-rahoitus, jonka taustalta löytyvät EU, Helsingin kaupunki ja Uudenmaan liitto. OHO:n arjessa ovat mukana myös Vartiokylän ja Mellunmäen seurakunnat, ja yhdistyksistä Pääkaupunkiseudun omaiset ja läheiset ry, Itä-Helsingin lähimmäistyö ry, Kuntoutuksen edistämisyhdistys ja Vanhusten palvelutaloyhdistys.

Yhteistyö näkyy käytännössä esimerkiksi niin, että Vartiokylän seurakunnan diakoni käy välillä vetämässä omaishoitajien vertaistukiryhmää. Samaan aikaan Itäkeskuksen palvelutalon työntekijä hoitaa omaisia. Lähiseurakunnat ovat antaneet tilojaan OHO:n käyttöön juhlien ajaksi sekä auttaneet juhla- ja juhla- ja juhla-

”Monen sektorin yhteistyö yleistyy tulevaisuudessa, joten on hyvä, että sitä harjoitellaan jo. Hyvin se on meiltä sujunut. OHOI on avoina ainakin tämän vuoden loppuun, mutta pyrkimyksenä on vakiinnuttaa toiminta omaishoitajien pysyväksi tukimuodoksi ja laajentaa sitä. Haluaisimme paikan olevan auki pidempään ja palvelevan kaikenikäisiä omaishoitajia. Suunnitteleme parhaillaan omaa vertaistukiryhmää omaishoitajiamiehille”, kertoo Eevala.

Tiina Kotka ■

● Vanhusten omaishoidon toimintakeskus OHOI, Tallinnanaukio 1, 4. krs. (Poliisitalon yläkerrassa), Itäkeskus, puh. 050-363 3290, pe klo 12–14 vertaistukiryhmä ja ti klo 12–15 Tiistaikahvila.



Romut keräykseen

Kotoa voi tuoda maksutta romua parhailaan pääkaupunkiseudulla kiertäviin keräysautoihin. Autoihin voi tuoda ongelmajätteitä sekä metalli-, sähkö- ja elektroniikkaromua. Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV:n autot keräävät kotitalouksien romua 11.5. asti yhteensä 276 paikassa. Tarkemmat aikataulut ja pysähtymispaikat ovat nähtävissä YTV:n verkkosivuilla (www.ytv.fi). Tietoa saa myös jätetuollon asiakaspalvelunumerosta 156 1611.

Kodin ongelmajätteitä ovat muun muassa akut, paristot, hapot, maalit ja öljyt. Keräysautot vastaanottavat myös vanhentuneita lääkkeitä. Metalliromua voi tuoda autolle yksittäisinä esineinä. Metalliromua ovat esimerkiksi polkupyöränrungot, lämminvesivaraajat, metalliset työkalut ja huonekalut. Sähkö- ja elektroniikkaromua ovat muun muassa kylmlaitteet, sähköherrat, pesukoneet, loisteputket, puhelimet ja ATK-laitteet. Asiakas voi tuoda autolle korkeintaan kolme kappaletta samaa laitetyyppiä.

Romua ja jätettä voi viedä myös YTV:n Sortti-asemille ja ongelmajättekontteihin, jotka ovat avoinna ympäri vuoden.

Sortti-asemilla otetaan vastaan metallia, sähkö- ja elektroniikkaromua, puuta ja puutarhajätettä sekä sekajätettä. Osasta jätteistä peritään maksu. Sortti-asemat ovat avoinna arkisin klo 7–21. Ongelmajättekotit sijaitsevat huoltoaseman tai muun palveluliikkeen pihalla ja ovat avoinna samaan aikaan toimipisteen kanssa. Kontteihin voi tuoda maksutta kodin ongelmajätteitä ja loisteputkia.

Vauhdikasta koskimelontaa

Kosken kuohuja, näyttäviä laskuja ja vauhdikkaita hyppyjä on jälleen luvassa Vanhankaupunginkoskella järjestettävässä melontatapahtumassa. Suomen huippumelajat kisaajat Icebreak Freestyle -tapahtumassa Vanhankaupunginkosken putouksilla sunnuntaina 9. huhtikuuta kello 12–17.

Jäähileisessä vedessä kisataan myös Suomen mestaruudesta. Päivän ilmevimmat hetket koetaan kajakkihyppyriskan mestaruustapahtumassa. Hyppyrinnokalta melojat lähtevät kuin katapultista ja tempaisevat ilmalennon aikana toistaan taitavampia voltteja tai kärrynpyöriä.

Ohjelmassa on myös rohkeutta vaativa koskenlaskukisa, huippujoukkueiden kamppailma kanoottipoolo-ottelu, slommelontakisa sekä ohjattua yleisömelontaa. Kisa-alueella esitellyt myös melontaseurat ja yritykset esittelevät uusimpia varusteitaan.

Pääkaupunkiseudun melontaseurat järjestävät tapahtuman talkootyönä. Tilaisuuteen on vapaa pääsy.

- Lisätietoja saa tapahtuman verkkosivuilta: www.icebreak.fi



Kuva Jussi Tanskanen



Arjen kohtaamiset vähentävät ennakkoluuloja, sanovat Elena Ovaskainen (vas.), Heli Jauhola, Eeva Honkanummi ja Eija Kyllönen-Saarnio.

Jaettua osaamista

Pääkaupunkiseudulla kasvaa uusi sukupolvi, jonka elämässä erilaisesta kulttuuritaustasta tulevien ihmisten kohtaaminen on jokapäiväistä. Suvaitsevaisuus lisääntyy, kun erilaisuuden kohtaamisesta tulee osa normaalia arkea, uskovat Soccan eli Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskuksen projektityöntekijät.

Soccan toimialan kuvaus kuulostaa monimutkaiselta byrokraattiselta sanahelinältä, mutta sen toiminta perustuu arjen ruohonjuuritason kokemuksiin, joita pyritään levittämään mahdollisimman laajasti kaikkien pääkaupunkiseutulaisten hyödyksi.

”Tehtävänä on rakentaa pääkaupunkiseudun kuntien välille yhteistyöverkostoja, joissa alueellisesti kerätty osaaminen, niin sanottu hiljainen tieto, leviää helpottamaan muiden työntekijöiden arjen haasteita”, Eeva Honkanummi kertoo. Tähtäimessä on moniammatillinen, poikkitieteellinen ja poikkihallinnollinen sosiaalialan seudullinen yhteistyö. Yhteistyöverkoston osapuolena voi olla niin kaupunki, yliopisto, ammattikorkeakoulu, sosiaalialan järjestö tai muu sosiaalialan toimija. Helsingissä yhtenä yhteistyökumppanina on sosiaalityön menetelmiä kehittävä Heikki Waris -instituutti.

Käytännön yhteistyötä

Eeva Honkanummi toimi projektipäällikkönä helmikuussa päättyneessä Osallistuva vanhemmuus -hankkeessa. Hankkeen tarkoituksena oli lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen.

”Pyörää ei tarvitse keksiä uudelleen. Tavoitteena oli luoda pysyvä moniammatillinen ja poikkihallinnollinen osajaverkosto, joka edistää hyvien käytänteiden ja sosiaalisten innovaatioiden leviämistä kaikkien lasten, nuorten ja perheiden parissa työskentelevien työntekijöiden olottuville”, Honkanummi kertoo.

Käytännön esimerkkinä toiminnasta Honkanummi mainitsee tammikuun lopussa järjesteyn päiväkotien ja koulujen henkilöstölle suunnatun seminaarin, jossa kuultiin hyväksi havaittuja toimintamalleja pääkaupunkiseudun eri kuntien päiväkodeista ja kouluista. Suuren suosion saaneen seminaarin aiheena oli eri kieli- ja kulttuuritaustaisten perheiden kohtaaminen päiväkodissa ja koulussa.

Pääkaupunkiseudun monikulttuuri- ja maahanmuuttotyöntekijöitä Soccassa palvelee seudullinen monikulttuurinen tietopalvelukeskus, joka ylläpitää työntekijöille tarkoitettua maahanmuuttoasioiden verkkopalvelua.

”Joskus seudullinen yhteistyö inspiroi myös kuntien sisäistä yhteistyötä”, kertoo Selmaksi kutsutun hankkeen projektipäällikkö Eija Kyllönen-Saarnio.

”Verkostossa on mukana myös kolmannen sektorin toimijoita eli järjestöjä ja säätiöitä, jotka tuottavat viidenneksen sosiaalipalveluista. Verkkopalvelun myötä myös erityisryhmien tarpeet voidaan paremmin tiedostaa ja huomioida”, kertoo Selman projektisuunnittelija Elena Ovaskainen.

Kumppanuutta kasvatukseen

Syksyllä 2005 käynnistyneessä Moniku-hankkeessa kehitetään pääkaupunkiseudun monikulttuurista varhaiskasvatusta. Mukana on 21 päiväkotia pääkaupunkiseudun neljästä kunnasta.

”Keskeinen haaste monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa on lapsen oman kulttuurin kunnioittaminen sosiaalisessa integraatioprosessissa. Hankkeen tavoitteena on luoda toimintamalleja perheen ja päiväkodin kasvatukseen kumppanuuteen. Vanhempien kuunteleminen ja kohtaaminen on tässä prosessi erittäin tärkeää”, kertoo Monikon projektipäällikkö Heli Jauhola.

Tarkoituksena on myös systematisoida suomi toisena kielenä -opetusta. ”Pääkaupunkiseudun kunnallisissa päiväkodeissa olevista lapsista kahdeksalla prosentilla on maahanmuuttajatausta. Monilla päiväkodeilla on vuosien kokemus monikulttuurisuudesta. Tätä kokemus-

ta haluamme levittää muille ja kehittää hyväksi havaittuja toimintamalleja vielä paremmiksi”, Heli Jauhola sanoo.

Yksilöä kunnioittaen

Soccan työntekijöillä on myös omakohtaista kokemusta vieraassa kulttuurissa elämisestä. Eeva Honkanummelle vuosi Brasiliassa opetti paljon. ”Opin, että ihmiset ovat pohjimmiltaan kaikkialla samanlaisia. Jokainen haluaa tulla kohdatuksi ja arvostetuksi yksilönä. Ihmissyiden ydin on kaikkialla sama”, Honkanummi pohtii.

Elena Ovaskainen tuli Suomeen 12 vuotta sitten Venäjältä Petroskoista. Hän on toiminut myös etnisten ja monikulttuuristen kurssien vetäjänä ja ryhmien tutorina. Kokemusta pääkaupunkiseudun monikulttuurisuudesta Ovaskaisella on jo yhdeksän vuoden ajalta.

Hän on monesti huomannut, että maahanmuuttajan on helpompi kertoa ongelmistaan maahanmuuttajataustaiselle kuin suomalaiselle työntekijälle. ”Kulttuurien sisällä on kuitenkin suuria yksilöllisiä eroja, yleistäminen loukkaa aina yksilöä”, hän muistuttaa.

Myös muut Soccan työntekijät yhtyvät ajatuksen siitä, että ihmisillä on taipumus liian helposti kategorisoida kanssaihmiään. ”Vieraan kohtaaminen vaatii aina aikaa. Jokaisen olisi hyvä pysähtyä miettimään oman kulttuurinsa luomia stereotyyppioita”, Heli Jauhola sanoo.

Soccan työntekijät uskovat vahvasti, että vieraan kulttuurin kohtaaminen auttaa vähentämään ennakkoluuloja ja lisäämään suvaitsevaisuutta. ”Vieraat kulttuurit ovat suomalaisessa yhteiskunnassa suhteellisen uusi ilmiö. Jos lapsi kohtaa erilaisuutta pienestä pitäen, erilaisuudesta tulee osa normaalia arkea ja se lisää suvaitsevaisuutta”, he sanovat.

Soccan toiminta rahoitetaan valtionavustuksilla ja erillisillä projektiaavustuksilla ja toimintaa koordinoi Helsingin kaupungin sosiaalivirasto.

Teksti ja kuva Päivi Arvonen ■

- Verkossa: www.socca.fi, www.socca.fi/moniku, www.osallistuvavanhemmuus.fi, www.selma-net.fi

Hellästi Helsinkiä sarjakuvissa

Sarjakuva sopii loistavasti eepokien tekemiseen. Vanhaa maisemaa on kadonnut niin paljon, että esimerkiksi elokuvissa näkyvät joudutaan rajaamaan ahtaasti, kun lavastaminen on järjettömän kallista. Piirrän aika realistisesti ja nipotuksessa eepokki pääsee oikeuksiinsa”, **Timo Mäkelä** tuumaa.

Sarjakuvataiteilijan uusin albumi, taidemaailmaan sijoittuva rakkaustarina Emil ja Sofi, on siitä loistelas esimerkki. Siinä vuoden 1909 Helsinki herää henkiin hienostuneesti. Mäkelää on innoittanut etenkin valokuvaaja **Signe Brander**.

Eikä Mäkelä ole ainoa, joka on ihastunut Branderin kuviin. Helsingin kaupunginmuseo julkaisi niistä pari vuotta sitten kauniin kirjan, josta on otettu jo neljä painosta. ”Tunsin Branderin tuotantoa jo ennen kirjaa. Hänen katukuvansa ovat kuin pieniä näytelmiä. Ne olivat hyvä tuki saada tunnelmasta uskottava. Olin päättänyt tehdä menneeseen maailmaan sijoittuvan sarjakuvan, mutta harkitsin myös 30- ja 40-lukuja.”

”Branderin kuvat ratkaisivat aikakauden. 1900-luvun alun Helsinki on pitkälti kadonnut. Ja toisaalta sota-aikaa on paljon tallella esimerkiksi elokuvissa. Vuosisadan alusta sen sijaan on jäljellä vain vähän dokumentteja.”

Moni Emilin ja Sofin ruutu perustuu suoraan Branderin valokuviiin. Albumin lopussa on joka sivusta tarkat lähdeviitteet. Mäkelä on taitavimpia suomalaisia piirtäjiä. Niinpä menneen maailman tunnelma henkii sivuilta. Sadan vuoden takainen Helsinki tuntuu melkein tärkeämmältä kuin tarina.

Eikä Emil ja Sofi ole Mäkelän ensimmäinen Helsinki-kuvas. Kaupunki on tunnustettavana taut-

tana suuressa osassa hänen tuotantoaan. Kalliokadun Blues (1997) ja moni varhaisempi työ sijoittui Kallioon.

Nykykaikaan sijoittuva Vaaleanpunainen pilvi (2001) liikkuu Kallion ohella etenkin keskustassa. Sunnuntaisin Helsingin Sanomissa ilmestyvä Minun elämäni taas sijoittuu usein tunnustettaviin puistoihin. Myös keskiviikon ja perjantain Ilta-Sanomien pilapiirrosten taustat on helsinkiläisten usein helppo tunnistaa.

Mutta Timo Mäkelä ei ole syntyperäinen stadilainen. Hän on kotoisin Hauhosta, Etelä-Hämeestä. Mutta on 55-vuotias Mäkelä asunut Helsingissä jo nelisenkymmentä vuotta, eniten Töölössä ja Roihuvuoressa, mutta myös Lauttasaarella, Kulosaarella ja Kalliossa. Viimeksi Töölössä on kulunut kohta kymmenen vuotta.

”Sarjakuvissani ihmisten ja taustan välillä on aina suhde. Myöskään esimerkiksi Häjyt ei olisi ollenkaan sama ilman sitä äärimmilleen pelkistettyä lakeuksien latomaisemaa. Minusta ihmistä ei edes voi erottaa ympäristöstään”, Mäkelä huomauttaa. ”Toisaalta, Pieniä julmia tarinoita ei perustunut minun omiin käsikirjoituksiini. Siinä ympäristö ei sitten olekaan niin olennainen.”

Henkilöhahmojen suhde ympäristöönsä voi kuulostaa itseltään selvältä, mutta sarjakuvissa sellainen on oikeastaan har-

vinaista. Kuka väittäisi tunnustavansa vaikkapa Viivin ja Wagnerin kaupunginosaa – tai edes kotikaupunkia?

Mäkelää on viehättänyt myös muun muassa Rooma, josta hän on piirtänyt kokoelman (2004) lyhyitä tarinoita. Mutta hän tuntuu aina palaavan tänne. Millaisena Mäkelä sitten näkee rakkaan Helsinginsä? Sehän on melkein yksi henkilöahmo hänen sarjakuvissaan. Jos se olisi henkilö, niin millainen?

”Minä näen Helsingin jollain tapaa pehmeänä, tavallaan naisellisena. Yksi syy ovat puistot. Helsingissä metsä tunkeutuu keskusta asti. Se on hienoa. Minusta Helsinki ei ole oikein vanha eikä nuori. Turku ja Pariisi ovat selvästi vanhoja. Ainakin Helsinkiä on vaikea ajatella synninpesänä, jollaisena se kuvattiin vanhoissa elokuvissa”, Mäkelä maalaillee.

Luonnon ja kaupungin läheinen liitto on ylipäänsä Mäkelän mielestä Helsingin hienoimpia piirteitä. Hänen suosikkipaikkoihin Helsingissä ovat puistot. Hän sanoo tuntevansa esimerkiksi Vanhan kirkon puistosta melkein jokaisen puun.

”Ja kaikki venäläisyyden jäänteet viehättävät. Ulkomaiset vieraat pitää ilman muuta viedä venäläiseen ravintolaan. Senaattori on ehkä komeinta mitä Helsinki voi tarjota.”

”Kauppatori meren äärellä on poikkeuksellinen maailman-kin mitassa. Ja Suomenlinna ei saa unohtaa. Se henkii ihan muuta kuin alkuperäistä militarismia – siitä on tullut joutilaisuuden linnake. Alkuaanhan Helsinki on luotu keinotekoisesti, mutta ei sitä huomaa. Kaupunki on kehittynyt luonnollisesti.”

Mäkelän luontevasta jäljestä näkyy, että hän nauttii piirtämisestä. Grafiikka on runsasta, mutta aina tasapainoista. Kuvat rakentavat aina vahvaa ilmapiiriä. Tunnustettavuudessaan ne ovat realistisia, tunnelmallisuudessaan impressionistisia.

”Talvisin sarjakuvissani on vähän vähemmän ulkoilma-aiheita, kun kylmässä ei tarkene piirtää pitkään. Ympäristöjen pitää minusta olla oikein. Piirrän ne joko paikan päällä tai sitten käytän valokuvia.”

”Lyhyiden sarjakuvien, kuten Minun elämäni, ideaankin tulee usein viimeinen potku piirtäessä ulkona. Parhaimmillaan paikka synnyttää jopa koko jutun. Piirtäessä olen oppinut tuntemaan arkkitehtuuria yhtä paljon kuin taidehistoriaa lukemalla.”

Harri Römpötti ■

Kauppatori vuonna 1909 Signe Branderin valokuvassa ja Timo Mäkelän sarjakuvalbumissa Emil ja Sofi.



Piirros Timo Mäkelä



Kuvat Signe Brander, 1909, Helsingin kaupunginmuseo



Mammutin luista

Helsingistä on löydetty vuosien saatossa niin mammutin luita kuin muinaisia rahojakin. Parhailtaan tutkitaan, mitä on hautautuneena Esplanadin puiston maakerroksiin.

Tulvavesiviemäriille kaivetusta kuopasta pilkottaa miehen pää. Kaupunginmuseon arkeologi **Markku Heikkinen** on tutkimassa, mitä Esplanadin puiston alta löytyy. Heikkinen on viime kuukausien aikana kaivanut esiin yli kolme metriä paksujen täytemaakerosten alta keramiikkaesineiden palasia 1600- ja 1700-luvuilta, mutta myös piikiveä, piipunvarren ja kengän.

"Nykyisen puiston keskiosan pohjoislaidalla lainehti 1600-luvulta 1800-luvun puoliväliin asti Kluuvinlahti. Uutta asemakaavaa toteutettaessa 1800-luvulla alkupuolella aluetta täytettiin uusien teiden ja kortteleiden rakennustyömailta saadulla louheella. Kappelin kohdalla oli asuinkortteleita 1640-luvulta 1800-luvun alkuun asti. Samoihin aikoihin oli käytössä myös lännestä tuleva maantie, joka päättyi Kappelin luo."

Heikkisen mukaan jokainen kaivaus tuo uutta tietoa Helsingin historiasta, koska kirjallisia lähteitä kaupungin rakentamisvaiheista on vähän.

"Jos en tee esinelöytöjä tai osu rakennuksen kohdalle, saan kuitenkin tietoa siitä, missä maanpinta on kulloinkin kulkenut. Tiedot ovat tärkeitä tuleville arkeologisukupolville."

Viikinrannan rakennustyömaallakin Heikkinen on tuttu näky. Hän on löytänyt alueelta patkän maantietä, joka kulki 1550-luvulta lähtien Turusta Viipuriin.

"Käyn alueella varmuuden vuoksi, sillä sieltä voi löytyä jotain tutkimuksen kannalta kiinnostavaa. Viikinranta kuului Kuninkaankartanosaarella sijainneelle Helsingin kuninkaankartanolle 1500- ja 1600-luvuilla. Emme tiedä varmasti, missä esimerkiksi laivanveistämä sijaitsi."

Yllättävä lasilöytö

Heikkinen keskittyy työssään 1800-lukua varhaisempiin Helsingin vaiheisiin. Sen vuoksi kiinnostavimpia tutkimusalueita ovat muun muassa vanhan keskustan alue Vironniemellä ja Vanhankaupungin alue. Alueilta on saatu talteen valtava määrä esineitä. Pelkästään Vanhankaupungin kaivauksissa vuosina 1989–1993 luetteloitiin 70 000 löydön alanumeroa.

"1600-luvun esinelöytöihin kuuluivat lasikkunoiden palaset. Ne kummastuttivat monia, sillä lasi oli kaupunkia perustettaessa 1550-luvulla valtavan kallista. Kuninkaankartanoon oli tuotu 1550-luvulla ikkunalaseja Raaseporin linnasta. Lasit kiinnitettiin toisiinsa lyijyllä. Pitää muistaa, kuinka merkittävä paikka Helsinki tuolloin oli. Muun muassa sotalaivasto talvehti täällä 1500-luvulla."

📌 **"Ihan selvää uusiokäyttöä", toteaa Helsingin kaupunginmuseon arkeologi Markku Heikkinen pelinappulasta tai laskurahasta, joka on tehty rikkoutuneesta valkosavikeramiikkaesineestä. Heikkinen löysi laskurahaksi arvelemansa esineen hiljattain Esplanadin puiston kaivaustöissä.**



Kuva Mikko Heikkinen, Luonnontieteellinen keskusmuseo

Mammutin maitohampaan löysivät uutta taloa rakentaneet työmiehet kesällä 1911 Cygneuskatu 8:n tontilta Töölöstä. Maitohampaan iäksi arvioidaan noin 23 000 vuotta. Hammas on suuri: vertailukohteena on euron kolikko.

Virtuaaliesitys 1700-luvulta

Markku Heikkinen kertoo menevänsä heti paikalle, kun kuulee, että jollain tutkimuksen kannalta kiinnostavalla alueella aiotaan kaivaa tai rakentaa jotain.

"Rakentajilla on ilmoitusvelvollisuus sellaisilla alueilla kaivamisesta, joilla voi olla historiallisesti merkittäviä löytöjä. Arvioin arkistomateriaalin perusteella alueen arvoa ja käyn paikan päälläkin."



Sitten päätän, onko tutkimuksille tarvetta, hoidetaanko kaivaukset rakennustöiden yhteydessä vai pelkkänä valvontana tai tehdäänkö koekaivaukset ja kaivaukset. Välillä kunnallisteknisiä töitä joudutaan tekemään katualueilla niin yllättäen, että on reagoitava todella nopeasti ja mentävä heti paikan päälle katsomaan jo auki olevia kaivantoja."

Heikkisen mukaan viime vuosikymmenten merkittävimmät löydöt on tehty Valtioneuvoston etelä- ja länsisiiven peruskorjauksen aikana. Tuolloin päästiin tutkimaan alueella sijainneiden vanhojen rakennusten raunioita. "Rakennuksista oli säilynyt vanha tulipalovakuutusasiakirja, jonka perusteella pystyttiin päättelemään minkä kokoisista rakennuksista oli kyse. Kun mittasin säilyneitä rakenteita ja vertasin tuloksia asiakirjoissa ilmoitettuihin mittoihin, aloin hahmottaa, millainen pihapiiri on ollut. Se oli nautinnollinen hetki. Nyt kuka vain voi tarkastella paikalla 1700-luvun lopussa ja 1800-luvun alussa sijainneita Goveniuksen tontin rakennuksia kaupunginmuseon nettisivuille tehdystä kolmiulotteisesta virtuaaliesityksestä."

Asukkaita jo 5000 eKr

Vaikka Heikkinen keskittyykin työssään kaupunkiaikaan, on hän ollut mukana tutkimassa esimerkiksi varhaiskeskiaikaista Vartiokylän Linnavuoren aluetta.

Kivikautisia asuinpaikkoja on sijainnut Mätäjoen ympäristössä. Asukkaita on ollut tyyppillisen kampakeramiikan ajasta lähtien muun muassa

piipunvarsiin

Pitäjänmäen ja Malminkartanon alueella. Esi-merkiksi Pitäjänmäen leikkipuisto Nuolen kohdalta on löydetty asuinpaikka, jota arvioidaan käytetyn noin 3200–2600 vuotta ennen ajanlaskun alkua. Kivikautisia asuinsijoja on tutkinut Museovirasto.

”Hyvin vanhoja löytöjä voidaan tehdä vain tietyiltä alueilta, sillä Helsinki oli pitkään meren peitossa, ja vain korkeimmat kohdat pilkistivät saarina esiin vedestä. Meillä ei ole tarkkaa tietoa siitä, milloin ensimmäiset ihmiset asettuivat tänne asumaan, mutta todennäköisesti kampakeramiikan aikaan noin 5000 vuotta ennen ajanlaskun alkua. Ihmisiä on voinut liikkua täällä jo aiemminkin, sillä esimerkiksi Vantaan ja Espoon vanhimmat asuinpaikat ovat ajalta 6000 vuotta ennen ajanlaskun alkua”, Heikkinen toteaa.

Töölöstä mammutin hammas

Vanhin Helsingissä tehty löytö on Töölössä Cygneuksenkatu 8:n talonrakennustyömaalla vuonna 1911 esiin tullut mammutin maitohammas, jonka iäksi on arvioitu noin 23 000 vuotta. Herttoniemestä urheilukentän rakennustöissä löydettiin vuonna 1954 mammutin olkaluu, jonka arvioidaan olevan yli 15 000 vuotta vanha. Luita säilytetään Helsingin yliopiston luonnontieteellisessä keskusmuseossa. Siellä tehdään parhaillaan peruskorjausta, ja museo päästään avaamaan yleisölle vasta vuoden 2008 keväällä.

Kansallismuseossa on muutamia Helsingin alueen esihistoriallisia löytöjä, kuten Vartiokylän Linnavuorelta kaivettu kivikautinen piinuoli ja Tapanilasta löydetty kaksi pronssikautista pronssikirvestä.

Kaupunginmuseon päänäyttelyssä Sofiankadulla on esillä muun muassa kivikautinen kivi- kirves, joka on vartettu replikapuuvarten sekä pienoismalli Vartiokylän linnasta.

■ **Mammutin olkaluun löysi työmies Sulo Lähde vuonna 1954 Herttoniemen uutta urheilukenttää rakennettaessa. Olkaluun iäksi arvioidaan noin 15 000 vuotta.**

”Kaupunginmuseo osti kivikautisia kirveitä 1900-luvun alussa talonpojilta, jotka olivat löytäneet kirveitä pelloilta. Muinaisesineet ovat valtion omaisuutta, mutta olemme sopineet, että säilytämme kaupunginmuseossa ne esineet, jotka tulevat esiin meidän kaivauksissamme. Yksityisten ihmisten tulisi toimittaa löytämänsä muinaisesineet Museovirastoon, myös merestä löytämänsä. Museoviraston meriarkeologian yksikkö vastaa vedenalaisten muinaisjäännösten suojelusta, tutkimuksesta ja hoidosta sekä ylläpitää vedenalaislöytöjen rekisteriä”, kertoo Heikkinen.

Ennen kuin löydetty esineet tai niiden palaset päätyvät museon näyttelyihin tai varastoihin, löydöt puhdistetaan, luetteloidaan ja niiden ikä arvioidaan tarvittavin menetelmin.

Vaarana putoavat kivet

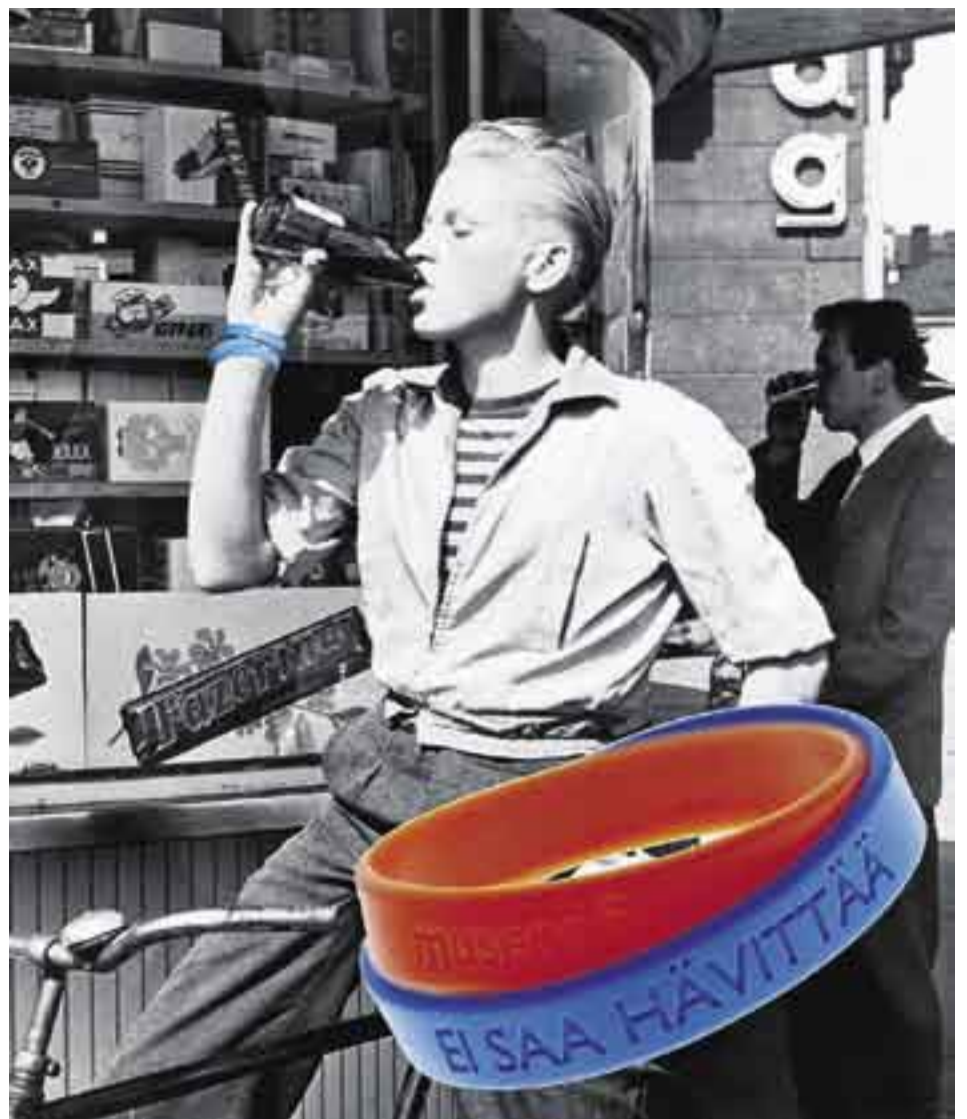
Kaupunginmuseo tekee tiivistä yhteistyötä Museoviraston kanssa.

”Museovirasto delegoi tehtäviä meille tai haemme siltä tutkimuslupavirastolta kaivauksillemme. Olemme myös sopineet tapauskohtaisesti ne maarakennustyömaat, joiden valvonta on vastuullani. Museovirasto antaa lausunnot kaavoitusta varten, samoin kuin kajoamislupat. Museovirasto myös käsittelee vedenalaisten muinaisjäännösten tutkimuslupa-anomukset ja antaa lausuntoja vesirakennushankkeiden vaikutuksista vedenalaiseen kulttuuriperintöön. Kaupunginmuseokin muistuttaa kaavalausunnoissaan arkeologisista kohteista.”

Markku Heikkinen on kaupunginmuseon ainoa päätoiminen arkeologi. Ajoittain hän saa kuitenkin avukseen esimerkiksi harjoittelijoita. Suurimmilla kaivauksilla on usein myös vapaaehtoisia kaivajia. Esimerkiksi Vanhasakaupungissa he kaivoivat ammattiarkeologien apuna.

Heikkisen mukaan arkeologin työ voi olla välillä vaarallista, sillä kiviä voi tippua päälle tai jokin rakenne pettää. ”Kaivannossa täytyy olla todella varovainen. Rakennusten sisällä voi myös olla paljon hiekkaa ja pölyä, mikä tekee työskentelyolosuhteista ajoittain hyvin haastavia. Itse en kumminkaan vaihtaisi tätä työtä; niin mielenkiintoinen se on”, Heikkinen toteaa.

Tiina Kotka ■



Hietalahdenrannan kiosilla 1950-luvulla. Ei saa hävittää -asennerannekkeella voi ilmaista, että pitää Helsingin kulttuuriperinnön vaalimista tärkeänä. Turkoosi museorannekke aikuisille, pienempi oranssi lapsille.

Ei saa hävittää

Helsingin kaupunginmuseo osallistuu museoiden yhteiseen asennerannekekampanjaan, jonka motto on ”Ei saa hävittää”. Ostamalla rannekkeen voi tukea museoiden työtä ja viestittää samalla kantavansa vastuuta kulttuuriperinnön säilymisestä Helsingissä ja koko Suomessa. Ranneketta myydään Museokaupassa (Sofiankatu 4) hintaan 2 euroa.

Kulttuuriperinnön vaaliminen on jokaisen asia. Vastuu kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille yhtä lailla kuin vastuu luonnosta ja ympäristöstä. Kulttuuriperintö on monimuotoista ja sitä on kaikkialla ympärillämme: esineitä, kuvia, rakennuksia, maisemia, tapoja ja perinteitä. Kulttuuriperintö liittyy kunkin omaan taustaansa, kotiseutuun ja sen ihmisiin, ja kertoo, keitä ollaan ja mistä on tultu. Kulttuuriperintö sisältää uutta ja vanhaa, omaa ja vierasta. Itse asiassa se on jatkuvaa muutosta, koska tänään luodaan huomisen perintöä. Jokainen voi toimia oman kulttuuriperintönsä hyväksi: pitää yllä perheen ja suvun tapoja ja muistoja ja välittää niitä nuoremmille, tallettaa valokuvia ja esineitä, kulkea silmät auki ja löytää lähiympäristönsä uudella tavalla ja tutustua oman kaupungin, kansan ja maan menneisyyteen.

Kulttuuriperinnön vaaliminen on yksinkertaisesti sitä, ettei turhaan riko ja hävitä ikääntynyttä ja kulunutta, vaan korjaa, huoltaa, täydentää ja antaa vanhan ja uuden, kunkin ajan jälkien ja muistojen, säilyä rinnan historian kerrostumina.

Paljon vanhaa on hävitetty ja paljon tulee vielä väistämättä häviämään, koska kaikkea ei voi säilyttää. ”Ei saa hävittää” -asenne, oli se sitten ranteessa tai mielessä, on silti tärkeä, jotta arvokasta ja korvaamatonta kulttuuriperintöä ei katoaisi vain siksi, ettei ketään kiinnosta eikä kukaan välitä.

Mitä välii

Pääsiäissaari on rantautunut Korkeasaareen. Eläintarhan alueella voi tutustua visaisiin kysymyksiin ja Pääsiäissaaren tarinaan nimikkoreitin ja tapahtumien avulla 17.4. saakka. Tyynellä valtamerellä sijaitseva Pääsiäissaari tunnetaan kukoistaneesta, mutta lopulta ekokatastrofiin ajautuneesta kulttuuristaan. Muistona saaren loistosta sitä koristavat edelleen jättimäiset kivistä veistetyt ihmispäät. Patsaiden tarinaa varjostaa tieto siitä, että saavuttaakseen yltäkyläisyyttä ja voidakseen rakentaa entistä suurempia patsaita, saaren asukkaat kuluttivat luonnonvarat loppuun. Kasvillisuus katosi ja eläinlajit hävisivät.

Pääsiäissaari-hanke tukee uhanalaisten eläinten ja näiden elinympäristön suojelua ja tekee näihin liittyvää opetus- ja valistustyötä. Saaren tarina toimii hankkeen punai-

sena lankana. Taustalla on uhkakuva siitä, tuleeko pienen Pääsiäissaaren kohtalosta pian meidänkin kohtalomme. Ajatus kiteytyy hankkeen iskulauseessa, joka on ”Mitä välii?”. Viikonlopputapahtumat nostavat esille uhanalaisten eläinten suojelun, luonnonvarojen käytön ja ihmisten tekemät arkipäivän valinnat. Teemoihin tutustutaan esimerkiksi teatterin, käsillä tekemisen, osallistuttamisen ja tietoisuuskäytön avulla. Tapahtumien ohjelmat saavat mausteita mukana olevien kansainvälisten suojeluhankkeiden kohdemaista Venäjältä, Malista ja Etiopiasta sekä Etelä-Amerikasta.

● Korkeasaari on huhtikuussa avoinna päivittäin kello 10–18. Sisäänpääsymaksut 5/4/3 euroa. Lisätietoja tapahtumasta saa nettiosoitteesta www.pääsiäissaari.fi.



Esplanadin puiston kaivauksista on löydyntä muun muassa suureunapala Keski-Euroopassa 1700-luvulla valmistetusta fajanssiastiasta (ylhäällä vasemmalla); kylkipala 1600–1700-luvulta peräisin olevasta punasavisesta vadista; punasavisen kolmijalkapadan jalka, jossa on värillinen lyijylasi päällä; kivisavikeraaminen Raeren-astian pala 1600-luvulta (alhaalla vasemmalla), liitupiipun varren pala 1600–1700-luvulta ja pelinappula tai laskuraha, joka on tehty valkosavikeramiikkapalasta.

Käyttövalmis Kamppi

Kamppia on rakennettu ja purettu ja jälleen rakennettu pari sataa vuotta. Nyt uutuutnaan kiiltelevä Kamppi kauppoineen ja kasarmeineen, asuintaloineen ja toreineen on valmis kaupunkilaisten käyttöön.

”Loputtomien kaupunginkaltaisten ostokeskusten utopia eli jo 1800-luvulla”, kirjoittaa tutkija **Anna Kortelainen** tavaratalohistoriikissaan Päivä naisten paratiisissa (WSOY 2005). Ostokeskuksen liikeidea ja arkkitehtonista rakennetta on sittemmin sovellettu lentokentillä, rautatieasemilla, jäähallien lämpiöissä ja autoilupalvelukeskuksiksi muuttuneilla entisillä huoltoasemilla.

Ajan henkeen sopii, että linja-autoilta kaupunkilaisille vallattu Kampin laaja kenttä on saanut uudeksi maamerkin liikerakennuksen, joka houkuttelee shoppailijoita yli 150 liikkeen ja ravintolan voimin. Kaiken keskellä on suuri valopiha, jo 1800-luvun ensimmäisten tavaratalojen vakioratkaisu, jota Kortelainen nimittää modernien aikojen toriksi. Kävijöitä Kampin keskukseen odotetaan sata-tuhatta päivässä.

Julkisia tai kulttuuripalveluja, kuten kirjastoa, kappelia tai taidegalleriaa ei tässä kuluttamiseen ja viihtymiseen tarkoitettussa kuusikerroksisessa ostokeskuksessa ole. Mutta julkisen liikenteen virrat kohtaavat siellä tehokkaammin kuin missään muussa kauppakeskuksessa.

Espoon liikenneterminaali liittyy liikekeskukseen niin saumattomasti, että siirtymää tuskin huomaa. Bussit lipuvat lähtöportilleen hienotunteisen eleetömästi lasiseinän takana. Alemman tason kaukoliikenteen odotustila on harmaasävyinen, haju-ton ja hiljainen. Täällä ei röntä roisku eikä joutomiesten jutustelu tai kaihomielinen hanurinsointo tarve hillittyä tunnelmaa.

Tavataan Kampissa

Narinkka -torin pergolaan osuu mukavasti iltapäiväaurinko. Selän takana viihdykettä on myynnissä entisen Hankkijan talon Alkossa, ja jos rahat loppuvat, viereinen Helsingin Pantti auttaa. Tällaiseen viihtymiseen toria ei kuitenkaan välttämättä ole tähdäty. Suunnitelmissa on puhuttu vilkkaasta kauppapaikasta, kirja-, kukka- ja antiikkitorista, isoista yleisötapahtumista.

Kiinteistöviraston halli- ja ulkomyyntin päällikkö **Tapio Sademies** kertoo, että aukiolle on varauksia jo marraskuulle asti. Tulossa on monenlaisia markkinointitapahtumaa, kampanjaa ja tempausta. ”Narinkka painottuu enemmän kaupallisiin tapahtumiin, Lasipalatsinaukio kulttuuritapahtumiin”, Sademies linjaa.

Lasipalatsin ja Kampin kasarmiksi nimetyn vanhan linja-autoaseman välisellä aukiolla kohoaa maamerkinä valkea kellotorni. Narinkkaa paljon pienimuotoisemman historiallisen aukion pilaavat ravintoloiden kesäterassien massiiviset, rakennustelinemäiset rangat. On arvoitus, mitä niillä on ollut tarkoitus tehdä terassikauden ulkopuolella.

Kesäksi Lasipalatsinaukiolle on tulossa muun muassa tanssiesityksiä ja taidenäyttelyitä, kenties runotori. Kampin kasarmiin asettunut kaupungin kulttuuriasiainkeskus näkisi aukiolla mielellään pysyvät näyttelytelineet, joihin voisi tuottaa valokuvanäyttelyitä ympäri vuoden. Näyttelyitä ja galleriatoimintaa on tulossa myös Kampin kasarmin sisätiloihin.

Sähkötalo uusiutuu

Helsingin Energia remontoi parhaillaan Kampin metroaseman viereistä pääkonttoriaan, johon kuuluu Kampintorin puoleinen 1930-luvulla valmistunut vanha puoli ja siihen elegantisti liitetty **Alvar Aallon** suunnittelema Sähkötalo vuodelta 1973. Aallon visiossa Kampin jalankulkukeskustaksi Sähkötalo liittyi jo saumatta Kampin alueeseen Fredrikinkadun toisella puolella, jossa nyt kohoavat Kampin uudet asuintalot ja liikekeskus.

”Jalankulkuhyteyksiä silmällä pitäen maanalainen autohalli rakennettiin jo alun perin ylikorkeaksi. Kamppi jäisi torsoksi, jos ei Sähkötaloa liitettäisi siihen”, kertoo Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Sähkötalon toimitusjohtaja **Olavi Saarinen**.

Sähkötalon kaksi alinta kerrosta ja maanalainen autohallikerros peruskorjataan liiketiloiksi, jotka avautuvat yleisölle syksyllä 2007. Ensimmäisten joukossa tiloihin on asettumassa ruoka-kauppa Lidl.

Sähkötalon alta on tarkoitus rakentaa Fredrikinkadun alitse käytävä, joka tulee suoraan Espoon bussiterminaaliin. Kampintorin puolelle taloon tulee muun muassa Helsingin Energian asiakaspalvelutiloja ja kokonaan uusi sisäänkäynti, joka näkyy jo kaukaa Urho Kekkosen kadulta lähestyttäessä. Kampin tarina jatkuu.

Rita Ekelund ■



Kuva Kimmo Brandt

Kampin kauppakeskus avattiin maaliskuussa.



Kuva Rauli Charpentier

Lasipalatsin elokuvateatterin konehuoneen tuuletusjärjestelmä periyty 1930-luvulta.



Kuva Rauli Charpentier

■ **Tennispalatsia vastapäätä kohoavat Kampin keskuksen uudet asuintalot.**



Tapahtuu keväällä

Nuorisosiainkeskus kertoo kaupunkitapahtumista ja muusta kesätoiminnastaan Narikka-torilla 22.4. klo 12–15. Paikan päällä voi ilmoittautua kursseille, retkille ja leireille. Tapahtuma on tarkoitettu helsinkiläisille nuorille ja heidän vanhemmilleen.

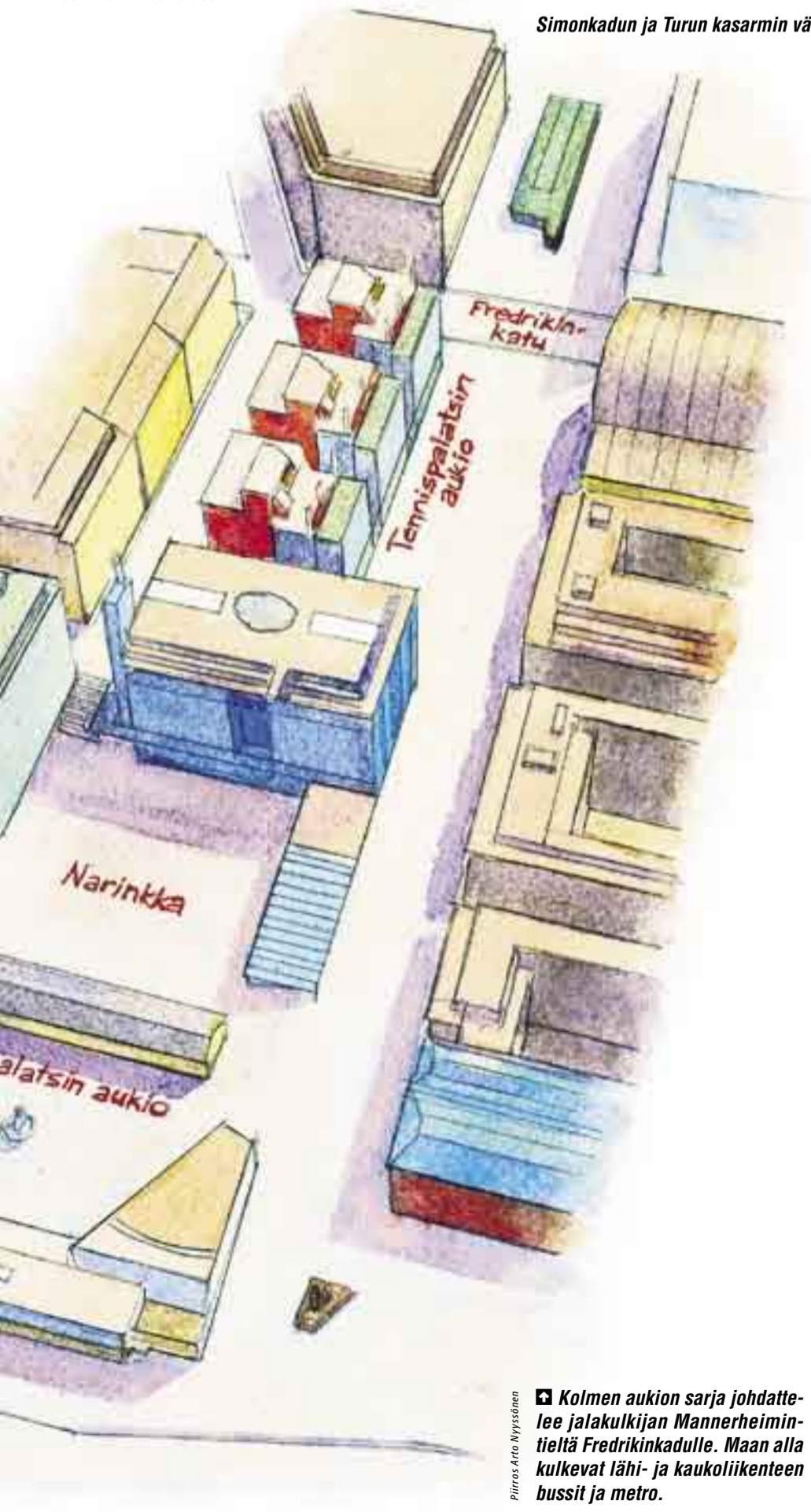
Lasipalatsin Kohtaamispaikassa kerrotaan 24.4.–5.5., miten stadilainen löytää oman mansikkapaikan, luontopolun tai liikuntapaikan. Kotikaupungin oppaina toimivat liikuntavirasto, ympäristökeskus ja kaupunkisuunnitteluvirasto. Viikon aikana tutustutaan netin tarjoamiin kartta- ja gps-palveluihin, ja jaossa on myös Helsingin ympäristön retkeilykarttoja.

Huhtikuussa Kohtaamispaikka tarjoaa myös neuvontaa digisovittimen hankintaan ja toukokuussa on vuorossa Internet-puheluiden käytön opettelu. Kohtaamispaikan osoite on Mannerheimintie 22-24, avoinna maanantaista perjantaihin klo 11–18.

Intia on esillä Tennispalatsin museoissa. India Express-näyttely kaupungin taidemuseossa jatkuu heinäkuun lopulle. Kulttuurien museossa Jäljet johtavat Intiaan -näyttely esittelee etenkin Intian käsityöperinnettä ensi vuoden helmikuulle asti.



Simonkadun ja Turun kasarmin välissä sijaitsi pitkään vilkas kauppakojualue, joka kuvassa näkyy vuoden 1929 asussaan.



▶ Kolmen aukion sarja johdattelee jalakulkijan Mannerheimintieltä Fredrikinkadulle. Maan alla kulkevat lähi- ja kaukoliikenteen bussit ja metro.

Kuohuva Kamppi

Kaupankäynnillä on Kampissa pitkät perinteet. 1870-luvulta lähtien vuoteen 1929 Simonkallioilla sijaitsi narinkaksi kutsuttu juutalaisille kauppiaille osoitettu myyntikojujen ja varastorakennusten alue. Lautaisia pikkukojuja oli yli 30 ja niistä myytiin enimmäkseen käytettyjä vaatteita, huonekaluja ja rikkamaa. Alueen nimi juontui venäjän ilmaisusta na rynke, torilla. Kaupankäynti oli aikaisten muistojen mukaan äänekkästä ja aika ajoin sitä saattelivat keskenään riitelevien kauppiaiden hepreakieliset voimasanat.

Nykyisen Lasipalatsin tienoille vuonna 1833 valmistunut Turun kasarmiksi kutsuttu alue edusti Venäjän keisarillista valtaa. Nimityksensä se sai sijainnistaan kaupungista ulos johtavan Turun maantien varrella. Kasarmeja rakennettiin Helsinkiin 1800-luvun alussa useampia. Suuriruhtinaskunnan pääkaupungin elämänmenoon kuuluivat sadan vuoden ajan venäläisten sotilassaappaiden töminä, kasakat hevosineen ja ranskantaitoiset upseerit komeine univormuineen.

Helsinkiläiset poikaviikarit seurasivat uteliaina venäläisen sotaväen rankkaa harjoittelua karulla hiekkakentällä. Ympäröivillä kallioilla levisi paljolti vähäväkisten asuttama pienten puutalojen Kamppi. Värikkääseen asujamistoon kuului monia kansallisuksia, mui-

den muassa puolalaisia kauppiaita, posetiivia soittavia italialaisia ja kulkukaupalla eläviä tataareja.

Turun kasarmi tuhoutui kansalaissodassa 1918 ja jäljelle jäi vain pihalla sijainnut keittiö- ja huoltorakennus. Sen kaupunki kunnosti linja-autoasemaksi 1935. Kun tilapäiseksi tarkoitettu Lasipalatsi valmistui Mannerheimintien, silloisen Heikinkadun, varteen 1936, rakennusten väliin syntyi puolittain suljettu torialue, joka vuosikymmeniä palveli linja-autoliikennettä.

Kampin aavan kentän toiselle laidalle nousi 1938 Tennispalatsi, alun perin Autopalatsi Oy:n liikerakennus. Yläkerroksen huikeat kaarihallit toimivat Helsingin olympialaisissa koripallon kilpailu- ja harjoitustiloina. Rapistumaan pääsyt funkis-rakennus saneerattiin 1990-luvulla ja sinne muuttivat Finnkinon 14 elokuvasalin kokonaisuus, Kulttuurien museo, kaupungin taidemuseo ja joukko erilaisia pieniä liikkeitä. Samoihin aikoihin Lasipalatsi muuttui elokuva- ja mediakeskukseksi, jossa toimii yli 20 yritystä ja yhteisöä, näiden joukossa nuorisoneuvontapiste Kompassi ja netti- ja mobiilineuvontapiste Lasipalatsin Kohtaamispaikka.

Rita Ekelund ■

▶ Linjurien odottelua Lasipalatsin katoksen alla uudella Inja-autoasemalla vuonna 1937.





Meidän koulu

Talon seinässä lukee konstailemattomasti PUUKOULU. Ala-Malmin peruskoulun sivukoulussa opiskelee omassa rauhassaan kaksi yläluokkien erityisluokkaa. 110-vuotiaan koulurakennuksen merkkivuoden kunniaksi oppilaat ovat syventyneet koululaitoksen historiaan ja tehneet aiheesta näyttelyä.

Minun luokkani opiskelee historiassa parhailaan 1800-lukua, Puukoulun historia on ollut helppo ja mielekäs linkittää tähän. Rinnakkaisluokka on tehnyt näyttelyä yhteiskuntaopin opiskelun tiimoilta”, kertoo toinen koulun opettajista erityisopettaja **Irene Härkönen**.

Näyttelyn sydän on aikajana, jossa kuljetaan 1800-luvulta nykypäivään. Oppilaat ovat keränneet aikajanelle tietoa sekä Suomen hallitsijoista että koululaitoksen historiasta. Koululaitoksen historia tosin ylittää aina kreikkalaiseen *skhole*-sanaan. Lähteinä on käytetty paitsi historiallisia hakuteoksia myös **Mauri Kunnaksen** Seitsemää koiraveljestä ja **Aleksis Kiven** alkuperäisteosta, Seitsemää veljestä. Näyttelyn valmisteluun on kuulunut käynänti koulumuseossa.

Luokassa oppilaat ovat saaneet syventyä teemaan oman kiinnostuksensa mukaisesti. **Targo** on rakentanut **Matiaksen** avustamana vanhan pulpetin kannen alle vanhanaikaisen luokkahuoneen pienoismallin. Luokassa huomion kiinnittää yksi yhteinen pöytä, uuni ja jokaisen edessä pöydällä olevat rihvelitaulut. Taitavat pojat ovat rakentaneet näiden lisäksi muun muassa kirjahyllyn kirjoineen, luudan ja kissan. Tulossa on kenties vielä puu- ja omenakorit. **Matias** on taitellut paperista kissalle kaveriksi koiran, mutta koira on tällä hetkellä kadoksissa, joten emme valitettavasti pääse ihaillemaan nuoren origamitaiteilijan taidonnäytettä.

Nino ja **Aleksander** ovat tehneet taulun seitsemästä veljeksestä. Aleksander tuntee Simeonin läheiseksi hahmoksi, ”koska se surehtii” ja Nino Tuomaksen, joka on herrasmies. Pojat ovat sitä mieltä, että nykykoulu on pääosin parempi kuin entisaikojen koulu. Nykykoulussa oppii

enemmän ja joutuu tappelemaan vähemmän, eikä kurikkaan ole niin ankara. Toisaalta entisaikoina ei ollut poikien tietämän mukaan läksyjä, vaikka päivät olivatkin pitkiä.

Opettaja kertoo, että nuorten kanssa on katseltu omaa koulua erityisen tarkasti. Yhdessä on yritetty kuvitella tiloihin entinen aika: mietitty muun muassa, mihin katossa roikkuvia koukkuja on käytetty ja missä on ollut uunin paikka. Aleksander kertoo, että ainakaan ilmanvaihtohormeja ei ole aikoinaan ollut, eikä ulkoportaiden kaidetta.

Satavuotias pihapiiri

Oppilaat vievät näyttelyvieraat pihakerrokselle. Talon takaa löytyy rivi vanhoja rakennuksia. Ne oli tarkoitus purkaa pari vuotta sitten, mutta Härkönen sai ne pelastettua. ”Soittelin virastoon sinnikkäästi ja sain lopulta päättäjät uskomaan, että rakennukset pysyvät vielä pystyssä kun ovat jo sata vuotta pysyneet. Ratkaisevaa ehkä oli se, että säilyttäminen ei maksanut mitään, purkamisen sen sijaan olisi maksanut”, Härkönen naurahtaa.

Varaston ovi aukeaa isolla rauta-avaimella. Varaston keskellä kulkee hormi ja lapset tietävät, että kellarissa on ehkä varastoitu ruumiita vuonna 1919 espanjantaudin riehussa Helsingissä. Malmin hautausmaalle ainakin kuljetettiin yhdeksän junavaunullista ruumiita, jotka jouduttiin hautaamaan joukkohautoihin, koska haudankaivajat eivät jaksaneet enää kaivaa jokaiselle omaa hautaa.

”Kun koulua kunnostettiin, yksi remonttimiehistä kertoi, että varaston kellaria olisi käytetty ruumishuoneena. En ole saanut huhulle varmistusta, mutta tutkinta jatkuu”, Härkönen kertoo. Pienessä kellarissa mittailemme kuinka monta ruumista tänne saisi oikeasti mahtumaan. Varastossa on myös kummitus, tietävät oppilaat.

Varaston vieressä on ehkä tallin tai navetan jäänteitä ja ulkoahuusi. Huussi on ollut käytössä suhteellisen myöhään, koska sinne on vedetty sähkölinja ja lamppu. Rakennusten edessä on jäänteitä puutarhasta: omenapuita, viinimarja- ja vadelmapensaita sekä raparperia. Entisajan opettaja asui koululla, lapset tietävät, ja viljeli puutarhaa. Kenties hänellä oli myös lehmä tai hevonen.

Oppilaita ei haittaa, vaikka omasta koulustaan tulisi kuuluisia. Tärkeintä on kuitenkin, että se on turvallinen ja kotoinen paikka, tuumivat Aleksander (vas.), Nino, Matias, Sibel, Janette, Cassandra ja Targo.

Rauha opiskella

Lapset viihtyvät koulussaan. Monella heistä on ollut vaikeuksia sopeutua isoon kouluun, täällä on rauhallista.

”Täällä on paremmat olosuhteet eikä mitään pääse tapahtumaan aikuisten huomaamatta”, **Matias** kertoo.

Härkönen sanoo, että puukoulu ylitti pedagogiset odotukset alusta lähtien. ”Oppilaat ottivat rakennuksen heti omakseen. Silloin opettamani poikaryhmä oli pääkoulun puolella välituntisin piileskellyt portaiden alla ja yrittänyt olla mahdollisimman huomaamaton, mutta täällä he saivat tilaa olla omana itsenään. Muutamalla pojista oli jo oma mopo ja he arvostivat erityisesti sitä, että mopot saivat puukoulun pihassa olla rauhassa.”

Härkönen toivoo, että oppilaat tuntevat koulun omakseen. Myös 110-vuotisjuhlanäyttely eräänä tarkoituksena on lujittaa yhteishenkeä. ”Oppilaat ovat ylpeitä, kun pääkoulusta tullaan

katsomaan meidän näyttelyämme. Olemme tehneet jotain, joka kiinnostaa muitakin.”

Hän itse kertoo ihastuneensa puukouluun ensisilmäyksellä. ”Kävin rakennuksessa ensimmäisen kerran keväällä 2000, kun pääkoulun alakerrassa oli alkamassa remontti ja erityisluokalleni piti löytyä uusi tila. Rakennusta oli kunnostettu ulkoa, mutta sisältä se oli aika murheellisessa kunnossa. Onneksemme rakennus on museoviraston suojelema ja niinpä arkkitehdit panivat parastaan sen kunnostamisessa.”

Nykyiset oppilaat eivät ole ainoita, joihin koulu on jättänyt lähtemättömän jäljen. ”Kerran kouluun asteli iäkäs herrasmies, joka halusi katsella ympärilleen, koska hän oli itse ollut alaluokilla tässä koulussa. Hän muisteli, että naisopettaja oli ollut hyvin ankara, mutta siitä huolimatta he olivat onnistuneet tekemään joitain jekkuja. Pieniä jekkuja ovat omatkin oppilaani tehneet. Suosituin niistä on kellon viisareiden siirtäminen. Meillähän ei välituntikello soi ja niinpä riemuitsevat oppilaat ovat joitakin kertoja päässeet ennen aikojaan kotiin”, Härkönen muistelee.

Tulevaisuus epävarma

Puukoulu valmistui vuonna 1896 ja se oli yksi ensimmäisistä Helsingin ruotsinkielisistä kansakouluista. Ruotsinkielisenä kouluna se toimi 1970-luvulle asti, jonka jälkeen rakennuksen käytöstä on vain hajanaisia tietoja.

Tiedetään kuitenkin, että se on ollut tilapäisesti Ala-Malmin koulun käytössä 1980-luvulla ja alkoholismista toipuvien Alku ry:n käytössä 1990-luvun lopulla.

Tänä päivänä puukoulun yllä leijaillee mustia pilviä. Kun oppilasluku Helsingin kouluissa vähenee, joudutaan ylimääräisistä tiloista luopumaan. Puukoulu oli karsittavien tilojen listalla, vaikka erityisluokalle ei ole pääkoulun puolella tarjolla tiloja eikä suojeltua rakennusta voi purkaa. Koulu sai keväällä 2006 luvan jatkaa toimintaa syksyyn 2008 asti. Aika näyttää, onnistutaanko se säilyttämään alkuperäisessä käytössä sen jälkeen.

■ **Tiina Sandberg**

■ **Erityisopettaja Irene Härkönen ja salaperäisen varaston avain.**



Kuvat Pertti Mäkelä

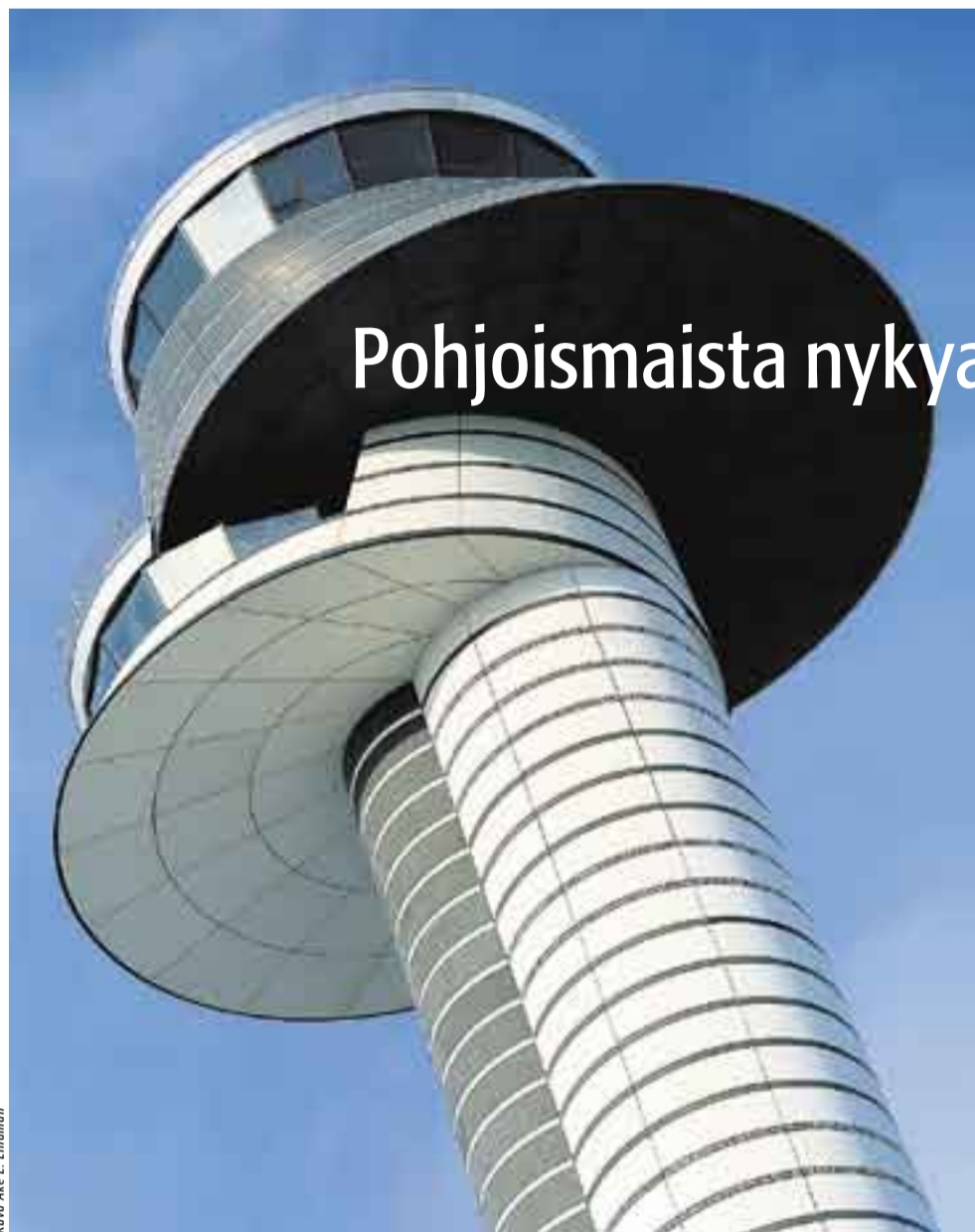
Sota-ajan lapsuus

Helsingin väestönsuojelumuseossa on esillä sota-ajan lapsille kunnianosoituksena tehty näyttely ”Sodistamme selviytyneet lapset”. Näyttely on omistettu vuosina 1939–1945 lapsuuttaan eläneille. Näyttelyssä esitellään heidän elämäänsä aikuisuuteen saakka.

Näyttelyssä on esillä lasten elämänpäiriin kuulunutta esineistöä, kuten sodan aikaisia käsitöitä, leluja ja käyttöesineitä. Vaikeista ajoista selviytyttiin muun muassa tekemällä töitä, käsitöitä, urheilemalla ja opiskelemalla. Monet ovat purkaneet kokemuksiaan taiteen avulla tai kirjoittamalla elämäkertoja.

Museossa on esillä myös perusnäyttely. Helsingin väestönsuojelumuseo on Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen museo, jonka opastustoiminnasta vastaa Helsingin Väestönsuojeluyhdistys.

- Helsingin väestönsuojelumuseo, Siltavuorenranta 16 B. Näyttely on avoinna 31.5. asti keskiviikkoisin ja lauantaisin kello 10–14 tai sopimuksen mukaan. Tiedustelut arkisin Helsingin Väestönsuojeluyhdistyksestä, p. 278 2285 tai hvssy@kolumbus.fi.



Pohjoismaista nykyarkkitehtuuria

Arkkitehtuurikuvaus on leijumista kahden taidemuodon välillä”, muotoilee valokuvaaja **Jussi Tiainen** Jugendsalin keväänäyttelyn modernia teemaa. Arkkitehtuuri on kolmiulotteista taidetta, jota valokuva yrittää lähestyä kaksiulotteisesta näkökulmasta. Vaikka toisin kuin ihmistä kuvattaessa tämä kohde pysyy kiltisti paikallaan, asettaa pohjoisen pallonpuoliskon oikullinen valo myös arkkitehtuurikuvaajille lukuisia haasteita.

Pohjoismaiden johtavat arkkitehtuurikuvaajat **Jens Lindhe** Tanskasta, **Jiri Havran** Norjasta, **Åke E. Lindman** Ruotsista ja **Jussi Tiainen** Suomesta kuvaavat maittemme uusinta arkkitehtuuria valokuvataiteellisista lähtökohdista. Lasin ja teräksen sokkeloissa myös valot ja varjot luovat omaa, herkkääkin tunnelmaansa.

- ”Pohjoismaista arkkitehtuuria” -valokuva näyttely on esillä Jugendsalissa, Pohjoisesplanadi 19, 21.4.–28.5. Jugendsali on auki ma–pe 9–17 ja su 11–17. Vapaa pääsy.

Patsastelua!

Sarja kertoo Helsingin julkisista veistoksista

Kansakunnan portailla

Koko Helsinki oli juhlaputettu, osakuntien edustajat lippuineen sekä kadettikomppania olivat ryhmittyneet puolimpyrään patsaan taakse. Säätösalon portailla olivat laulukorot sekä varsinaiset kutsuvieraat. Tässä joukossa oli diplomaattikunnan, virkamiehistön, upseeriston jäseniä sekä kansanedustajia, tieteen, taiteen sekä julkisen sanan edustajia.” Näin kuvataan **Johan Vilhelm Snellmanin** patsaan paljastustilaisuutta toukokuun 12. päivänä 1923.

Paljastustilaisuus on ikuistettu taidemaalari **Väinö Hämäläisen** (1876–1940) öljymaalaukseen. Maalaus on tällä hetkellä näyttelässä Suomen pankin rahamuseossa Snellmaninkadulla. Rahamuseossa juhlistetaan Snellmanin syntymän 200-vuotisjuhlavuotta näyttelyllä, joka kertoo Suomen pankin ja Snellmanin kohtaamisesta vuosina 1863–1868. Monipuolisesti filosofina, lehtimiehenä ja valtiomiehenä kunnostautunut Snellman toimi tuolloin valtiovaraintoimituskunnan päällikkönä. Tuossa virassa hän johti Suomen talouspolitiikkaa ja hänen merkittävin saavutuksensa oli Suomen rahaolojen vakauttaminen.

Snellman vei loppuun edeltäjänsä työn sitomalla markan arvon hopeaan vuonna 1865. Sama tavoite, rahan arvon vakauttaminen, oli pinnalla myös seuraavassa rahauudistuksessa, kun euro otettiin käyttöön 130 vuotta myöhemmin.

Rahamuseon naapurissa Snellmanin aukiolla Suomen pankin edustalla seisova Snellmanin muistomerkki syntyi vuonna 1913 järjestetyn kilpailun tuloksena. Varat vuosia venyneeseen patsas-hankkeeseen hankittiin kansalaiskeräyksellä. Kilpailun voittivat yhteisellä ehdotuksellaan kuvanveistäjä **Emil Wikström** ja arkkitehti **Eliel Saarinen**. Jälkimmäinen suunnitte-



Väinö Hämäläisen maalaus ”Toukokuun 12. päivänä 1923”. Vasemmalla Suomen pankin rakennus ja sitä vastapäätä Säätösalon.

li patsaan ympäristön ja sen Hyvinkään mustasta graniitista rakennetun jalustan. Wikströmin veistämä Snellman on monumentaalinen ja arvokas istuva hahmo, jonka kasvojen piirteet ovat selkeästi tunnistettavissa.

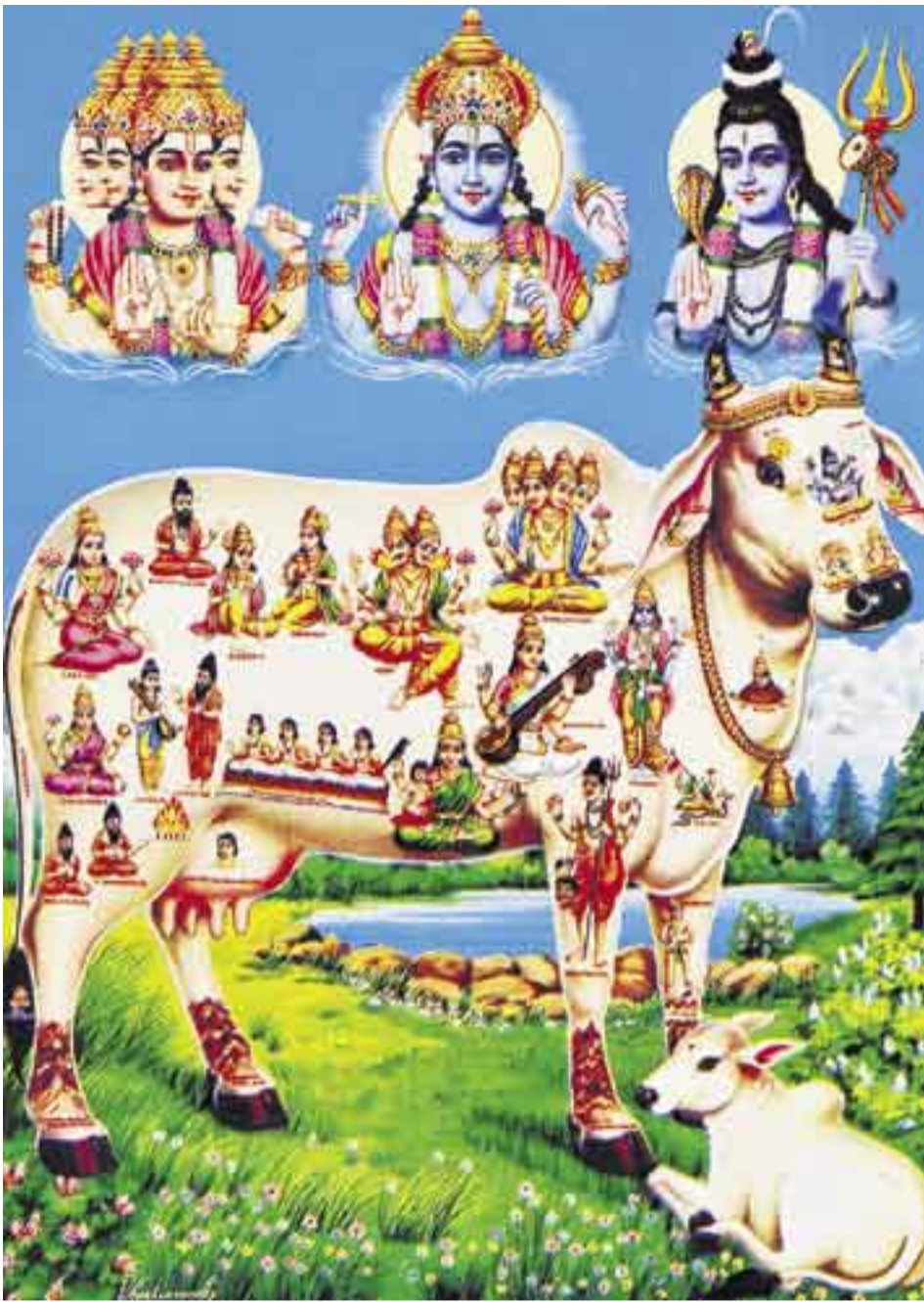
Jalustassa ja patsaassakin näkyvät vauriot ovat syntyneet Helsingin pommituksissa toisen maailmansodan aikana. Helmikuun suurpommituksissa 1944 aukiolle putosi miinapommi,

joka vaurioitti myös ympäröiviä rakennuksia. Onneksi Kansallisarkisto, silloinen Valtionarkisto, oli jo pääosin evakuoitu maaseudulle”, kertoo tutkija **Martti Helminen** kaupunginarkistosta.

Koska pommijäljet ovat osa suomalaista sota-historiaa, ne on jätetty jalustaan, kun kaupungin taidemuseo kunnosti patsaan juhluvoden kunniaksi.

Suomen pankin rahamuseo avattiin vuonna 2003 osoitteessa, Snellmaninkatu 2. Pysyvä näyttely esittelee rahan historiaa meillä ja muualla sekä Suomen Pankin toimintaa Euroopan keskuspankkijärjestelmässä. Snellman-näyttely ja Väinö Hämäläisen maalaus ovat esillä tämän vuoden ajan. Museo on avoinna ti–pe klo 12–18 ja la–su klo 11–16. Vapaa pääsy.

Rita Ekelund ■



Kuva Yehia Eweis, tuntematon taiteilija: Pyhä lehmä, painokuva

India Express – Pyhää ja populaaria

Intia on saapunut Tennispalatsiin! Kaupungin taidemuseon näyttelyssä tutustutaan maan rikkaaseen mytologiaan ja sen kuvamaailmaan. Myyttiset tarinat ovat läsnä ihmisten arjessa ja juhlassa. Ne elävät kaduilla, kodeissa, nykytaiteessa, Bollywood-elokuvissa sekä Intian tuhansissa uskonnollisissa festivaaleissa.

Yksi näyttelyn teemoista on palvonta, joka ilmenee yli miljardin ihmisen, miljoonan jumalan ja kymmenien uskontojen maassa monella tavalla. Näyttelyyn on koottu vanhoja jumalveistoksia ja mytologisia maalauksia sekä suurikokoinen Durga-jumalattaren festivaalialtari. Oman näyttelyosionsa muodostaa Intian populaarikulttuurin esittely. Myös kalenterikuvien, mainosetikettien ja elokuvajulistoiden kuvat ovat usein lähtöisin vanhoista hindulaisista tarinoista. Niitä on tulkittu ja muokattu aina kulloiseenkin tarkoitukseen sopivaksi. Usein poliittiset tai henkiset johtajat ja idolit on kuvattu joko jumalina tai jumalten joukossa. Merkittävä rooli on myös kansallisuusaatteen synnyttämällä Mother Indialla, Intian kartan muotoja mukailevalla myyttisellä jumalatarhahmolla.

• Lisätietoja näyttelystä ja siihen liittyvästä ohjelmasta saa www.taidemuseo.fi -nettisivuilta. Taidemuseo Tennispalatsi (Salomonkatu 15) on avoinna ti–su klo 11–20.30. Pääsymaksut: 7/5 euroa, alle 18-vuotiaat ilmaiseksi. Lisäksi Kulttuurien museossa on intialaista käsityöperinnettä esittelevä näyttely ja Intia näkyy myös Finnkinon elokuvaohjelmistossa.

Kaupunginmuseon toimipisteet

ovat avoinna ke–su klo 11–17, ellei toisin mainita. Pääsymaksut 3/1,50 €, alle 18-v. ilmaiseksi. Torstaisin sisäänkäynti on vapaa. www.helsinginkaupunginmuseo.fi.

- **Kaupunginmuseo**, Sofiankatu 4, p. 169 3933. Horisontissa Helsinki -näyttely kertoo kaupungin vaiheista 450 vuoden aikana. Avoinna ma–pe klo 9–17, la–su klo 11–17.
- **Sederholmin talo**, Aleksanterinkatu 16-18, p. 169 3625. Näyttely esittelee dramaattisia vuosia 1808–1809 sekä Ruotsin ja Venäjän vallan ajan perintöä Helsingissä.
- **Raitioliikennemuseo**, Töölönkatu 51 A, p. 169 3576.
- **Koulumuseo**, Kalevankatu 39-41, p. 3108 7066, avoinna 21.5. asti.
- **Tuomarinkylän museo**, Tuomarinkylän kartano, p. 728 7458. Tyylikästä – huonekaluja, sisustuksia.
- **Lastenmuseo**, Tuomarinkylän kartano. Mammutista marsuun -näyttely johdattaa perheen pienimmät Helsingin eläinten historiaan.

Finlandia-talo

Karamzininkatu 4, p. 40241. www.hel.fi/filharmonia. Liput: 17,50/11,50/5 €. Lippupisteestä p. 0600 900 900 (0,95 €/min+pvm/lna) klo 7–22.

- 12. & 13.4. klo 19 HKO, johtajana Jun Märki, solisti Mika Paajanen käyrätorvi.
- 20.4. klo 19 HKO, johtajana En Shao, solisti Paavali Jumppanen, piano.
- 26. & 27.4. klo 19 HKO, johtajana Paavo Berglund.

Aino Acktén huvila

Tullisaaren ulkoilupuisto, Laajasalo. Lipunmyynti: lipuja myydään tuntia ennen esityksiä ovelta, ellei toisin mainita. Huvilalla on avoimet ovet yleisölle touko–lokakuussa keskiviikkoisin klo 17–19.

www.kulttuuri.hel.fi/ainoackte

- 19.4. klo 19 Tsempparit arenalla! Villa villiintyy, kun Sibeliuksen Akatemian esiintymisvalmennuksen nuoret taiteilijat pääsevät lavalle. Vapaa pääsy.
- 25., 26. ja 27.4. klo 19 Madame. Valentin Chorellin Ella Eroselle kirjoittama näytelmä Madame on saanut uuden tulkinnan Eeva Litmasen esittämänä. Mitä jää, kun todellisuus alkaa himmetä ja tähtihetket ovat menneisyyttä? Syvästi myötätulettu, mutta itseironinen näytelmä kertoo vanhenevan näyttelijän ja hänen avustajansa yhteisen taipaleen käännekohdasta, jolloin todellisuus sekoittuu näyteltyihin rooleihin. Ystävyys, rakkaus, syllisyys, oma identiteetti, katumus – tarvitaanko niitä viimeisellä rannalla? Liput 15 € pelkkä esitys, 25 € tarjoilun kera, varaukset: 050-5350610 tai peppi.kajanne@suomi24.fi
- 3.5. klo 19 Kamarimusiikin ilta. Alexander Barkman, viulu, Regina Lissitz, piano. Liput 10/5 €.
- 8.5. klo 9.30, 11 & 12.30, 9.5. klo 9.30 & 11 Teatteri Waloo lapsille: Matildan lempisädit. Näyttelijä Anneli Petris-Forsell esittää kolme H. C. Andersenin satua. "Urhea tinasotamies" on tarina rakkaudesta, "Kuusi" kasvamisesta ja "Isä tekee aina oikein" luottamuksesta. Taiteilija Mirjami Skarp on luonut esityksen nuket ja näytelmän on ohjannut Maire Saure. Esitys soveltuu kotien, koulujen, kerhojen ja päiväkotien kevätretkien kohteeksi. Liput 7 €, varaukset 050-5146530 tai maire.saure@fin.inet.fi. Esitykset myös 18.5. klo 9.30, 11 ja 12.30.

Annantalon taidekeskus

Annankatu 30, p. 169 3747,

www.kulttuuri.hel.fi/annantalo

- 9.4. klo 10–17 Japani-päivä. Koko talo on täynnä Japanin kulttuuriin liittyvää toimintaa: budo-näytöksiä, työpajoja, japanilaista ruokaa ja luentoja. Näytöksissä voi seurata, kuinka kimono puetaan oikeaoppisesti ja mistä esimerkiksi ladossa, Niten Ichi Ryussa, kendossa ja Budo Taijitsussa on kysymys. Teetaiteeseen ja noo-teatteriin voi ottaa tuntumaa tanssialin esityksissä. Manga ja animefaneille löytyy sekä asiantuntemusta että ostettavaa ja maxi-mangaa piirrettään livenä pitkin päivää. Päivän aikana voi myös ihailla bonsai-puita ja saada hyviä vinkkejä niiden kasvattamiseen. Namikoshi-shiatsusta voi käydä hakemassa helpotusta monenlaisen vaivaan. Tarjolla on myös japanilaisia herkkuja, joita voi nauttia paikan päällä tai ostaa mukaan. Vapaa pääsy. Tiedustelut: Erja Mehto p. 169 3919 (Annantalon taidekeskus), Ulla Arjamaa 724 5031 (Japanilaisen kulttuurin ystävät ry.)
- 19.–25.4. Teatteri Annan festivaali. Festivaalilla esitetään talon 11 teatteriryhmän vuoden aikana valmistuneet näytelmät. 7–18-vuotiaitten harrastajien esityksiä on sekä päivällä että illalla. Tiedustelut Katariina Metsälampi 169 3551.
- 22.4. klo 11–19 Jalat maasta, pää pilvistä – kevätkarnevaali renessanssin hengessä. Piirrä Leonardo mallista, huovuta renessanssihattu tai nauti festivaali-ilmapiiiristä ja ympäri taloa levittäytyvistä esityksistä. Ohjelmassa on Teatteri Annan esityksiä, kevätnäyttelyn avajaiset, perheille avoimia työpajoja, soittoa, tanssia ja herkkuja. Vapaa pääsy. Tiedustelut kulttuurituottaja Katariina Metsälampi p. 169 3551.
- 24.4. klo 18 Viapori Winter Blues 2006 -projektin konsertti. Vetäjänä Aija Puurtinen, mukana Klaus Järvinen ja ala-asteen oppilaat. Tiedustelut: esa.toivanen@viapori.fi tai klaus.jarvinen@welho.com



Aino Acktén huvilassa kuullaan Matildan lempisädit 8., 9. ja 18.5.

Kanneltalo

Klaneettitie 5, avoinna ma–to 9–20, pe 9–18, la 10–16, www.kulttuuri.hel.fi/kanneltalo Lipunmyynti p. 7312 4111, avoinna ma–pe 11–14.30 ja 15–18 sekä kaksi tuntia ennen esityksiä, lipunmyynti.kanneltalo@hel.fi.

- 11.4. klo 10 & 12.4. klo 19 Circo Aereo: O!l (ensi-ilta). Koko perheen esitys, jossa sirkus ja musiikki kohtaavat. Markus Lahtisen musiikissa kuuluu laaja vaikutteiden kirjo sirkusmusiikista elektroon. Sirkustaiteilija Maksim Komaro lähestyy jongleerausta omaperäisen, puhtaan ilmaisun kautta ja hakee innoitetta jazzin vapaasta rytmiikasta. Liput 12/8 €, aamupäivisin 6 €.
- 21.4. klo 19 ja 22.4. klo 16 & 19 Aventur & Da Fellaz -musiikkishow. Laulun ja tanssin iloa! Mukana mm. osia Chess-musikaalista, etnopoppia ja Angeliqne Kidjoa. Kesto 1 h. Liput 10/6 €.
- 25.4. klo 19 Kamari 21: Mostly Mozart! Ohjelmistossa: Mozartin jousikvartetto, Käyrätorvikvintetto, Enescu jousikvartetto nro 2. Liput 9/6 €.
- 26.4. klo 18 Kantsun Elektroillat osa 12: Marko Timlin. Lisätietoa: www.timlin.de. Vapaa pääsy.
- 27.4. klo 19 RSO:n konserttikotiväen nro 2. J.S. Bach: Sinfonia kantaatista nro 5, Konsertto kahdelle viululle, Brandenburgilainen konsertto nro 1. Kesto 50 min. Liput 9/6 €.
- 29.4. klo 19 Kuusumun Profeetta. Yli kymmenen vuoden ajan musiikillisessa universumissaan seikkailut porilaisyhtye on julkaissut kahdeksan CD:tä, joista tuorein ilmestyi maaliskuussa. Kesto 2 h. Liput 7/5 €.

Malmitalo

Ala-Malmin tori 1, avoinna pääsääntöisesti ma–pe klo 9–20, la 9–16. Lipunmyynti p. 310 80835 ja Lippupalvelu, ellei toisin mainita. www.kulttuuri.hel.fi/malmitalo

- 11.4. klo 19 Kamarimusiikkia: Kostiainen – Barber – Musorgski. Puhallinkvintetissä soittavat Hanna-Kaarina Heikinheimo, huilu, Sanna Niemikunnas, oboe, Marja Kopakkala, klarinetti, Hannu Pajuola, käyrätorvi ja Olavi Ojanperä, fagotti. Konsertti toteutetaan yhteistyössä RSO:n musikoiden kanssa. Liput 6 €.
- 12.4. klo 15 Kyläpelimannit. Trion musisointi on riemukasta ilottelua kansanomaisuutta kunnioittaen ja vaalien. Liput 5 €.
- 19.4. klo 19 SING, SING, SING. The Great Helsinki Swing Big Bandin illan teemana Gene Krupa. Liput 8,50 €.
- 20.4. klo 15 & 17.30 Avoin ovi -dekkarifilmi: Vares, yksityisetsivä. Elokuva perustuu Reijo Mäen kirjaan Keltainen leski (1999). Ohjaus Aleksi Mäkelä (Suomi 2004). Kesto 95 min. K15. Vapaa pääsy
- 21.4. klo 19 Dana Fuchs & Jon Diamond. Upea ja vahvaääninen bluesrocklaulaja Dana Fuchs New Yorkista konsertoi faniensa iloksi jälleen Malmitalossa. Liput 10 €.
- 25.4. klo 19 Albero. Akustista kamarimusiikkia neljän äänen polyfonisena kudoksena. Muusikot liittävät yhteen improvisointi ja kiinnostus sävykkäiseen, yksityiskohtia myöten hiottuun kamarimusiikkiin. Ohjelmisto koostuu omien sävellyksien lisäksi mm. renessanssi- ja barokkisävelmien sovituksista. Liput 8,50 €.

MeNaiset -lauluyhtye esittää Kanneltalossa 17.5. kello 19 Matkakuvia Vienan Karjalasta.



Stadissa tapahtuu

- **26.4. klo 13 & 19** Teatr Dada von Bzdülów: Several Witty Observations à la Gombrowicz. Humoristinen ja taidokas tanssiteos. Puolalainen tanssiryhmä kommentoi tanssien kirjailija ja filosofi Witold Gombrowiczin (1904–1969) ajatuksia. Liput 8/4€.
- **27.4. klo 17.30** Turkka & Paalanen: kansanmusiikkia. Raisu huuliharppu-haitariduo tulkitsee omaperäisellä tavallaan sekä suomalaista että muuta pohjoismaista perinnesävellyksiä. Vapaa pääsy.
- **3.5. klo 19.30** Studio Shamsinan keväänäytös. Itämaista tanssia ja egyptiläisiä kansantansseja sekä lapsi- että aikuisryhmien esittämänä. Liput 11/5€, varaukset p. 041 466 2065.

Savoy

Kasarmikatu 46-48, p. 169 3703.
www.kulttuuri.hel.fi/savoy

- **9.4. klo 19** Lisa Ekdahl. Suosittu ruotsalaislaulaja julkaisi tammikuussa uuden albumin "Pärlor Av Glas" ja tulee Skandinavian kiertueella Suomeenkin. Liput 45–35€.
- **11.4. klo 19.30** Värttinä. Värttinä on ollut viime aikoina harvinaista herkkua suomalaisleisölle, siitä on pitänyt huolen mm. Lord of The Ringsin megamusikaalin tekeminen. Savoy'n konsertti juhlistaa Värttinän kymmenettä albumia. Liput 22/20€.
- **19.4. klo 19** Gjallarhorn – levynjulkistamiskonsertti. Maailmanmusiikkiyhdyt ammentaa alkuvai- maan syvältä pohjoismaisesta musiikkiperinteestä. Se on omaperäisillä soitinyhdistelmillään sekä intensiivisillä tulkinnoillaan saavuttanut kiehtovan äänimaiseman. Liput: 22/17€.
- **21.4. klo 19** FORK. Kevään keikkarupeama huipentuu huikeaan show-elämykseen Savoyssa. Luvassa on rankkaa rokkausta, pumpulinpehmeää poppausta ja sädehtivää soulia maustettuna herkullisen hämmentävillä lavakoreografioilla. Liput 20/15€.
- **23.4. klo 18** Higher Ground -gospelkonsertti. Afroamerikkalaisen gospelin hyväntekeväisyyskonsertissa on lavalla parhaimmillaan yli 60 henkeä. Konsertin tuotto menee Yhteisvastuukeräyksen kautta gospelin alkulähteille Afrikkaan. Liput 10€.
- **26.4. klo 19** Johanna Kurkela: Hetki Hiljaa. Johanna Kurkela on tuttu Tomi Metsäkedon kanssa levytetystä "Tahdon tanssia kanssasi" -duettokappaleesta. Laulun myötä tehdyt ensiaskeleet esiintyvänä taiteilijana, ovat vieneet nuorta laulajarta siihen pisteeseen, että hän on julkaissut viime vuonna debyytti-albuminsa. Liput: 20€.
- **27.4. klo 19.30** Sara Tavares (Portugali). Alun alkaen Tavares tuli tunnetuksi gospelin, funkkin ja soulin laulajana ja säveltäjänä, mutta vähitellen hän on yhdistänyt musiikkiinsa enemmän afrikkalaisia vaikutteita. Liput 28/25€.
- **28.4. klo 19** Bissarov Sisters Pirinin vuorilta. Naisenergiaa Bulgariasta! Tunnettu Bissarov Sisters esiintyy ensimmäistä kertaa Helsingissä. Huimilla dissonansseillaan ja vaihtuvilla rytmeillään taituroiva huipputason sisarustrio on herättänyt ihastusta niin kotimaassaan kuin ulkomailla. Heidän kanssaan esiintyy Suomessa vuodesta 1995 lähtien Bulgarian musiikkiin erikoistunut Svirki Svirjat -yhtye. Liput 20/10€.
- **29.4. klo 17 & 20.30** Lauluyhtye Club for Five. Ennakkoluuloton a cappella -lauluyhtye, jonka erikoisuuksiin kuuluu muun muassa taidokas, instrumentaalinen äänenkäyttö. Yhtye kipuaa Savoy'n lavalle kahdella konsertilla, jotka tuovat uutta tuotantoa keväällä julkaistavalta albumilta. Liput 25€.

Stoa

- Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, Itäkeskus.
Lipunmyynti p. 310 88411, stoa.lipunmyynti@hel.fi, Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta. www.kulttuuri.hel.fi/stoa.
- **11.4. klo 19** Lappeenrannan kaupunginteatteri: Se on myhästä ny eli Eila, Rampe ja likka. Näytelmä on jatkoa Sinikka Nopolan huikean suosion saaneelle Ei tehrä tästä ny numero -näytelmälle. Luvasa on hämäläisirrottelia parhaimmillaan. Kesto n. 2 h (väliaika). Liput 12/8€.
 - **19.4. klo 19** Kauneus kertoo. Etelä-Amerikan kulttuurit tutuiksi. Monikulttuurinen taiteilijajoukko esittelee maanosan tansseja, musiikkia, pukuja ja rituaaleja. Ilta on kauneuden kudelma perinteistä, jotka ovat läsnä Suomessakin. Liput 5€.

- **20.4. klo 18** Hiekkalaatikosta kohti elämää. Kasvatustieteen tohtori Mirja Talibin luento: Koulun koettelemukset. Vapaa pääsy.
- **23.4. klo 14** Yhteislaulutilaisuus. Laulattajana Kalle Partanen, säestää Olavi Palonen. Vapaa pääsy.
- **25.4. klo 19** Piplia – iso kirja kannesta kanteen (tai ainakin puoleenväliin). Raamatun tutut kertomukset saavat hurjaa kyytiä, kun Esko Roine, Tom Lindholm ja Mikko Kivinen vyöryttävät ne estradille tanssien, laulaen ja näytellenkin. Piplia avaa Raamatun kertomukset upouudella tavalla, kun taitavat koomikot repostelevat tuttuja ja vähemmän tuttuja kirjojen kirjan tarinoita ja hahmoja. Parituntisen naurupommin aikana selviää myös se, kuinka Baabelin torni oikeastaan romahti. Vauhdikas show perustuu The Reduced Shakespeare Companyn komediaan The Bible. Kesto n. 2 h (sis. väliajan). Liput 12/8€.
- **26.4. klo 19** Mariska. Mariskan uusi albumi "Suden hetki" on saanut upeita arvosteluita ja erinomaisen vastaanoton saanut uusi sinkku "Keinu" on kaunis melodinen kappale ja osoitus siitä, että Mariska ei ole ainoastaan hiphop-artisti, vaan ammentaa musiikkiinsa sävyjä loistavasti eri musiikkigenreistä triphopista reggaeen. Mariskalle myönnettiin syksyllä 2005 Larin Paraske -palkinto, jonka Kalevalaisten Naisten Liitto myöntää vuosittain taitavalle sanan käyttäjälle. Mariska, laulu, Jayem, DJ, Mila, laulu, Afrodite, laulu, Olli Tumulius, rummut, Shige, miksaus & kitara, Kesto n. 1 h. Liput 8/6€, Kulttikortilla vapaa pääsy.

● **27.4. klo 10** Teatteri Hevosenkentä: Kani Untuvakerä. Herttainen tarina kertoo toisten auttamisen tärkeydestä. Sadun lystikkäitä eläinhahmoja ovat siili, myyrä, lintuaiti ja herra Kettu Repolainen. Yli 2-vuotiaille, kesto 35 min. Liput 3€.

● **27.4.** Kansallinen veteraanipäivä: **klo 12** Hylätyt talot, autiot pihat. Suontaalle muuttanut kyläkoulun opettaja Martta joutuu mukaan sodan melskeeseen avioituessaan taisteluihin lähtevän Aarnen kanssa. Pelon ja surun hetkinä Martan tukena on naapuritalon nuori emäntä Helmi Elisa. Yhdessä naiset lähtevät evakkomatalle Viipuriin, missä he tapaavat Aarnen ja majuri Karjalaisen. Kesto 99 min, **klo 14** Etulinjan edessä. Tarina suomenruotsalaisen jalkaväkirykmentti JR 61:n vaiheista Syvärillä ja Kannaksella jatkosodan aikana. Perustuu todellisiin tapahtumiin ja henkilöihin. Kesto 127 min, **klo 17** Rukajärven tie. Jatkosodan ensimmäiset päivät kesällä 1941: Nuoren luutnantti Perkolan osasto saa käskyn siirtyä etulinjaan. Repolan kylään. Sinne on komennettu myös hänen kihlattunsa, lotta Kaarina Vainikainen. Perkola pyytää Kaarinan palauttamista turvallisempaan takalinjaan, ja hänen esimiehensä suostuukin. Mutta venäläiset partisaanit tuhoavat Kaarinaakin kuljettaneen kolonnan. Suvuviestin myötä alkaa Perkolan henkilökohtainen sota. Kesto 118 min, **klo 19** Tanssien halki Helsingin historian. Esitys antaa elävän kuvan menneen ajan helsinkiläisistä muotitansseista. Tutut tanssit nähdään siinä muodossa, jossa niitä tanssittiin 1700-luvun lopulla ja 1800-luvulla. Esityksen idea, taustoitus ja musiikin valinta Jere Jäppinen koreografia Varpu Heinonen. Tanssijoina Seuraasaaren kansantanssijat pianisti Gustav Nyström puvustua on valmistettu kaupunginmuseon ohjeiden mukaan Kaikkiin veteraanipäivän tapahtumiin vapaa pääsy.

● **29.4. klo 14** Lasten lauantai. Tanssiteatteri Glims & Gloms: Takuumiehet. Pienet takuumiehet asuvat erilaisissa laitteissa: autoissa, lentokoneissa, kelloissa, jääkaapeissa. Heidän tehtävänä on huoltaa koneita niin kauan kuin takuu on voimassa, sen jälkeen he palaavat tehtaalle. Isot ihmiset eivät tiedä mitään tästä väestä. Takuumiesten tarina kerrotaan tanssien ja laulaen, koomisten tilan-



Kuva Charlotte Estman-Wennström

Riitta Havukainen ja Joachim Wigelius näyttelevät Kaupunginteatterin kotimaisessa kantaesityksessä Matkalla Porkkalaan.

Kaupunginteatteri

Ensi linja 2, lipunmyynti ma–pe klo 9–18, la klo 12–18, puh. (09) 3940 22, Lilla Teatern Yrjönkatu 30, ma–pe klo 9–18, la klo 15–18 ja Lippupiste joka päivä klo 7–22 puh. 0600 900 900 (1,25€/min + pvm). www.hkt.fi

● **18.4. klo 19** Matkalla Porkkalaan -näytelmässä lähdetään liikkeelle erästä rikohistoriamme selvittämättömäksi jääneestä murhamysteristä. Näytelmän varsinaiset tapahtumat eletään hotelli Tornissa, jossa valvontakomissio piti hovia kenraalilesteri Andrei Zdanovin johdolla. Matkalla Porkkalaan puretuuta sodanjälkeisen aikakauden ytimeen, jolloin nuoret naiset ja miehet joutuivat etsimään rakkauden uudelehen. Seuraavat esitykset ovat **25.4., 28.4., 3.5., 11.5., 13.5., 15.5., 17.5. ja 24.5. klo 19.** Liput 22€.

teiden liikekomiikkaan heittäytyen. Perustuu Edward Uspenskin ilkkuriseen lastenkirjaan. Kesto n. 60 min, yli 5-vuotiaille. Liput 4€.

● **29.4. klo 16** Kuhmon Kamari Stoassa. Liput 11/9€.

Vuotalo

Mosaiikkitori 2, Lipunmyynti p. 310 88803, Lippupalvelu ja tuntia ennen esityksiä ovelta. www.kulttuuri.hel.fi/vuotalo.

● **10.4. klo 18** Maanantaileffa: Kimpassa. Kutkuttavan kirpeä komedia 1970-luvun tiedostavasta kimpakommuunista, jonka elämälle mikään inhimillinen ei ole vierasta. Kesto 102 min, K11. Vapaa pääsy.

● **18.–29.4.** Mongolijurta Vuotalon galleriassa. Galleriaan rakennettavassa oikeassa mongolijurtassa on esillä mm. Vuotalossa toimivan tarinapajan lasten tarinoita. 18.4. klo 10 lähtien pääsee seuraamaan jurtan pystytystä.

● **20.4. klo 9 ja klo 10** Viikinkiseikkailu. Nukke-teatteri Taiga-Maton näyttelijät esittävät vahdikaan nukkesadun jurtassa. Kevään tulo on myöhässä, koska noita pitää Kuningas Kevään morsianta vangittuna palatsissaan. Pieni urhea viikinki lähtee auttamaan kevättä. Hän matkustaa meritse ja maitse pelastaakseen vangitun morsiamen. 3–7-vuotiaille. Kesto n. 30 min. Liput 4€.

● **22.4. klo 19** Runoilija Heli Laaksonen. Runojen surumielisyys ja arjen ilot taittavat länsimurteella suoraan sydämeen. Heli Laaksonen poimii runoja myös uudesta, maaliskuussa ilmestyvästä teoksestaan. Kesto 1 h. Liput 8/6€.

● **24.4. klo 18** Maanantaileffa; Kubrick-sarja: Hohto. Stephen Kingin romaaniin perustuva Hohto, on yksi modernin kauhuelokuvan merkkiteoksista. Vuonna 1980 valmistuneessa elokuvassa Jack Nicholson on

☑ **Newyorkilaislaulaja Dana Fuchs laulaa upeasti ja esiintyy vahvasti. Hänen äänensä tuo mieleen voimakkaasti Janis Joplinin. Konsertti Malmitalossa 19.5.**

tehnyt yhden mieleenpainuvimmista rooleistaan. Kesto: 115 min/K 15. Vapaa pääsy.

● **25.4. klo 13** Senioritiistai. Keski-Uudenmaan teatteri: Yksi on laulu yli muiden. Näytelmä Eino Leinon, Jean Sibeliuksen ja Pekka Halosen kohtaamisesta Halosenniemiessä. Taidemaalari Pekka Halonen toimii sovittelijana kiihkeän Leinon ja Sibeliuksen tapaamisessa. Kesto 1 h. Liput 3€.

● **27.4. klo 19** Luontopolkuja Vuosaaressa. Geologi Antti Salla kertoo Vuosaaren kivistä, kallioista ja harjuista Vuosaaren luontopoluilla samoilijan vinkkelistä. Arto Nironen opastaa puolestaan siinä, mitä nisäkkäitä Vuosaaressa saattaa tulla vastaan. Tilaisuuden päätteeksi yleisöllä on mahdollisuus esittää kysymyksiä. Kesto noin 1 h. Vapaa pääsy.

● **29.4. klo 15** Lasten lauantai. Pentti Rasin kangas & Ohilyönti-orkesteri. Pentti Rasin kangas ja Ohilyönti-orkesteri tekee uutta lastenmusiikkia koko perheelle. Laulut ovat pääasiassa hauskoja, mutta sisältävät myös vakavampaa asiaa. Kesto 1 h. Liput 4€.

● **2.5. klo 13** Senioritiistai. Pidä huolta muistista. Muistin hyvinvointia voidaan edistää elämäntapa- pavalinnoilla, kuten liikunnalla, hyvällä ravinnolla ja kohtuullisilla elämäntavoilla. Lisäksi sosiaalinen aktiivisuus, kuten ystävyysyhteisöjen ylläpitäminen, harrastukset ja osallistuminen tukevat aivoterveyttä. Aiheesta luennoi dementia- ja Alzheimer-keskusliitosta. Luennon lopuksi yleisö voi esittää kysymyksiä. Kesto 1 h. Liput 2€.



Nallen kuvalla merkityt esitykset ovat lapsille ja lapsenmielisille.

Toimitus kokoaa kalenterin painottaen Helsingin kaupungin organisoimia tapahtumia. ● Lisätietoja Helsingin tapahtumista löytyy osoitteesta <http://www.helsinki.aktivist.fi>. ● Toimitus ei vastaa ohjelmaan tulleista muutoksista. ● Seuraavaan 4.6. ilmestyvään Helsinki-infoon tarkoitettujen tapahtumatioiden pyydetään lähettämään toimitukseen 28.4. mennessä.



Graniittilinnan osakkaana keittiöpäällikkö Marko Helenius hoitaa ravintolaa kuin omaansa.

Helsinkiläisiä makunautintoja

Hakaniemeen avattiin pari vuotta sitten ravintola Graniittilinna. Se on saanut mainetta hyvästä ruuastaan ja on palkittu myös vuoden Helsinki Menu -ravintolana. Kaupungin nimikkoruokalista on herättänyt kiinnostusta niin yritysasiakkaisissa, matkailijoissa kuin alan ammattilaisissa ja opiskelijoissakin.

Graniittilinnan ravintolasalin jyrkeissä punatiiliseinissä on karua viehätystä. Ravintola sijaitsee lähes sata vuotta vanhan talon suojissa Säästöpankinrannassa Juttutuvan ja Marco Polon naapurissa. Suojelukohteeseen rakennetussa ravintolassa ei juosta trendien perässä, vaikka keittiöpäällikkö Marko Helenius seuraakin tiiviisti alansa muutostuulia.

”Tämä tila on rakennettu pysyväksi, eikä sitä tulla muuttamaan muutaman vuoden välein. Vain ruokalista vaihtuvat ja ne suunnitellaan vuodenaikaan, paikkaan ja asiakkaiden toiveisiin sopiviksi”, kertoo Helenius. Keittiöpäällikkö arvostaa hyviä kotimaisia raaka-aineita ja se myös näkyy Graniittilinnan ruokalistoilla. Tarjolla on tällä hetkellä muun muassa kotimaista hirveä, savustettua kuhaa ja marinoitua ankanrintaa. Marko Heleniuksen kunin-gasajatuksesta tuntuu se, että hän on oivaltanut luoda erinomaiset tuotteet Hakaniemen halliin. Sieltä hän tilaa suurimman osan tuoretavaroista. Naapuruus takaa nopeat toimitusajat ja tarjoaa mahdollisuuden muunkinlai-

selle yhteistyölle. Ravintolan ruokalistalla vietetään esimerkiksi Hakaniemen halliviikkoja. Niitä varten on suunniteltu ateriakokonaisuudet kolmen hallikauppiaan tapaan. Myös Helsinki Menu -listalla on herkkuja, jossa kumppanukset vaihtavat osaamistaan. Esimerkiksi hirviterriinin raaka-aine ostetaan Reinin lihasta. Sieltä asiakkaat puolestaan saavat mukaansa Graniittilinnan hirvenlihareseptin.

Kun tieto vuoden Helsinki Menu -ravintolaksi valinnasta kantautui kaupunkilaisten korviin, tuli menusta ravintolan ehdoton hitti. Ateriakokonaisuuksia tilaavat lähinnä liikelounaille tai illallisille osallistuvat asiakkaat sekä turistit.

Keittiöpäällikkö Helenius on asettanut asiakaspalvelutavoitteet korkealle. Se näkyy muun muassa siinä, että pienenpäänkin nälkään voi poimia mieleisiä ruokalajeja menuaterialistalta. Marko Helenius sanookin, että heillä palvelu tarkoittaa sitä, että asiakkaan toivomukset otetaan huomioon.

Graniittilinnan annokset ovat taiten tehtyjä ja kooltaan sellaisia, että niistä lähtee nälkä. Ravintolan ruokalistalla on mistä valita. Sieltä löytyvät myös kasvis- ja teatterimenut.

”Sijainnista johtuen meillä käy paljon teatterilaisia, sekä yleisöä että näyttelijöitä. Näytösten vuoksi pöydät täyttyvät eri aikaan kuin muissa ravintoloissa. Jos muualla on täyttä ilta kahdeksalta, niin meillä salissa on asiakkaita enemmän jo neljän maissa ja uudestaan näyttösten jälkeen”, kuvailee Marko Helenius.

Marko Helenius on tuttu näky Hakaniemen hallissa. Lentävän Lehmän juustovalikoimaa esittelee Hanne Hirvonen.

Graniittilinna kuuluu Säästöpankinrannassa toimivaan kolmen ravintolan kokonaisuuteen, joka puolestaan on osa Ravintolakolmioryhmää. Ravintolaryypään ideaan kuuluu, että kaikki yhtiön avainhenkilöt ovat myös osakkaita. Se on johtanut siihen, että osakkaat hoitavat ravintolaa kuin omaansa.

Kotimaisen ruoan puolesta

Koulutus- ja kehityspäällikkö Mirja Hellstedt edustaa suomalaisen ruokakulttuurin edistämiseksi toimivaa Finfood – Suomen ruokatietyötä. Hän on ollut alusta asti mukana Helsinki Menu -idean kehittämässä ja vastaa konseptista. Helsinki Menu sai alkunsa vuonna 2000 yhtenä kulttuurikaupunkivuoden hankkeista ja on jäänyt rikastuttamaan Helsingin ruokakulttuuria. Hankkeessa on tällä hetkellä mukana 16 ravintolaa, ja sen takana ovat ravintoloiden lisäksi alan järjestöt, elintarviketeollisuus ja Helsingin kaupunki. Helsinki Menu -ravintolat tarjoavat kukin oman valintansa mukaan sesongeittain vaihtuvia aterioita, joissa raaka-aineet ovat tuoreita ja kotimaisia.

Osa ravintoloista on ollut mukana alusta lähtien. Graniittilinna on hankkeen tuorein tulos. Mirja Hellstedt on erittäin tyytyväinen siitä, että Hakaniemeen on saatu hyvä ruokaravintola. Helsinki Menu -ravintolat tunnistaa yhteisestä logosta, jossa pääelementteinä ovat erilaisin piikein varustettu haarukka ja lautanen. Runsauden haarukka on tarkoitettu pyydystysvälineeksi herkullista ja monipuolista suomalaista ateriaa etsiville.

Helsinki Menu -ravintoloiden keittiömestarit tapaavat toisiaan muutaman kerran vuodessa. He tekevät myös yhteisiä tutustumismatkoja, joista seuraavan aiheena on juuston valmistus. Ravintolat saattavat myös tempaista esimerkiksi Helsinki-päivänä tarjoamalla jotakin erikoisannosta.

Palkittu menu

Yksi esimerkki Helsinki Menu -suosiosta nähtiin taannoisilla matkamessuilla. Siellä matkailijoiden lisäksi asiasta olivat kiinnostuneet myös ulkomaiset toimittajat.

”Jotkut turistit olivat jopa kirjoittaneet syömiensä aterioiden nimiä ylös, ja eräs heistä löysikin muistiinpanoistaan herneensorsosoton”, muistelee Mirja Hellstedt.

Hellstedt toivoo, että Helsinki Menu tulisi myös jokaiselle helsinkiläiselle ravintolakävijälle tutuksi. Jos kokonainen menu tuntuu liian tuhdelta, kannattaa kysäistä onko mahdollista tilata osa siitä. Ulkona syömisen ei tarvitse olla pelkästään pika- tai juhla-aterioita. Ehkä pian osataan arvostaa eksotiikan sijasta myös kotimaisista hyvistä raaka-aineista valmistettuja aterioita.

Myös kaupungin matkailu- ja kongressitoimisto haluaa panostaa kotimaisen ruoan markkinointiin. Työtä tukevat esimerkiksi kesäisin matkailijoita opastavat Helsinki-helpit, joilta matkailijat kaipaavat vihjeitä paikallisesta ruokakulttuurista. Helsinki Menu -konseptista on ollut helpeille paljon apua, sillä sen kautta on voinut puhua puhtaiden suomalaisten raaka-aineiden puolesta.

Matkailusiihteeri Kaija-Leena Winberg kertoo kaupungin satsanneen markkinointiin myös Classic Radion kanavalla. Vastikään päättyneessä ohjelmaosiossa keskusteltiin kulttuurista vuoron perään kussakin Menu-ravintolassa hyvän aterian ääressä. Radiokanavan tekemän kuulijatutkimuksen palaute oli positiivista ja paljasti, että myös ruokakulttuuri kiinnostaa kuulijoita.

Tammikuun lopussa Helsinki Menu -konsepti sai kannustusta, sillä se palkittiin vuoden 2006 Pro Idea -palkinnolla.

Vanhalla ylioppilastalolla järjestetystä ruokalan ”Jussi-gaalasta” vastasi Aromi-lehti yhteistyökumppaneineen. Tilaisuudessa palkittiin 12 kategoriassa ansioituneita ravintola-alan ja suurkeittiöiden ammattilaisia.

Mirja Hellstedt kertoo, että muutkin kaupungit ovat nyt innostuneet asiasta. Jyväskylä, Lappeenranta, Turku, Tampere ja Oulu suunnittelevat kokeilevansa omia nimikkoruokalistojaan.

Kirjan verran herkkuja

Helsinki Menu kiinnostaa myös ravintola-alan opiskelijoita. Se toimii hyvänä keskustelun synnyttäjänä sekä antaa aineksia kouluttajille. Sen avulla voi myös lisätä keittiömestareiden ammatitaitoa. Uusin Helsinki Menu -tehty opinnäytetyö on lajissaan kolmas. Sen tekijät valmistuvat kevään aikana restonomeiksi Haaga Instituutista. Heidän lopputyössään tutkitaan hankkeeseen osallistuvien keittiömestareiden kokemuksia, mielipiteitä ja kehitysideoita. Kysely paljasti, ettei yksikään keittiömestareista kokenut projektin tuoneen mukanaan haittoja, lisäetuja oli sen sijaan saatu. Ongelmaksi he kokivat lähinnä kotimaisten kasvien laadun ja hinnan talvikaukausina. Kyselyssä tuli lisäksi esiin, että ravintolatkin toivovat yksityisasiakkaiden löytävän Helsinki Menu -omakseen.

Huhtikuussa pääsevät kotikokitkin tutustumaan kaikkien Helsinki Menu -ravintoloiden resepteihin. Silloin julkaistaan Tammen kustantama Helsinki Menu -kirja, jossa esitellään kunkin keittiömestarin herkkuja eri vuoden aikoina. Kirjan ovat kirjoittaneet Sami Hiltunen ja Tuomas Tanttu.

Leena Seitola ■

• Lisätietoja Helsinki Menu - ja -ravintoloista saa www.finfood.fi -nettisivuilta.



Kuvat Kimmo Brandt



Helt kvarter svenska studentbostäder

Henry Savolainen gjorde det för länge sedan, lämnade in sin ansökan om studentbostad i Arabiastranden. Men än är hoppet inte ute för dem som inte varit så tidigt ute som Henry Savolainen. Ansökningstiden för de svenska studentbostäderna går ut den 18 april.

Det är nästan ett helt kvarter bostäder för svenskspråkiga studerande som reser sig i anslutning till Arcada och Practicum. Sammanlagt handlar det om 227 lägenheter som ger hus och hem åt omkring 300 invånare.

Bostäderna består av enrummare, tvårummare, trerummare och rentav några fyrrummare för större familjer eller flera kompisar som vill bo ihop.

Henry Savolainen, som går andra året i Arcada och är studentkårens ordförande, hoppas på en tvårummare. En tvårummare för ett par för han söker bostad tillsammans med flickvännen **Sari Filén**.

I huset finns också tvårummare för kompisar. – Skillnaden ligger i rumsstorleken. I tvårummaren för par är vardagsrummet rejälare och sovrummet mindre medan i kompistvåan erbjuder två likvärdiga sovrum och ett mindre kombinerat kök och vardagsrum, säger **Björn Teir** som är vd för Arcada Nova, fastighetsbolaget bakom det finlandsvenska campusområdet med studentbostäderna samt Arcada och Practicum.

Läget är perfekt, på pricken i Helsingfors geografiska mitt och med utmärkta förbindelser och spårvagnsavstånd till centrum. Läget blir inte sämre av att Gammelstadsfjärden ligger på ett stenkasts avstånd och att arbetena på den stora parken längs viken färdigställs inom de närmaste åren.

Det är bostäder med en redig bottenplan, med fönster som låter ljuset flöda in och i många fall med egen balkong. Färgskalan är genomgående diskret, det mesta går i vitt med stänk av grått. Intrycket är luftigt och lätt.

Studentbostäderna känns ändamålsenliga, lagom i storlek och lagom utrustade. I barköket finns kombinerad ugn och mikro, två kokplattor, kylskåp med frysack.

– Ugnen är för popcornen och frysacket för pizzan, säger Savolainen som bekänner sig till

en rätt typisk studentmeny. Diskmaskin hör inte till utrustningen.

– Men om man spelar sina kort rätt behöver man inte diska överhuvudtaget, säger han och förklarar:

– Jag har bott i samma hus som kvarterskrogen Pippuri finns. Min kompis och jag brukade hämta mat hem och passade på att be att få lite extra bestick i plast. Sedan hade vi en hel låda med engångsmuggar. Detta är ett praktiskt arrangemang. Det uppstår ingen disk, säger han.

Fast han tillägger att han och flickvännen Sari har en diskmaskin och att den ska få plats i bostaden – förutsatt förstås att de ryms bland de omkring trehundra som bereds plats.

Badrummet har dusch och två golvbrunnar. Enligt studenthumorn sammanhänger det med att man vill undvika risken för översvämning om en överförfriskad och trött student råkar lägga sig ner på golvet för att vila i duschen...

I helheten ingår större gemensam tvättstuga och tvättorn i alla fem trapphus. Två bastur finns också.

Man försöker hålla hyresnivån rimlig. Hyran för en enrummare på 28 kvadratmeter är 360–380 euro, för partvåan på 42–45 kvadratmeter betalar man 550–570 euro och för kompistvåan på 47,5 kvadratmeter 280–290 euro. Trerummaren har en hyra på 820–830 euro. Hyran varierar beroende på ytan och om bostaden inkluderar balkong.

– Studentbostäderna är inte reserverade för studerande vid Arcada eller Practicum utan är avsedda för svenska studerande i Helsingforsregionen. Ett kriterium är att de studerande har anknytning till någon av studentnationerna, ett annat är behovet av bostad, säger Björn Teir.

Studentbostäderna står inflyttningsklara inför hösterminen 2006. Bakom ritningarna står arkitekten **Stefan Ahlman** som också har planerat Arcada och Practicum. Kostnaderna för studentbostäderna rör sig kring 21 miljoner euro.

● Mer information och ansökningsblanketter finns på www.majstranden.fi

Här vill jag bo. Henry Savolainen har sökt bostad i Arabiastranden.



Balkong eller franskt fönster. Ljuset flödar in i studentbostäderna.





Foto Leif Weckström

Familjelinjen – stödet för barnfamiljerna

Låg tröskel, inga inkomstgränser och öppen för alla. Det är några av principerna bakom Familjelinjen, det vill säga en av de många former av verksamhet som Finlands äldsta inom barnskyddet, Barnvårdsföreningen i Finland ägnar sig åt.

– Familjelinjen riktar sig uttryckligen till barnfamiljer som behöver stöd eller kanske befinner sig i kris. Tanken är att stöda föräldrar i deras föräldraskap, fokusera på barnet och dess behov. Barnet ställs alltid främst.

Det säger tf teamledare **Anne Bjerre** på Familjelinjen som har sitt säte på Andra linjen i Berghäll och som svarar för flera olika koncept inom familjearbetet.

– Vi har stödgrupper för barn och bygger upp verksamheten utgående från tre inte ovanliga problemställningar som tangerar barnens värld i dag, säger hon.

En stödgrupp ägnar sig åt barn i familjer med alkohol- och rusmedelsmissbruk, en annan åt psykisk ohälsa i familjen och en tredje åt skilsmässa i familjen. I vissa fall ordnar man med parallella stödgrupper för föräldrarna.

Ingen är ensam

– Idén är att barn med gemensamma upplevelser ska få ge uttryck för tankar, funderingar och rädslor men det sker ingalunda så att barnet tvingas prata om det med någon ledare eller uttrycka sig i grupp. I stället handlar det om gemenskap, trygghet och stöd som gestaltas genom mycket pyssel och olika uppgifter, säger Anne Bjerre. Barnen ska få känna att problemen i familjen inte är deras del och inse att de inte är ensamma eller de enda som upplever motsvarande.

Vanligen möts gruppen på 5–8 barn i lågstadieåldern för två timmar i veckan. Med finns alltid två ledare som givetvis har tystnadsplikt och så kommer gruppen dessutom sinsemellan överens om att man låter bli att berätta om varandra för andra människor.

Dela känslor och tankar

En annan form av verksamhet är familjelägren som Familjelinjen ordnar i Högsand i Lappvik nära Hangö. Det är fråga om läger där familjer träffas tre fyra gånger under lika många veckoslut.

Målet är att erbjuda gemensamma upplevelser och avbrott i vardagen. Föräldrarna möts i gruppen för att diskutera till exempel föräldraskap och också sin egen livssituation. Barnen har å sin sida tillfälle att dela känslor och tankar med andra barn.

– Ledare finns med på plats dygnet runt, i konceptet ingår maten och allt material. Idealet är fem–sju familjer. Ibland är familjerna så stora att riktigt så många inte får plats. Men det är viktigt att samma familjer möts flera gånger. De stöder varandra och har ofta glädje av varandra efteråt.

Stråvan är också att alla barn ska ha någon kompis i samma ålder på lägret.

Mera information om Familjelinjen får man på tfn 821 763. En stor del av verksamheten är tillsvidare avgiftsfri.

Barnvårdsföreningen grundades 1893 på initiativ av **Anna af Schultén** som läst om fosterbarnvården i Stockholm. Hon ledde föreningen i 30 år och skrev i sitt andliga testamente till föreningen: "Det gäller att aldrig glömma att stillastående är tillbakagång, redan därför att den omgivande världens oavbrutna frammarsch lämnar de orörliga bakom sig."

Vemodigt lämna världens bästa jobb

Det känns illa. Rektor för Åshöjdens skolor, **Kerstin Meinander** är som vanligt rak på sak och svarar utan omsvep på frågan om hur hon ser på den förestående pensioneringen.

Hon har varit lärare i biologi i nästan fyrtio år och inledde sitt värv 1970 då hon auskulterade i Botby. I något skede i början av lärarkarriären undervisade hon samtidigt i Botby, Blomängen och Brändö.

– Dessutom hade jag tre små barn och väntade det fjärde. Men det funkade fint. Vi hade bil och jag tog den. Martin fick lov att ta bussen till jobbet, säger hon.

Hon hör till den stammen lärare som visste redan i unga år att hon skulle bli lärare.

– Jag har en mycket klar bild av den dagen då jag bestämde mig för att bli lärare. Jag gick i mellanskolan och hade i uppgift att leta efter växter för mitt herbarium. Jag hade begett mig i Kalaxskogen i Närpes och stannade upp vid en myr. Jag ser fortfarande myren framför mig och minns hur vattenklövern blommade. Det var där och då som jag bestämde mig för att min uppgift är att väcka intresse för naturen.

Under årens lopp har hon hunnit väcka en hel del intresse för naturen. Antalet timmar i klassen och antalet timmar på rektorskansliet har ingen bokfört men många, många har det blivit. Till Åshöjden kom Kerstin Meinander 1979 och åtta år senare efterträdde hon Gunborg Gayer som rektor.

Rektorsrummet är inte stort och skrämmande, snarast känns det trångt men trivsamt. På arbetsbordet ligger papper och på väggarna hänger papper och där hon har fått plats har hon ställt sina orkidéer. Solen smyger sig in genom jalousierna, bullret från trafiken längs Sturegatan blandar sig med stojet från eleverna inne i skolan. Kerstin Meinander stänger dörren men vanligtvis står den på vid gavel. Här har alla alltid kunnat titta in för en pratstund.

Hon känner stort vemod inför pensioneringen. När höstterminen 2006 inleds har nya rektorn, **Ellinor Hellman** tagit vid.

Kerstin Meinander ger henne samma råd som hennes morbror gav i tiden då hon skulle börja som lärare.

– Han sade att man måste ha förmågan att skratta åt sig själv och inte ta sig själv på alltför stort allvar. Då har man förmågan att ge rum åt andra, säger hon och fortsätter:

– Man måste helt enkelt kunna skämta bort sådant som en högstadiellev kan häva ur sig. En lärare måste minnas att eleverna i högstadiet ännu inte har lärt sig att koppla på hjärnan förrän de låter orden rinna ur munnen.

Kerstin Meinander säger att hon kommer att sakna sitt arbete, sina kollegor och framförallt sina elever.

– Jag kommer att sakna de unga och all den där energin som de smittar av sig. De unga tvingar oss äldre att vara på alerten och hålla oss ajour med vad som sker i omgivningen, säger hon och tillägger: – Lärarjobbet är världens bästa jobb för läraren arbetar med barn och unga och har därtill möjlighet att följa med och styra deras utveckling. En lärare är något av en hjälprede för livet självt och det ger både mening och mål för arbetet.

Under hennes många år som lärare har skolvärlden förändrats och förbättrats.

– I dag är skolan uttryckligen en plats där verksamheten utgår från eleven och dennas bästa. Jag tror att eleverna vet att lärarna befinner sig i skolan för deras skull. Eleven är helt enkelt i centrum och skolan är elevtillvänd. I dag anpassar lärare sin pedagogik enligt elevens behov.

– Skolan är inte heller längre en sådan auktoritet som förr. Numera diskuterar man mycket och allting och kontakten mellan hem och skola är en alldeles annan än förr. Föräldrarnas engagemang är starkt och för det allra mesta bara på gott. I dag är det självklart att föräldrar och klassföreståndare håller regelbunden kontakt. Utvecklingssamtalen hör till rutinerna och uppfattas också som självklar verksamhet.

Kerstin Meinander ser sig om i sitt lilla arbetsrum och tillägger: – En annan stor skillnad mellan förr och nu är att eleverna faktiskt får ha åsikter och får föra fram dem.

I höstas och i vinter har frågan om att flytta Åshöjdens skolor diskuterats livligt inom skolan och i dagspressen. Åshöjdens högstadium är ju skolan för elever i det norra distriktet. Ändå ligger skolan praktiskt taget i innerstaden.

Kerstin Meinander har en bestämd åsikt:

– Om flytten innebär ett mervärde, att man kan bygga upp någonting nytt så är omlokaliseringen givetvis positiv. Men om man bara flyttar skolan till likadana eller sämre lokaler uppstår inga fördelar. Läget på Sturegatan är faktiskt inte så hopplöst med tanke på kollektivtrafiken.

– Resorna till och från skolan blir inte snabbare av att man placerar Åshöjden i Praktikums gamla hus i Äggelby. Och det huset blir inte bättre av litet målarfärg och några nya dörrar, säger hon. Med kännedom om den krassa ekonomiska verkligheten har Kerstin Meinander svårt att tro att utbildningsverket skulle ha pengar att anslå för ett svenskt nybygge inom de närmaste åren: – Nu bygger man Sandels och sedan ska Lönan repareras grundligt. Det slukar en hel del.

Andemeningen i hennes resonemang är väl egentligen är diskussionen om flytten onödig. Troligtvis får hon rätt. Under årens lopp har hon upplevt en hel del diskussioner.



Foto Leif Weckström

Ung energi. Kerstin Meinander säger att hon kommer att sakna alla i skolan och de unga i synnerhet.

Ny webbportal om studier på svenska

De svenska och tvåspråkiga högskolorna har lanserat en gemensam webbportal som innehåller information om studielivet, länkar till högskolorna och andra uppgifter som ansluter sig till studier.

Helsingfors är den största svenska studieorten i Finland och på www.studeraihelsingfors.fi finns nu en uppsjö av information att ösa ur. Här finns allt om studentkårer och studentnationer, om forskning och studier på olika nivåer, om studie-

stöd, boende och hälsovård. Förutom att man vill visa på alla alternativ som finns är tanken att visa att man faktiskt kan studera på svenska i Helsingfors.

Bakom webbportalen står Rektorsdelegationen för högskoleutbildningen i Helsingfors. Det är fråga om ett samarbetsorgan för svensk- och tvåspråkiga universitet, högskolor och yrkes-högskolor. Rektorsdelegationens stråvan är att stärka samarbetet mellan instanserna.

En sjörövare till morfar och andra typer

Morfar är sjörövare är en riktigt härlig sjörövarhistoria som är skriven av Jan Lööf som tecknar och skriver så att både unga och gammal har behållning av hans alster.

Nu har en av hans historier tolkats för scenen och i rollerna ses August och Bengt Lundqvist som spelar både i Luckan och Rastis.

Saftsalongen i Luckan går av stapeln **den 8 april** och tiden är **kl. 13**. Samma föreställning följande dag, **den 9 april**, i Rastis i Nordsjö med start **kl. 17**.

Biljetter till båda föreställningarna å 5 euro i Luckan eller vid dörren.

Morfar är sjörövare är samtidigt den sista Saftsalongen för våren.

På Rastis bjuder söndagen **den 23 april kl. 17** på Lilla Robinson med Unga teatern. Det är en pjäs av Christian Lindroos och med musik av Pasi Hiihtola. I rollen Johan Aspelin. Pjäsen riktar sig till barn mellan 2 och 6 år.

Söndagen **den 6 maj kl. 15** blir det ytterligare Mumin-konsert i Nordsjö men adressen är denna gång Nordhuset på Mosaiktorget 2. Det är självaste Benny Törnroos och alla hans mumintroll och andra figurer ut böckerna som spelar upp och underhåller barn och vuxna.

På programmet för en vuxen publik står en hel del i april och maj:

Fleshdance, en komedi om en värld som på film. Dans, musik, film i en en-mansshow som tangerar vardagliga och vanliga problem på tre språk och med komedin och komiken som gemensamt tungomål. Fleshdance regisseras av Mikko Kaukolampi som i rollen som Gullegri står Fabian Silén. Gullegri är en ung man som lever instängd i ett rum, omgiven av amerikansk film och har en enda kontakt med omvärlden; sin feministiska mor.

Föreställningar på Verandan **10, 11, 12, 13, 18** och **19 april klockan 19**.

Den 9 april kl. 15 Filocafé på Verandan. Filosofiska diskussioner i kafémiljö med syfte att skapa kristiska, flerspråkiga, filosofiska diskussioner utan akademiska pretentioner.

Den 9 april kl. 14 på Rastis. Tre solon och en pianist, tre performanceer med Oblivia.

Den 24 april kl. 15. Filocafé på Verandan.

Den 24 april kl. 13 i Rastis. Edit Piaf. Edith Piafs odödliga sånger i ett program med Maria Udd, Jan Korander, Kristian Nyman och Antti Untamala och i regi av Linda Rajalin.

Den 23 april kl. 15, Arbis på Dagmarsgatan. Stråkbåk i Brage under 100 år. Föreningen Brages spelanslag och stråkorkester samt inbjudna lag från Östra Nyland och Åboland ger musikmatiné.

Den 24 april kl. 13. Trivselträff. Träff för ensamma eller inte så ensamma om hur det är att leva ensam, om hur livet är när man är två. Ensamhet, oro, trygghet och så lanserar konceptet Traska-samman som innebär att några som råkar bo nära varandra börjar träffas och promenera tillsammans. Ett sätt att få nya vänner, träffa nya människor och se omgivning- en på ett nytt sätt.

Den 30 april kl. 19. Verandan: Premiär på Trot-sallt. Trots allt är M. Siréns spännande nya pjäs om den märkvärdiga kulten som talar en endaste dag om året. Mer information om föreställningar och tider i Luckan, tfn 170 682.

Den 11 maj kl. 15 på Verandan. Afrikaseminarium.

Den 22 maj kl. 13. Trivselträff. Traska-sammanträff. Temat är Hur såg Helsingfors ut förr. Gruppen gör en gemensam promenad genom och längs speciellt intressanta gator, kvarter och hus och slutar vandringen på ett kafé. Ingen förhandsanmälan. Folkhälsan är arrangör och på frågor svarar Ilse Vaenerberg, tfn. 050 435 0470.

Vägen till Hollywood. Ytterligare några föreställningar av spexet som medicinarklubben Thorax ger. Platsen är SYK på Stormyrvägen 8 i Haga och föreställningar **8.4 kl. 16** samt **5.5 kl. 18**.

Det stannar i familjen. Ytterligare några föreställningar av AV-Teaterns fars i Arbetets Vänners hus på Annegatan 26. Komedin spelas **11, 12, 18, 23 (kl. 15), 25, 28** och **29 april kl 19**. Regissör är Sven Sid.



Ta chansen! Sebastian Weckman och Jeppe Cavonius uppmanar alla som vill prova spela på scen.

Ballader och blues på Klubb Akustik

Ballader, blues och visor, sällan eller aldrig tidigare framförda och oftast på akustisk gitarr. Klubb Akustik lanserades för ett år sedan och har nu etablerat sig bland yngre och äldre låtskrivare som härmed bereds chansen att spela sina egna låtar för publik.

Bakom Klubb Akustik står **Sebastian Weckman** och **Jeppe Cavonius**, den förra är informatör på Arbis, den senare ljudtekniker i inspelningsstudio. Båda har ägnat sig åt musik länge och har en bred kontaktyta i musikkretsarna.

– Klubb Akustik har sitt upphov i tanken om att ge nya artister en plats och ett tillfälle där de kan uppträda, säger Weckman.

Platsen är Verandan, det vill säga andra våningen i anslutning till Luckan på Simonsgatan och klubben är öppen för alla oavsett ålder eller kön. Praktiken har visat att de flesta som spelar på Klubb Akustik är relativt unga och låtarna är oftare ballader än rock.

– Fast Svenskfinlands mesta rock- och punkband, Dom andra, har spelat på Klubb Akustik, säger Cavonius och tillägger att gruppen är ruskgift bra.

– Några avgifter eller kostnader uppstår inte. Det är bara att komma, helst i tid så att man inte stör någon som råkar uppträda, säger Weckman.

Cavonius och Weckman berättar att många först säger att de egentligen bara är ute för att lyssna.

– Men det händer rätt ofta att de sedan tar mod till sig och uppträder. Stämningen brukar vara väldigt fin och engagerad. Ofta är det ju låtar som är skrivna i ett speciellt emotionellt tillstånd och artisten bjuder verkligen på sig själv. Det brukar publiken uppskatta.

Verandan är inte världens rymligaste och har plats för maximalt femtio människor.

– Vi brukar vara tjugo tjugofem, vanligen spelar mellan fem och sju människor och det känns ganska lagom men fler skulle å andra sidan få plats. Vi brukar börja vid åttatiden och vanligtvis slutar vi vid tio.

Verandan är inte exklusivt för folk som har nått myndig ålder.

– Vi serverar ingen alkohol så alla åldrar är lika välkomna. Klubb Akustik ger alltså låtskrivare chansen att träda fram i rampljuset, att känna efter hur det är att spela för publik.

– Klubb Akustik sänker tröskeln. Många kommer till insikt om att de inte är sämre än andra.

På plats finns mikrofoner, teknisk personal och piano.

I vår hålls två Klubb Akustik, den 27 april och den 25 maj med start kl. 20. Fortsättning följer på hösten.



Varol Abdrahim:

Tataarina on Suomessa hyvä elää

Varol Abdrahim on kolmannen polven tataari ja syntyperäinen helsinkiläinen. Hän on ylpeä sekä suomalaisuudestaan että tataari-juuristaan. Suomalaista yhteiskuntaa Varol Abdrahim pitää erittäin suvaitsevana.

Varol Abdrahimin isoisä, Ymär Abdrahim lienee edelleen monen vanhemman helsinkiläisen muistoissa. Ymär Abdrahim perusti jo vuonna 1911 kangaskaupan, joka toimi vuosikymmeniä Iso-Roobertinkadulla. Varol Abdrahim aloittaakin mielellään oman henkilöhistoriansa isoisästään, joka tuli islaminuskoisten tataarikauppiaiden mukana Helsinkiin 1800-luvun lopussa.

"Isoisä saapui Helsinkiin Venäjän Aktukylästä 16-vuotiaana vuonna 1898 auttamaan setäänsä torimyyntissä. Hänen perheensä asetui Helsinkiin vuonna 1910. He olivat eri kulttuuriryhmän edustajia, mutta tulivat kuitenkin Venäjän rajojen sisäpuolelta, eivät varsinaisesti ulkomailta", Varol huomauttaa.

Varolin sukuhistoria linkittyy vahvasti tataarikulttuurin historiaan Suomessa. Hänen isoisänsä oli mukana perustamassa Suomen muhamettilaista seurakuntaa vuonna 1925. "Olemme aina olleet ylpeitä siitä, että Suomi oli Itävaltan jälkeen ensimmäinen Euroopan maa, joka antoi muslimivähemmistölle virallisen aseman yhteiskunnassa", Varol kertoo.

Viime vuonna 80-vuotisjuhliiaan viettänyt tataarien yhdyskunta tunnetaan nykyisin nimellä Suomen Islam-seurakunta, ja sillä on noin 700 jäsentä. "Yhdyskunnan tarkoituksena ja tehtävänä on alusta asti ollut paitsi järjestää hengellistä opetusta myös ylläpitää tataarin kieltä ja kulttuuria jäsenistönsä keskuudessa."

Suomen tataarien parissa toimii myös jo vuonna 1935 perustettu kulttuuriyhdistys Suomen turkkilaisten seura, ja aiemmin tataareilla oli

oma kansakoulu. "Välimme juutalaisvähemmistöön ovat aina olleet hyvät. Juutalais- ja tataarinuoret ovat usein viettäneet talvilomia samaan aikaan Pajulahden urheiluopistolla, ja vuodesta 1945 toiminut jalkapallojoukkueemme Yolduz pelaa perinteisiksi muodostuneita ystävyysotteluja myös Suomen juutalaisten joukkuetta Makkabia vastaan."

Isänmaan puolesta

Suomen tataarit ovat säilyttäneet vahvana oman kulttuuri-identiteettinsä, uskontonsa ja kielen. Heidän keskuudessaan vallitsee voimakas yhteishenki. Kuitenkin he ovat kokeneet itsensä myös suomalaisiksi.

"Suomen talvi- ja jatkosodissa taisteli yli 150 tataarisotilasta ja parikymmentä tataarinaista oli lottina. Seurakuntamme moskeijan eteisaulaa koristaa graniittinen Pro Finlandia -seinätaulu, johon on kultakirjaimin kaiverrettu sankarivainajien nimet. Sodissa kaatui kymmenen tataarimiestä", Varol Abdrahim kertoo.

Varol Abdrahim on aina mieltänyt itsensä identiteetiltään sekä suomalaiseksi että tataariksi. "Olen isänmaallinen ja kunnioitan Suomen sotien veteraaneja ja sankarivainajia. Olen ylpeä suomalaisten menestyksestä urheilussa ja liike-elämässä", Varol sanoo.

Hän kertoo olevansa ylpeä myös suomalaisesta yhteiskunnasta, jonka hän on vähemmistökulttuurin edustajana aina kokenut hyvin suvaitsevaksi. "En ole koskaan kokenut syrjintää Suomessa, enkä ole kuullut vanhempienkaan tataarisukupolvien syrjintäkokeuksista. Koulussa ja armeijassa minua ja kulttuuriani on aina kunnioitettu esimerkiksi sianlihattomalla ruokavaliolla ja islamin uskonnollisten juhlien aikaisilla vapaapäivillä."

Varol Abdrahim arvostaa suuresti sitä, että vähemmistökulttuurien edustajilla on Suomessa hyvät mahdollisuudet oman kulttuurin ja kielen säilyttämiseen. "Meillä jopa lainsäädäntö velvoittaa koulut järjestämään oman äidinkie-

len ja uskonnon opetusta, käsittääkseni tämä on maailmassa aika harvinaista."

Varol kiittelee myös jokunen vuosi sitten Opetusministeriön Suomen muslimille järjestämää Ramadan paastokuukauden iftarateriatilaisuutta.

Suomalaiset sivistyneitä

Varol Abdrahim muistuttaa, ettei islam ole Euroopassa lainkaan uusi asia. "Tataarit ovat olleet muslimeja jo yli tuhat vuotta, ja tataarien islam on hyvin maltillista ja rauhanomaista", hän kertoo.

Muslimina Varol Abdrahim noudattaa sianlihatonta ruokavaliota, mahdollisuuksiensa mukaan islamin muita velvoitteita ja viettää islamin kalenterin mukaisia uskonnollisia juhlia. Hän haluaa korostaa muslimien, kristittyjen ja juutalaisten uskon yhtäläisyyksiä. "Muslimit pyrkivät siveelliseen elämään sekä toisten kunnioittamiseen ja heidän perusarvonsa ovat samanlaisia kuin kristilliset arvot. Profeetta Muhammed on tuonut maailmaan saman sanoman kuin Aabraham, Mooses ja Jeesus aiemmin."

Varol Abdrahimin mielestä suomalaiset ovat tiedonhaluisia ja sivistyneitä. "Valitettavasti tiedonvälityksestä välittyä islamilaisesta maailmasta usein negatiivinen kuva, vaikka myös paljon asiallista tietoa islamista on saatavilla. Ennen ihmiset muodostivat mielipiteensä henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Nyt tiedonvälitys tuo paljon tietoa, mutta se saattaa myös vahvistaa ennakkoluuloja", Varol toteaa. "Suomalainen yhteiskunta itsessään ei ole syrjivä, mutta kansalaisten asenteet ovat eri asia. Yhteiskunnassamme käydään kuitenkin aktiivista vuoropuhelua eri uskontojen ja kulttuurien välillä, myös päättäjätasolla."

Kysymykseen Lähi-idän konflikteista ja terrorismista Varol Abdrahim ottaa kantaa varovaisesti. "Yhteiskunnallinen taistelu oman kansan oikeuksien puolesta on paremmin ymmärrettä-

vissä, kun sitä vertaa Suomen kansan uhrauksiin itsenäisyyden säilyttämiseksi. Öljyrikkauudet sekä maailmanpolitiikan ja paikallispolitiikan väliset jännitteet tuovat Lähi-idän konflikteihin ulottuvuuksia, joiden syyt, seuraukset ja motiivit eivät helposti aukea ulkopuolisille. Islamissa itsemurha on kuitenkin suuri synti, ja terrori-iskuissa kuolee valitettavasti paljon viattomia ihmisiä", Varol sanoo.

Kulttuurista vuorovaikutusta

Varol toimii kulttuurisen vuorovaikutuksen hyväksi myös vapaa-ajallaan. "Olen mukana kristittyjen ja muslimien dialogiryhmä URI:n toiminnassa ja olen toiminut myös uskonnon opettajana ja tulkkina."

Tällä hetkellä Varol Abdrahimin elämän keskipiste on kuitenkin vuoden ikäinen Enverpoika.

"Venäjältä Tatarstanista Volgan mutkasta kolme vuotta sitten Suomeen tullut vaimoni Ilmira ilahtui suuresti mahdollisuudestamme osallistua synnytysohjaukseen venäjän kielellä. Kotikielämme on luonnollisestikin tataarin kieli, ja tietenkin poikamme oppii myös suomea", Varol kertoo.

"Uskon, että lapseni haluaa säilyttää saman kulttuurin kuin vanhempansa. Näin tapahtuu, jos Luoja suo."

Varol muistelee kysyneensä isoisältään, miksi tämä halusi asettua asumaan Suomeen.

"Suomalaiset ovat rehellisiä, ja heidän kanssaan on hyvä tehdä kauppaa, isoisäni vastasi. Tämä piirre on säilynyt suomalaisissa yli sata vuotta ja näkyy siinä, että edelleenkin täällä ei ole esimerkiksi korruptiota", Varol Abdrahim sanoo.

Tataarit ovat omaksuneet omaan kieleensä suomen kielestä ihana-sanana. "Helsinki on sopivan kokoinen pieni metropoli. Suomi on ihana maa elää."

Teksti ja kuva Päivi Arvonen ■

Kansallinen veteraanipäivä

Kansallista veteraanipäivää vietetään perinteellisin juhlallisuuksin koko maassa torstaina 27.4. Helsingissä kaupungin, veteraanijärjestöjen, puolustusvoimien ja keskeisten sidosryhmien yhteinen työryhmä on omalta osaltaan päättänyt kansallisen veteraanipäivän muistotilaisuuksista ja tapahtumista Helsingissä.

- Klo 8.30 alkaen Mannerheimin aukiolla ohjelmassa on lipunnosto juhlallisuuksiin, jota seuraa seppelation lähettäminen Hietaniemen hautausmaalle.
- Klo 9.10 Helsingin kaupungin, veteraanijärjestöjen ja Helsingin varuskunnan edus-

tajien seppelleen lasku Hietaniemen hautausmaalla.

- Klo 15 järjestetään Kansallisen veteraanipäivän Helsingin juhla Finlandia-talossa. Tilaisuutta edeltää klo 14 alkaen veteraaneille tarjottavat pullakahvit Finlandia-talon lämpiössä.

Päivän aikana on veteraaneilla seuralaisineen ilmainen sisäänkäynti museoiden aukioloaikoina kaikkiin Helsingin kaupungin museon toimipisteisiin, nykytaiteen museo KIASMAan, Helsingin väestönsuojelumuseoon (Siltavuorenranta 16, avoinna klo 9–15) ja Syvärannan lottamuseoon, Rantatie 39, 04310 Tuusula.

Askarteluilta ja luontoretkiä

- 12.4. klo 17.30–20 Pääsiäisaskartelu-illassa tehdään teemaan liittyviä koristeita ja kukka-asetelmiä. Osallistumismaksu 10€ + materiaali käytön mukaan. Ennakoilmoittautumiset Gardenian asiakaspalveluun p. 3478 400. Gardenia, Koetilantie 1, Viikki.
- 23.4. klo 8–10 Lintujen kevätmuutto Viikissä. Opastetulla retkellä tutustutaan Vanhankaupunginlahden vesilintuelämään, peltolintuihin, kiuruihin, kot-taraisiin ja uuttukyyhkyihin sekä perehdytään kosteikkojen kunnostukseen ja hoitoon. Retkelle lähdetään Gardenian etupihalta, Koetilantie 1 (Eniro 53/DO-80), lähimmäksi lähtöpaikkaa pääsee busseilla 68 ja 79. Retken järjestävät Gardenia ja Helsingin kaupungin ympäristökeskus. Retkelle on vapaa pääsy.
- 23.4. klo 12–14 seurataan Harakan saaren sammakoiden kutupuuha. Gardenian ja Helsingin ympäristökeskuksen järjestämällä opastetulla retkellä tutustutaan Harakan saaren sammakoiden ja vesiliskojen kevääseen sekä rikkaaseen lintumaailmaan. Retkelle lähdetään yhteysveneellä Kaivopuiston Ullanlinnan laiturista, kahvila Ursulan vierestä (Eniro 38/DK-73). Lähimmäksi yhteysveneeseen lähtöpaikkaa pääsee raitiovaunulla 3B ja 3T tai bussilla 17. Retkelle on vapaa pääsy.

Lukijakilpailu



Rauhallinen sota-ajan idylli. Missä nämä helsinkiläisäidit lapsineen on kuvattu?

Vastaukset pyydetään lähettämään 28.4. mennessä osoitteella Helsinki-info, "Lukijakilpailu",

PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostitse leena.seitola@hel.fi -osoitteeseen.

Vastaus edelliseen kilpailuun

Viime kerran kysymyskuva oli vuodelta 1929 esittäen tyhjää tonttia keskellä kaupunkia. 75 vuotta sitten, keväällä 1931 valmistui tontille Hotelli Tornin. Tuo uusi maamerkki oli aikanaan kiistelty rakennus sillä "pilvenpiirtäjä" ei kaikkien kaupunkilaisten mielestä sopinut kaupunkikuvaan. Kuvan vasemmassa reunassa näkyi punatiilinen Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun (SYK) rakennus joka purettiin vuonna 1937 koulun muuttaessa Etu-Töölöön.

Martti Helminen ■

- Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi Irmeli Valanki-Liukkonen. Palkintokirja on lähetetty voittajalle. Onnittelumme.



Kuvat Helsingin kaupunginmuseo

Rottapoika Stadissa

Piirtänyt ja käsikirjoittanut Arto Nyyssönen



• Arto "Artsi" Nyyssönen on helsinkiläinen kuvittaja ja sarjakuvapiirtäjä. Hän on tehnyt lehtikuvituksia yli 20 vuotta muun muassa Helsinki-infoon.

Rokkia ja kukkia



Seppo Vesterinen, kultasorminen manageri HIMin ja The Rasmuksen maailmanvalloituksen takana, palkittiin vuoden 2005 Helsingin kulttuuripalkinnolla. Vesterisen luomuksiin kuuluu myös Töölönlahden taidepuutarha.

Pieni hoikka mies, mustiin puettu, tupakka palaa. Seppo Vesterinen on asunut koko ikänsä Punavuorella ja Ullanlinnassa. "Tämä seutu on kuin pieni kotoinen kylä", Vesterinen sanoo. Hänellä on ollut koti myös Lontoossa, Pariisissa, Los Angelesissa.

"Tampereella en ole koskaan asunut, mutta voisin ehkä muuttaa, jos sinne perustettaisiin rock'n roll -vanhainkoti", Vesterinen keksii. Helsingissä viipyessään hän kuluttaa aikaa kotona ja lähiravintoloissa.

"En käy juurikaan teatterissa, leffassa tai taidenäyttelyissä. Jos kaikki olisivat niin kuin minä, teattereita ei olisi olemassakaan ja levybisnes olisi konkurssissa", mies myöntää. Hänen Bermudan kolmionsa on Sea Horse, Tori sekä Lost and Found. "Kauemmas Töölöön ja Kallioon meneminen vaatii jo rohkeutta!"

Kaavakkeet vaihtuivat kukkiin

Seppo Vesterisestä, 57, piti tulla runoilija. Hän meni elokuvakouluun Pariisiin, katsoi parhaimpina päivinä neljäkin elokuvaa. "Nuorena olin enemmän taiteilija kuin pop-henkilö. Luisuin sivuraiteelle rockiin", palkittu tuottaja kertoo. Suomeen palattuaan hän toimi Suomi-filmissä mainosleffojen järjestäjänä ja ohjaajana, teki vasemmistolaispropagandistisia lyhytelokuvia, napattiin vuonna 1971 Helsingin juhlaviikoille tekemään elokuvaohjelmaa. Vesterinen aloitti Kaivopuiston konsertit, järjesti esiintyjä Juhlaviikoille ja Tavastialle. 1980-luvulla hän luotsasi Hanoi Rocksia maailmanmaineeseen, ja

hurahti bändin Japanin kiertueella bonsai-puihin. "Isojen tavaratalojen ylin kerros oli omistettu bonsai-puille ja hiljaisuudelle", Vesterinen muistaa.

1990-luvulla hän aloitti Suomen ensimmäisen tuottajakoulutuksen Teatterikorkeakoulussa, tuotti teatteriproduktioita, kyllästyi kulttuuri-byrokratiaan ja vetäytyi vuonna 1996 Mustioon puutarhuriksi.

"Kasvatin rantapellolla kukkia, ja niiden ainut tehtävä oli viihdyttää minua. Se oli hyvin meditatiivista, ei tarvinnut puhua ja sai keskittyä siihen mitä teki ja pohdiskella niitä näitä. Oli myös hienoa, että kasvit eivät valittaneet", Vesterinen tunnelmoi. Kun toinen talvi tuli, hän pakasi tavaransa ja sotkeutui Helsinki 2000 -produktioihin. Kukkaviljelyn opit pääsivät käyttöön, kun Vesterinen toteutti Töölönlahden taidepuutarhan kesällä 2000.

Mitä yhteistä on puutarhurin ja managerin työllä? "Ei mitään. Se siinä juuri on kiinnostavaa." Silloin tällöin puutarhurin sormia syyhyttää. Los Angelesin talon terassin vieressä on sopiva kivikko, jossa voisi kasvattaa jotain...

Tuottajan taito näkyville

Maalaiselämän jälkeen maistui myös rock, ja silloin alkoi yhteistyö HIMin kanssa.

"Nautin välittömästi siitä, että tässä minulta ei vaadita väliraportteja!" Vesterinen huokaisee. Valtion ja kunnan projekteissa aika kuluu kokouksiin ja työryhmiin ja komiteoihin. Kaupallisessa maailmassa rahoitus perus-

tuu menestykseen eikä vuosittaisiin määrärahoihin, ja rahan hankkimiseksi pitää tehdä luovia ratkaisuja.

"Asiat päätetään nopeasti, ja siitä minä pidän. Päätös tosin saatetaan kumota samana iltapäivänä!"

Seppo Vesterinen on tyytyväinen siihen, että Helsingin kulttuuripalkinto annettiin tuottajalle. Tuottaja on tullut näkyväksi ja tuottajien järjestäminen mielletään kulttuuritoiminnaksi.

Maailmaa valloittaessaan HIM ja The Rasmus tuovat mainetta Suomelle ja Helsingille.

"Helsinki kiinnostaa nykyisin nuoria Kööpenhaminan ja Tukholman ohella. Kaupungin kulttuurielämä on aktiivista samoin kuin 1970-luvun alussa", Vesterinen kiittää.

Millaisia asioita manageri jännittää istuessaan HIMin jättikonsertissa? "No ainakin sitä, missä kuosissa kundit ovat", Vesterinen huokaa. Viime aikoina kunto on ollut yleensä hyvä.

"Pyrin minimoimaan lastenvahtiosuuden", tähtimanagersi tunnustaa. Onneksi nuorempi rock-polvi on entistä fiksumpaa, ylisuuri taitelijajaego on kutistunut.

Seppo Vesterinen on valittu Vuoden Manageriksi ties kuinka monta kertaa. Manageri on sellainen, joka ei osaa mitään kunnolla mutta kaikkea vähän: pitää olla vähän lakimies, vähän liikemies, vähän psykologi.

Rahan päälle pitää ymmärtää vähän enemmänkin: HIMin sopimuksen arvo amerikkalaisen Sire Recordsin kanssa on kahdeksannumeroinen sekä dollareissa että euroissa. Myös matkanjärjestäjän kykyjä tarvitaan, koska bändi matkustaa parisataa päivää vuodessa.

"Tehtäväni on järjestää artistien käytännön elämä helpoksi, jotta he voivat keskittyä taitteensa tekemiseen", Vesterinen kiteyttää. Onko hän ehkä pojille isähahmo? "Inhoan sitä ajatustakin! Mieluummin olen kaveri."

Maailmanvalloituksen tarvitaan sekä bändiltä että managerilta lujaa taitoa ja tahtoa. Seppo Vesterisen mielestä managerin ammatissa on hauskaa uida sulavasti sisään eri tilanteisiin.

Kylvöä maailmalta

Vuodet rockbisneksessä ovat kehittäneet Vesteriselle nenää, joka haistaa tähdet. Karisman lisäksi tarvitaan lahjakkuutta ja päämäärätietoisuutta. Sitä riittää HIMin Ville Valolla ja The Rasmuksen Lauri Ylösellä.

"He tietävät hyvin selkeästi sen, mihin ryhtyvät ja mihin suuntaan ovat menossa. Monet rockbändit ovat sekavia suunnitelmissaan ja mielikuvissa omasta itsestään", Vesterinen sanoo. Hän uskoo, että maailmalle mahtuu uusia suomalaisia vientibändejä.

"Seuraava breikkaaja voisi olla ehkä The 69 Eyes tai Negative", Vesterinen arvailee. Hänestä on hienoa nähdä, miten bändi nousee suosioon, pääsee ihmettelemään naamojaan jättijulisteissa.

"Hyvät jätkät sen saavat, huonot eivät. Maailmassa vallitsee piilevä oikeudenmukaisuus", Vesterinen väittää. Avain on kyky kirjoittaa hyviä biisejä. Sen kautta voi rakennella kaikkea muuta.

Kun manageri palaa kiertueilta, repusta löytyy sopimusten lisäksi kaukaisten kasvien siemeniä ja kamerasta kuvia kukista. Suomalaisista musiikkia maailmalle – Etelä-Afrikan, Väli-Amerikan, Kalifornian kasveja Suomen maaperään. "Virtojen täytyy kulkea molempiin suuntiin", tuumaa Vesterinen, kukkien kasvattaja ja rockviennin raskaan sarjan soturi samassa persoonassa.

Tiina Tikkanen ■